

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

PSDB
.....
grupa WYG

Raport końcowy

Ocena systemu kryteriów wyboru projektów zastosowanych
w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko-
Pomorskiego

Kierownik badania:

Paweł Czyż

Autor raportu:

Dr inż. Korneliusz Pylak

Zespół badawczy:

Paweł Czyż

Damian Dec

Agnieszka Kowalczyk

Dr inż. Korneliusz Pylak

Badanie ewaluacyjne współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu województwa kujawsko-pomorskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

Spis treści

SPIS TREŚCI	2
WYKAZ UŻYWANYCH SKRÓTÓW	5
STRESZCZENIE RAPORTU	6
1. WPROWADZENIE	12
2. OPIS ZASTOSOWANEJ METODOLOGII ORAZ WYKORZYSTANE ŹRÓDŁA DANYCH	13
2.1. PYTANIA EWALUACYJNE	13
2.2. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE BADANIA	16
2.3. METODY I TECHNIKI BADAWCZE	16
2.3.1. Analiza dokumentów	16
2.3.2. Badania terenowe	17
3. WYNIKI BADANIA SYSTEMU WYBORU PROJEKTÓW	18
3.1. PRZEJRZYSTOŚĆ PROCEDUR WYBORU PROJEKTÓW	18
3.2. ZNAJOMOŚĆ I ZROZUMIAŁOŚĆ PROCEDUR WYBORU PROJEKTÓW	20
3.3. TRUDNOŚCI ZWIĄZANE Z SYSTEMEM WYBORU PROJEKTÓW	21
3.4. OCENA WZORÓW DOKUMENTÓW APLIKACYJNYCH	22
3.4.1. Zgodność z prawodawstwem polskim i unijnym	22
3.4.2. Zawartość dokumentów aplikacyjnych	22
3.4.3. Przejrzystość i czytelność dokumentów aplikacyjnych	24
3.5. OCENA SYSTEMU KRYTERIÓW WYBORU PROJEKTÓW	27
3.6. OKREŚLENIE WAG POSZCZEGÓLNYCH KRYTERIÓW MERYTORYCZNYCH	31
4. WYNIKI BADANIA KRYTERIÓW WYBORU PROJEKTÓW	34
4.1. OCENA KRYTERIÓW DO OCENY NA ETAPIE PRESELEKCJI	34
4.1.1. Ocena kryteriów dostępu – preselekcja	34
4.1.1.1. Wniosek złożony przez uprawnionego Wnioskodawcę	34
4.1.1.2. Projekt dotyczy właściwego tematu priorytetowego	35
4.1.1.3. Cele projektu wspierają realizację celów określonych dla działania	35
4.1.1.4. Formalna dopuszczalność projektu	36
4.1.2. Ocena kryteriów formalnych – preselekcja	38
4.1.2.1. Poprawność złożenia wniosku	38
4.1.2.2. Poprawność sporządzenia wniosku	39
4.1.2.3. Formalna dopuszczalność projektu	39
4.1.2.4. We wniosku określono wkład własny Wnioskodawcy na wymaganym poziomie	40
4.1.2.5. Poprawność przygotowania karty załączników do projektu	40
4.2. OCENA KRYTERIÓW DO OCENY FORMALNEJ I MERYTORYCZNEJ	42
4.2.1. Ocena kryteriów formalnych	42
4.2.1.1. Poprawność złożenia wniosku	42
4.2.1.2. Wniosek złożony przez uprawnionego Wnioskodawcę	43
4.2.1.3. Poprawność sporządzenia wniosku	44
4.2.1.4. Udział instytucji publicznych w kapitale zakładowym Wnioskodawcy	44
4.2.1.5. Zgodność projektu z Lokalnym Programem Rewitalizacji	45
4.2.1.6. Kompletność wniosku	45
4.2.1.7. Kompletność załączników	47
4.2.1.8. Formalna dopuszczalność projektu	48
4.2.1.9. Projekt dotyczy właściwego tematu priorytetowego	51
4.2.1.10. Kryterium demarkacji	51
4.2.1.11. Maksymalna wartość projektu	52
4.2.1.12. We wniosku określono wkład własny Wnioskodawcy na wymaganym poziomie	52
4.2.1.13. Miejsce realizacji projektu	53
4.2.1.14. Minimalna wartość dofinansowania	53
4.2.1.15. Projekt zakłada pozytywny lub neutralny wpływ na polityki horyzontalne	54
4.2.1.16. Projekt adresowany jest do grupy docelowej zgodnej z Uszczegółowieniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego	55

4.2.1.17.	Projekt ujęty w Planie Gospodarki Odpadami	55
4.2.1.18.	Projekt zachowuje maksymalny poziom cross-financingu	56
4.2.1.19.	Ograniczenie przedmiotowe projektu	56
4.2.1.20.	Wymogi dotyczące projektów z zakresu mieszkalnictwa	57
4.2.2.	Ocena kryteriów merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu (B1)	58
4.2.2.1.	Cele projektu wspierają realizację celów określonych dla Działania	58
4.2.2.2.	Wykonalność techniczna projektu	59
4.2.2.3.	Wykonalność finansowa projektu	61
4.2.2.4.	Trwałość rezultatów projektu	64
4.2.2.5.	Możliwość realizacji inwestycji	66
4.2.2.6.	Lokalizacja projektu	67
4.2.2.7.	Projekt jest zgodny z lokalnymi strategiami sektorowymi	68
4.2.2.8.	Przedmiot projektu / ograniczenie	69
4.2.2.9.	Ograniczenie rezultatów projektu	69
4.2.2.10.	Charakter projektu	70
4.2.2.11.	Spełnienie zasad neutralności technologicznej i otwartego dostępu.	71
4.2.2.12.	Kondycja ekonomiczno-finansowa Wnioskodawcy	72
4.2.2.13.	Efekt projektu	73
4.2.2.14.	Właściwy potencjał wnioskodawcy	74
4.2.2.15.	Poprawność udzielanego wsparcia grupie docelowej zgodnej z Uszczegółowieniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego	74
4.2.2.16.	Wpływ udzielanego wsparcia na rynek pracy	75
4.2.2.17.	Projekt zapewni pełne przygotowanie terenu pod inwestycje	76
4.2.2.18.	Skuteczność projektu	77
4.2.3.	Ocena kryteriów oceny jakości projektu (B2)	78
4.2.3.1.	Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla Działania	78
4.2.3.2.	Kosztowa efektywność produktu projektu	82
4.2.3.3.	Kosztowa efektywność projektu z punktu widzenia użytkowników projektu	83
4.2.3.4.	Projekt jest zgodny z określonymi w Uszczegółowieniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego najbardziej pożądanymi typami projektów	84
4.2.3.5.	Wypełnienie polityk i zasad wspólnotowych	86
4.2.3.6.	Gotowość techniczna projektu do realizacji	87
4.2.3.7.	Strategiczny charakter projektu i komplementarność z innymi przedsięwzięciami	89
4.2.3.8.	Szerszy wpływ projektu	90
4.2.3.9.	Udział środków własnych Wnioskodawcy w projekcie	91
4.2.3.10.	Efektywność energetyczna proponowanych rozwiązań technicznych lub brak wpływu na efektywność energetyczną	92
4.2.3.11.	Lokalizacja projektu	93
4.2.3.12.	Projekt przyczyni się do zmniejszenia kosztów utrzymania obiektu	93
4.2.3.13.	Ranga przyrodnicza obszarów objętych projektem	93
4.2.3.14.	Projekt dotyczy obszarów/obiektów uznanych za dziedzictwo przyrodnicze	94
4.2.3.15.	Pro-rozwojowy charakter projektu	95
4.2.3.16.	Zasięg terytorialny wpływu projektu	95
4.2.3.17.	Poprawa jakości obsługi pacjenta / odbiorcy usług pomocy społecznej	96
4.2.3.18.	Poziom techniczny usług oferowanych w wyniku realizacji projektu	96
4.2.3.19.	Ranga obiektu objętego projektem	97
4.2.3.20.	Znaczenie obiektu/ruchomego obiektu dziedzictwa kulturowego objętego projektem lub produktu projektu	97
4.2.3.21.	Jakość sieci szerokopasmowej	98
4.2.3.22.	Kompleksowość projektu	98
4.2.3.23.	Typ odbiorców usług uruchomionych w wyniku projektu	99
4.2.3.24.	Zawartość e-usług	99
4.2.3.25.	Doświadczenie w zarządzaniu i realizacji projektów o podobnym zakresie	100
4.2.3.26.	Pozytywny wpływ na dotychczasową ofertę	100
4.2.3.27.	Stopień, w jakim projekt przyczyni się do wzmocnienia wsparcia finansowego dla przedsiębiorstw	101
4.2.3.28.	Potencjał „obrotowy” wnioskodawcy	101
4.2.3.29.	Promocja projektu	102
4.2.3.30.	Udzielone wsparcie w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013	103
4.2.3.31.	Wprowadzenie w przedsiębiorstwie systemu zarządzania środowiskiem	103
4.2.3.32.	Skuteczność udzielonego wsparcia	103
4.2.3.33.	Efektywność udzielonego wsparcia	104
4.2.3.34.	Efektywność finansowa projektu	104
4.2.3.35.	Wpływ projektu na rozwój przedsiębiorstw	105
4.2.3.36.	Jakość i atrakcyjność terenu inwestycyjnego	105
4.2.3.37.	Koszt przygotowania 1 ha terenu inwestycyjnego	106
4.2.3.38.	Intensywność oddziaływania projektu	106
4.2.3.39.	Zgodność dokumentacji aplikacyjnej z dokumentacją konkursową	107
4.2.3.40.	Wpływ projektu na wsparcie przemian w miastach wymagających odnowy	107
4.2.4.	Ocena kryteriów oceny wpływu przewidywanych rezultatów projektu na osiągnięcie założonych w RPO celów (B3)	108

4.2.4.1.	Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia dostępności zewnętrznej regionu	108
4.2.4.2.	Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia liczby osób korzystających z publicznych środków komunikacji miejskiej	108
4.2.4.3.	Poprawa komfortu podróży kolejowych na liniach regionalnych	109
4.2.4.4.	Stopień przygotowania portu lotniczego w Bydgoszczy do obsługi lotniczego ruchu pasażerskiego i transportu towarowego	110
4.2.4.5.	Stopień, w jakim projekt przyczyni się do... m.in. zwiększenia odsetka liczby ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków/wodociągu (odpowiednio)	110
4.2.4.6.	Uzyskany wzrost udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym województwa	111
4.2.4.7.	Stopień, w jakim projekt przyczyni się do poprawy jakości i dostępności usług społecznych	112
4.2.4.8.	Stopień w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia dostępności świadczonych usług dla przedsiębiorstw	112
4.2.4.9.	Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia spójności komunikacyjnej regionu	113
4.2.4.10.	Przewidywany efekt środowiskowy projektu	114
4.2.4.11.	Projekt przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego	114
4.2.4.12.	Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia liczby lokalnych sieci dostępu do internetu	115
4.2.4.13.	Stopień, w jakim projekt przyczyni się do realizacji celów związanych z rozwojem SI innych niż budowa sieci	116
5.	WNIOSKI I REKOMENDACJE	117

Wykaz używanych skrótów

IBDiM	Instytut Badawczy Dróg i Mostów
IZ	Instytucja Zarządzająca
KM RPO	Komitet Monitorujący Regionalnego Programu Operacyjnego
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
OOŚ	Ocena oddziaływania na środowisko
RPO WK-P	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego
SDR	Średni Dobowy Ruch
UM WK-P	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Streszczenie raportu

Cel i zakres badania

Celem głównym badania była ocena zaakceptowanych przez KM RPO WK-P kryteriów oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 pod kątem ich funkcjonalności, trafności i obiektywności.

Osiągnięciu celu głównego służyła:

1. Ocena jakości systemu kryteriów wyboru projektów.
2. Ocena funkcjonalna systemu kryteriów wyboru projektów rozumiana jako zdolność do zapewnienia wyboru optymalnych projektów z punktu widzenia realizacji celów RPO WK-P.
3. Ocena innych elementów systemu wyboru projektów.
4. W wyniku analizy trzech pierwszych punktów, ewentualne sformułowanie zaleceń wobec modyfikacji lub uzupełnienia

Badaniem objęto wszystkie kryteria obowiązujące w ramach programu RPO WK-P, w wersji obowiązującej w momencie zakończenia badania – wersja 3.7 z września 2009 r. *(więcej na str. 12)*

Metodologia badania

Dla zapewnienia maksymalnej wszechstronności i kompleksowości dokonanej analizy, ocena kryteriów wyboru projektów została dokonana przy zastosowaniu następujących metod badawczych:

- analiza dokumentów (dokumentów strategicznych, procedur, kryteriów wyboru itp.)
- badania terenowe:
 - indywidualne wywiady pogłębione (15 wywiadów),
 - telefoniczne wywiady kwestionariuszowe CATI (32 z wnioskodawcami, 8 z osobami oceniającymi),
 - wywiad grupowy FGI (1 wywiad).

(więcej w rozdziale 2)

The purpose and scope of the research

The main purpose of the study was to assess the selection criteria accepted by the Monitoring Committee (MC) of the Regional Operation Programme for Kujawsko-Pomorskie Voivodeship (RPO WK-P) for the years 2007-2013 with regard to their functionality, relevance and objectivity.

Achievement of the main purpose was possible by:

1. Assessment of the quality of project selection criteria system.
2. Functional assessment of the project selection criteria system understood as ability to provide the selection of optimal projects from the point of view of the RPO WK-P objectives' realisation.
3. Assessment of other elements of the project selection system.
4. As the result of the three items above analysis - possible formulation of recommendations for modifications or completion.

The research covered all criteria binding within the framework of the RPO WK-P program in the version valid when the research ended, i.e. 3.7 version from September 2009 *(more on the page 12)*.

The methodology of the research

In order to ensure the maximum versatility and complexity of the performed analysis, the assessment of the project selection criteria was executed with the application of the following research methods:

- analysis of documents (strategic documents, procedures, selection criteria, etc.)
- field studies:
 - individual in-depth interviews (15 interviews),
 - individual standardised computer assisted telephone interviews (32 with applicants, 8 with appraisers),
 - focus group interview (1 interview).

(more in the chapter 2)

Najważniejsze wyniki badania systemu wyboru projektów

Ocena systemu wyboru projektów

Procedury systemu wyboru projektów są zgodne z polskimi i unijnymi przepisami, zapewniającymi podstawowe aspekty przejrzystości. Zastrzeżenia budzi jedynie brak możliwości poznania nazwisk osób oceniających projekty po dokonaniu oceny.

Przejrzystość procedur można uznać za satysfakcjonującą nie tylko po analizie dokumentów, ale także w oczach beneficjentów. Beneficjenci skarżą się jedynie na zbytne skomplikowanie procedur, konieczność znajomości wielu przepisów, śledzenia wielu odwołań do rozporządzeń, wielu zmian w procedurach, a także zbyt fachowe słownictwo używane w dokumentach programowych (*więcej na str. 18-19*).

Trudności związane z systemem wyboru projektów dostrzegają jedynie niektórzy beneficjenci. W ocenie formalnej dotyczą one problemów z porozumiewaniem się z pracownikami UM WK-P, a także braku spójności w przekazywanych informacjach przez pracowników UM WK-P podczas wyjaśniania nieścisłości. Istotną kwestią jest też długość i złożoność procesu oceny formalnej jednego wniosku, który trwa 4-5 godzin.

W ocenie merytorycznej problemem były dla beneficjentów zbyt niejednoznaczne kryteria (podobnie zresztą jak dla ekspertów w Komisjach Konkursowych) (*więcej na str. 21-22*).

Ocena jakości dokumentów aplikacyjnych

Analiza dokumentów aplikacyjnych (wniosku i załączników) wykazała zgodność z przepisami krajowymi i wspólnotowymi.

Wnioskodawcy w większości stwierdzili, że mają możliwość zamieszczenia wszystkich informacji i dokumentów. Skarżyli się jedynie na brak wystarczającego miejsca w poszczególnych polach. Wynikało to z przeświadczenia, że wszystko należy zmieścić we wniosku, a niekoniecznie w załącznikach. Dlatego warto podjąć działania w większym stopniu uświadamiające projektodawcom konieczność pisania jedynie najważniejszych rzeczy we wniosku i odwoływania się do załączników (szczególnie biznesplanu / studium wykonalności).

Pozytywnie należy ocenić jeden formularz wniosku dla wszystkich działań, trzeba podkreślić, że to biznesplan /

The main findings of the research of project selection system

Assessment of the project selection system

The procedures applied in the system of project selection are compliant with the applicable Polish and EU regulations, providing for the key aspects of transparency. Reservations are raised only with respect to the impossibility to know the names of projects' appraisers after the projects are appraised.

The transparency of procedures may be recognized as satisfactory not only after documents' analysis but also in the beneficiaries' eyes. Beneficiaries complain only of too much complexity of procedures, of necessity to know many regulations, follow many appeals to decrees, many changes to the procedures and also too specialist vocabulary used in the program documents (*more on the pages 18-19*).

Only some beneficiaries noticed difficulties as far as the projects selection system is concerned. When it comes to the formal assessment they mentioned problems in communication with employees of Marshall Office of Kujawsko-Pomorskie Voivodeship (UM WK-P) and also incoherence in information given by UM WK-P employees when explaining any imprecision. The significant question is also the length and complexity of the process of formal assessment of a single application which lasts 4-5 hours.

As far as the technical assessment is concerned the problem indicated by the beneficiaries was too ambiguous (inexplicit) criteria (similar problem was expressed by experts from Jury Panels) (*more on the pages 21-22*).

Assessment of the quality of application documents

Analysis of application documents (application and annexes) showed compliance with the applicable Polish and EU regulations.

Applicants in majority ascertained that they could include all necessary information and documents in the applications. They complained only of lack of enough space in specific blanks. That was the result of their conviction that all has to be placed in the application, not necessary in the annexes. Therefore it is advised to enlighten applicants that they should write only the most important issues in the applications and put the details in annexes (especially those concerning business plan / feasibility study).

The same template of application for all measures should be assessed positively; it is necessary to

studium wykonalności jest kluczowym miejscem prezentacji swojego pomysłu na projekt (a formularze biznesplanu / studiów wykonalności są personalizowane dla poszczególnych działań) (*więcej na str. 22-24*).

Ocena instrukcji wypełniania wniosku jest pozytywna w każdym aspekcie. Najlepiej oceniona została: układ i struktura instrukcji – wydaje się to być słuszne przekonanie, bowiem instrukcja krok po kroku objaśnia jak należy wypełniać poszczególne pola wniosku – jest to zatem zdaniem ewaluatorów – układ optymalny.

Nieco słabiej oceniona została ilość informacji, jaką zawiera instrukcja oraz przystępność języka. Najslabiej oceniono precyzyjność instrukcji – wnioskodawcy skarżyli się na zbyt dużo odnośników do rozporządzeń, zbyt mało przykładów wypełniania (choć w tym wypadku trudno się z tym zgodzić, gdyż instrukcja w kolejnych wersjach była wzbogacana w wiele różnych przykładów).

Jednocześnie większość badanych stwierdziła, że wszystkie informacje były w instrukcji potrzebne, a sama instrukcja była bardzo użyteczna podczas pisania wniosku (*więcej na str. 24-27*).

Ocena systemu kryteriów wyboru projektów

Analiza grup kryteriów i logiki oceny wykazała wysoki poziom zgodności z oceną modelową przedstawioną w raporcie.

Jeżeli chodzi o podział zadań podczas oceny wniosków, można zastanowić się nad przekazaniem całej oceny – formalnej i merytorycznej – pracownikom Departamentu Wdrażania RPO. Z jednej strony bowiem wykonują oni już obecnie spory zakres oceny merytorycznej i mogliby przy wsparciu kadrowym i szkoleniowym wdrożyć się do pełnej oceny, z drugiej strony – ocena dokonywana przez ekspertów jest nisko oceniana, a zaufanie IZ do ich pracy – ograniczone (*więcej na str. 27-29*).

Generalnie układ kryteriów spełnia założenia modelowe systemu wyboru projektów. Zastrzeżenia budzi jednak umiejscowienie niektórych kryteriów w grupie B2, które oceniają wpływ rezultatów na osiąganie założonych w RPO celów (i przez to powinny znaleźć się w grupie B3). Chodzi tu np. o kryteria: *oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów, kosztowa efektywność produktu projektu, wypełnienie polityk i zasad wspólnotowych* (*więcej na str. 29-30*).

Wagi kryteriów merytorycznych zostały opracowane

underline that the key place to present a project idea is business plan / feasibility study (and templates for business plan / feasibility studies are personalized for specific measures) (*more on the pages 22-24*).

The assessment of instruction for application's completion is positive in every aspect. The best marks were given for: layout and structure of the instruction - it seems to be justified conviction as the instruction explains step by step how to fill out respective blanks of application - in the evaluators' opinion it is the optimal layout.

The quantity of information that the instruction contained as far as accessibility of language used was rated a bit poorer. Accuracy of the instruction was assessed the worse - applicants complained of too many reference to decrees, too little examples of completion (although in that case it is difficult to agree as the instruction in its successive versions contained more and more different examples).

At the same time the majority of respondents ascertained that all information included in the instructions was of use and the instruction itself was very helpful when filling out the application (*more on the pages 24-27*).

Assessment of the project selection criteria system

Analysis of the criteria groups as well as the logic of assessment showed high level of conformity with the model assessment presented in the report.

As far as division of tasks during assessing applications is concerned - passing on the whole assessment - the formal and technical one - to the employees of the Department of RPO Implementation should be considered. For - on the one hand - they are already in charge of a significant scope of the technical assessment and - with certain staff and training support they could perform the full assessment and - on the other hand - assessment performed by experts is low valued and IZ's confidence towards their work - limited (*more on the pages 27-29*).

In general the criteria structure meets the model guidelines for projects selection system. However the reservations are raised as far as placing in B2 group certain criteria that assess influence of results on meeting objectives assumed in RPO (while they should be placed in B3 group). The subject criteria are as follows: *expected results of the project directly support the objectives' realization, cost effectiveness of project's product, accomplishment of EU politics and rules* (*more on the pages 29-30*).

Weights of technical criteria have been worked out

zgodnie z metodologią przedstawioną w aneksie nr 1 (metodologia oceny merytorycznej) do 'Systemu oceny projektów w ramach RPO WK-P'. Sposób wagowania kryteriów, przygotowany w oparciu o metodę Saaty'ego, jest próbą naukowego podejścia do określania ważności kryteriów w ocenie projektów. Dlatego zasługuje na miano dobrej praktyki i powinna być rozpowszechniona przez MRR wśród innych województw (RPO) i programów (więcej w rozdz. 3.6 na str. 31-33).

Najważniejsze wyniki badania kryteriów wyboru projektów

Ocena kryteriów do oceny na etapie preselekcji

Kryteria tego etapu występują w dwóch działaniach 1.1 (drogi gminne) oraz 2.1. Ich analiza wykazała, że niektóre nie spełniają cech tego typu kryteriów:

- poruszają aspekty merytoryczne i nie są możliwe do zweryfikowania dwoma wartościami (np. cele projektu wspierają realizację celów określonych dla działania)
- powinny być kryteriami dostępowymi, a nie formalnymi (np. poprawność złożenia wniosku lub formalna dopuszczalność projektu)

Niektóre kryteria nie są poprawne metodologicznie:

- szczególnie chodzi tu o jednoznaczność oceny
- zdarzają się również przypadki nietrafności opisu, kiedy kryterium nie bada tego aspektu, który powinno.

Ocena kryteriów formalnych

Analizie poddano 20 kryteriów formalnych (powtarzających się w różnych działaniach), z czego 12 oceniono jako poprawnie przygotowane. Wszystkie badane kryteria spełniły 3 z 4 cech kryteriów formalnych tj. 1) możliwość poprawy, 2) zagadnienia związane z wnioskiem i załącznikami oraz 3) weryfikację dwoma wartościami.

W 8 kryteriach znaleziono pewne mankamenty. Trzy z nich poruszały aspekty merytoryczne, dlatego zarekomendowano uproszczenie oceny lub przeniesienie ich do oceny merytorycznej.

W kwestii poprawności metodologicznej największe problemy były z jednoznacznością oceny (5 kryteriów nie spełniła tej cechy), dlatego zarekomendowano doprecyzowanie, co ma być sprawdzane danym kryterium, w jaki sposób i co oznaczają sporne opisy.

according to the methodology presented in the annex No 1 (methodology of the technical assessment) to the 'System of Projects' Assessment within the frameworks of RPO WK-P'. The way of criteria's weighting, prepared using the Saaty's method, is a good trial of employing scientific approach when defining the importance of criteria in the projects' assessment. Therefore it deserves to be designated a good practice and should be diffused by MRR in other voivodeships (RPO) and programs (more in the chapter 3.6 on the pages 31-33).

The main findings of the research of project selection criteria

Assessment of the pre-selection criteria

Criteria of that stage are present in the two measures: 1.1 (local roads) and 2.1. Analysis of those criteria revealed that some of them do not meet the requirements of that type of criteria:

- they bring up technical aspects and it is not possible to verify them with the use of two values (e.g. project objectives support realization of objectives defined for the measure)
- they should be treated as access criteria and not the formal ones (e.g. correctness of application's submission or formal admissibility of a project).

Some criteria are not methodologically correct:

- particularly it concerns the explicitness of assessment
- there are also cases when a description is not relevant and therefore a criterion does not investigate the aspect that it should to.

Assessment of the formal criteria

20 formal criteria (that are repeated in various measures) were analyzed, 12 of them assessed as prepared correctly. All the criteria analyzed met 3 out of 4 formal criteria, i.e. 1) improvement potential, 2) applicability to the application and annexes and 3) verification with the use of two values.

Some drawbacks were found in 8 criteria. Three of them covered technical aspects, therefore simplification of the assessment or transferring those aspects to the technical assessment part is recommended.

As far as methodological correctness is concerned, the most significant problems arose when it came to the explicitness of assessment (5 criteria did not meet the requirement), therefore it is recommended to particularize what should be checked by a certain criterion, how it should be checked and what contentious descriptions mean.

Cztery kryteria nie spełniły cechy łatwości oceny, co było powiązane z poruszaniem aspektów merytorycznych, na 3 kryteria trudno było odpowiedzieć beneficjentom, a 2 kryteria nie były trafnie opisane.

Ocena kryteriów merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu

Analizie poddano 20 kryteriów (w tym 2 kryteria analizowano z uwagi na różnice dla różnych działań) merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu. Zakres oceny w przypadku 8 kryteriów nie budził zastrzeżeń, a w przypadku 9 kryteriów – spełniały one cechy poprawności metodologicznej.

Największym mankamentem zakresu oceny był brak oceny jakości przygotowywanej dokumentacji niezbędnej do prawidłowej oceny merytoryczno-technicznej – takie wady zauważono w 5 kryteriach odnośnie wykonalności technicznej i w 2 kryteriach – odnośnie pozostałych aspektów wykonalności.

Najwięcej kryteriów (11 z 18) była niejednoznaczna w ocenie. Dlatego rekomendowano w takich przypadkach doprecyzowanie opisów oraz wzbogacenie kryteriów o dodatkowe podkryteria.

Z kolei wszystkie kryteria spełniały cechy trafności opisu i łatwości odpowiedzi.

Ważną kwestią jest również uporządkowanie kryteriów w taki sposób, aby odpowiadały 5 aspektom wykonalności: technicznej, technologicznej, finansowej, ekonomicznej i instytucjonalnej.

Ocena kryteriów oceny jakości projektu

Analizie poddano 53 kryteria oceny jakości projektu (w tym 13 kryteriów analizowano z uwagi na różnice dla różnych działań).

22 kryteria były poprawne pod względem metodologicznym, natomiast w 27 przypadkach wykryto błędy w niejednoznaczności oceny. Były to głównie mankamenty spowodowane stosowaniem szerokich przedziałów, w których mogli poruszać się eksperci podczas oceny. Dlatego gros rekomendacji dotyczyło doprecyzowanie punktacji na zasadzie 0 – nie spełnia, 10 – spełnia. Dopuszcza się tutaj możliwość wskazania częściowego spełnienia kryterium, np. dla 5 punktów.

3 kryteria nietrafnie określają to, co mają badać – np.

Four criteria did not meet the easiness of assessment requirement - that was linked with bringing up technical aspects, 3 criteria were difficult for beneficiaries to answer and 2 criteria were not described correctly.

Assessment of the criteria of project technical admissibility

20 criteria of project technical admissibility were analyzed (2 of them were analyzed because of differences observed for various measures). The scope of assessment in case of 8 criteria did not raise any reservations, 9 criteria met the requirements of methodological correctness.

The most significant drawback observed in the scope of assessment was the lack of assessment of the quality of the prepared documentation indispensable to perform a correct technical assessment - such shortcomings were observed in 5 criteria concerning technical feasibility and in 2 criteria concerning the other feasibility aspects.

The biggest number (11 of 18) represented the criteria recognized as inexplicit to assess. Therefore particularization of descriptions and adding extra sub-criteria were recommended in such cases.

However all criteria met requirements of both - relevance of description and easiness of answer.

The important question is also arranging criteria in such a way that they meet 5 aspects of feasibility: technical, technological, financial, economic and institutional one.

Assessment of the quality evaluation criteria

53 criteria of project quality assessment were analyzed (13 of them were analyzed because of differences observed for various measures).

22 criteria were assessed as methodologically correct, whereas in 27 cases mistakes concerning inexplicitness of assessment were observed. Those were mainly drawbacks caused by wide scoring ranges used by experts during the assessment. Therefore the majority of recommendations concerned particularization of scoring rules in such a way: 0 - does not meet a requirement, 10 - meets a requirement. In case if a requirement is partly met - it is suggested to be scored with 5 points.

3 criteria irrelevantly define what they should check -

zgodność z celami działania, czy też bezpodstawne dyskryminowanie dużych projektów.

Jedno kryterium powieliło ocenę dopuszczającą, a jedno (dotyczące promocji) nie weryfikuje żadnego z 5 wymiarów oceny merytorycznej, stąd sugerowano ich usunięcie.

Ocena kryteriów oceny wpływu przewidywanych rezultatów projektu na osiągnięcie założonych w RPO celów

Analizie poddano 13 kryteriów z tej grupy. 4 z nich uznano za poprawne pod względem metodologicznym. W 6 przypadkach natomiast zarzucono kryteriom niejednoznaczną ocenę, a w 5 – nietrafny opis. Zarówno cechę łatwości odpowiedzi, jak i łatwości oceny – spełniły wszystkie kryteria tej grupy.

Mankamenty dotyczyły przede wszystkim wykorzystania przedziałów do punktacji (podobnie jak w grupie B2), poza tym kryteria premiowały duże i niekoniecznie dobre projekty, ponieważ oceniano wartość bezwzględną bez odniesienia się do wartości wyjściowej, albo do kosztów uzyskania poprawy. Niektóre kryteria powielaly zapisy innych kryteriów, przez co rekomendowano ich usunięcie lub przeformułowanie.

Rekomendacje wynikające z badania

Generalnie rzecz biorąc, system oceny i wyboru projektów wpisuje się w znaczny stopień w system modelowy. Rekomendacje wynikające z badania dotyczą bowiem jedynie kilku aspektów (często powtarzających się w wielu rekomendacjach) – poprawiających i doprecyzowujących procedury i poszczególne kryteria.

Przede wszystkim najwięcej rekomendacji dotyczyło dookreślenia sposobu oceny danymi kryteriami (w większości przypadków chodziło o zmianę przedziałów punktowych na konkretną liczbę punktów).

Wiele rekomendacji dotyczyło przeformułowania treści kryterium ze względu na niejednoznaczność oceny lub nietrafność opisu, a w przypadku kryteriów formalnych – poruszanie aspektów merytorycznych.

Pojawiały się również rekomendacje porządkujące kryteria np. propozycje przesunięć do oceny merytorycznej, propozycje przesunięć z grupy B2 do B3, a także propozycje usunięcia kryterium z uwagi na powielanie innych kryteriów lub trudności w ocenie.

e.g. conformity with the measure's objectives or unjustified discrimination of big projects.

One criterion duplicated the access assessment and another one (concerning promotion) does not verify any of 5 aspects of technical assessment, therefore it is recommended to delete both of them.

Assessment of the criteria of assessment of expected project results' influence onto the objectives assumed in RPO

13 criteria from that group were analyzed. 4 of them were recognized as methodologically correct. Still in 6 cases criteria were fault with inexplicit assessment and in 5 cases - with irrelevant description. All criteria of that group met both the requirement of easiness of answer and the one of easiness of assessment.

The drawbacks were observed mainly in using scoring ranges (similarly to the B2 group), moreover the criteria rewarded big and not necessarily good projects since the absolute values were assessed without any reference to the initial values or to the costs of improvement. Some criteria duplicated descriptions of the other criteria, therefore deleting or reformulating them was recommended.

Recommendations resulting from the research

In general the system of projects assessment and selection is considerably consistent with the model system. The recommendations resulting from the research concern only a few aspects (often repeated in many recommendations) - improving and particularizing procedures and certain criteria.

First and foremost the most of recommendations concerned particularizing the method of assessment with the use of certain criteria (in majority of cases the suggestion was to change scoring ranges into specific number of points).

Many recommendations concerned reformulation of a certain criterion's content due to inexplicitness of assessment or irrelevance of description, and - in case of formal criteria - due to bringing up technical aspects there.

There were also recommendations to arrange the criteria in the specific order, e.g. suggestions to move some criteria to technical assessment part, to move them from the group B2 to the B3, and also suggestions to delete certain criteria since they duplicate other criteria or bring difficulties when it comes to assessment.

1. Wprowadzenie

Jednym z kluczowych elementów zapewnienia prawidłowej i efektywnej realizacji przez samorząd województwa Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (RPO WK-P) jest wybór projektów do dofinansowania. Odpowiedni dobór kryteriów oceny jest nie tylko warunkiem osiągnięcia maksymalnie pozytywnego wpływu na rozwój regionu, ale także szansą na stworzenie pozytywnego klimatu wokół podziału przyznanych województwu środków rozwojowych. Stąd waga dobrze określonego systemu kryteriów – jego dogłębnej analizie jest poświęcone niniejsze badanie.

Zgodnie z oczekiwaniami Zamawiającego, celem głównym badania była *ocena zaakceptowanych przez KM RPO WK-P kryteriów oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 pod kątem ich funkcjonalności, trafności i obiektywności*.

Osiągnięciu celu głównego służyła:

1. Ocena jakości systemu kryteriów wyboru projektów.
2. Ocena funkcjonalna systemu kryteriów wyboru projektów rozumiana jako zdolność do zapewnienia wyboru optymalnych projektów z punktu widzenia realizacji celów RPO WK-P.
3. Ocena innych elementów systemu wyboru projektów tj.:
 - konstrukcji formularza wniosku o dofinansowanie projektów oraz instrukcji jego wypełnienia w kontekście możliwości pozyskania informacji, które umożliwią ocenę projektów według kryteriów,
 - adekwatności kryteriów wyboru projektów do poszczególnych etapów procedury wyboru.
4. W wyniku analizy trzech pierwszych punktów, ewentualne sformułowanie zaleceń wobec modyfikacji lub uzupełnienia:
 - kryteriów zatwierdzonych przez KM RPO,
 - innych elementów systemu wyboru projektów.

Badaniem objęto wszystkie kryteria obowiązujące w ramach programu RPO WK-P, w wersji obowiązującej w momencie zakończenia badania (wersja 3.7 z 8 września 2009 r.). Ocenie poddano wszystkie kryteria dla poszczególnych działań, tj. dostępu (preselekcja), rejestracyjne, formalne i merytoryczne (kryteria merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu, kryteria oceny jakości projektu, kryteria oceny wpływu przewidywanych rezultatów projektu na osiąganie założonych w RPO celów). Szczególna uwaga została zwrócona na kryteria merytoryczne, stanowiące zasadniczy element oceny projektów.

2. Opis zastosowanej metodologii oraz wykorzystane źródła danych

2.1. Pytania ewaluacyjne

Główne pytanie badawcze brzmi:

Czy i na ile system wyboru projektów pozwoli przyjąć do realizacji projekty, które przyczynią się do osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych założonych w RPO WK-P?

Pytania szczegółowe:

1. Czy kryteria oceny formalnej i merytorycznej są wyczerpujące, umożliwiają zrozumiałą i jednoznaczną interpretację zarówno przez osoby oceniające projekty jak i beneficjentów?
2. Czy kryteria oceny formalnej i merytorycznej są mierzalne oraz spójne wewnętrznie (tworzą system)?
3. Czy kryteria są właściwie sformułowane, a więc czy posiadają precyzyjną i zrozumiałą definicję?
4. Czy w katalogu kryteriów pojawiają się takie kryteria, które opierają się wyłącznie na subiektywnej ocenie eksperta, jeśli tak to jakie, czy są przydatne w doborze wniosków o dofinansowanie?
5. Czy w katalogu kryteriów formalnych pojawiają się takie kryteria, których pełna i jednoznaczna ocena jest niemożliwa, jeśli tak to jakie?
6. Czy przyjęte kryteria formalne gwarantują wybór projektów zgodny z zapisami linii demarkacyjnej przyjętej przez KK NSRO?
7. Czy kryteria służące ocenie merytorycznej pozwalają na wybór projektów, które w sposób optymalny będą służyły realizacji celów działania i osi priorytetowej w ramach uszczegółowienia RPO WK-P?
8. Czy kryteriom służącym ocenie merytorycznej nadano odpowiednie przedziały punktowe dla poszczególnych kryteriów?
9. Czy kryteriom służącym ocenie merytorycznej nadano odpowiednie minimalne wartości, przy których wniosek uzyskuje pozytywną ocenę?
10. Czy konstrukcja formularza wniosku o dofinansowanie projektu oraz instrukcja jego wypełniania pozwalają skutecznie i efektywnie pozyskać informacje umożliwiające ocenę projektów zgodnie z kryteriami?
11. Czy kryteria wyboru projektów są adekwatne do poszczególnych etapów procedury wyboru?
12. Czy potencjał IZ zapewnia skuteczne zastosowanie przyjętych kryteriów w praktyce? Tzn. czy:
 - a. procedura oceny projektów jest odpowiednio skonstruowana (w tym, czy zakres karty oceny formalnej pozwala na dokonanie jednoznacznej oceny formalnej w oparciu o wszystkie kryteria),
 - b. przyjęto odpowiednie limity czasowe na ocenę formalną i merytoryczną (również w kontekście zaplanowanego harmonogramu konkursów oraz ilości składanych wniosków na dany konkurs),
 - c. procedura naboru kandydatów na ekspertów zapewnia udział odpowiednich osób?
13. Czy występuje ryzyko popełnienia błędów przez osoby dokonujące oceny przy zastosowaniu obowiązujących kryteriów i kart oceny formalnej i oceny merytorycznej?
14. Czy karta oceny formalnej wniosków wykracza poza kryteria oceny formalnej?

Dodatkowo zaproponowano następujące zagadnienia / pytania, aby uszczegółowić powyższe minimum:

W przypadku badania spełnienia warunków linii demarkacyjnej:

1. Czy przyjęte kryteria (w świetle Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WK-P) precyzują i uszczegóławiają zasady demarkacji w sposób prawidłowy i adekwatny?
2. Czy sformułowanie kryteriów (w świetle Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WK-P) jest wystarczająco szczegółowe, precyzyjne i konkretne, aby w pełni zapobiec możliwości podwójnego finansowania projektów w ramach RPO WK-P oraz innych programów?
3. Czy istnieje możliwość, że jakiś beneficjent lub sam projekt, który nie spełnia warunków określonych w programie, może zostać wybrany?
4. Czy istnieje możliwość, że projekt, który spełnia i realizuje cele programu, zostanie odrzucony?

W przypadku badania poprawności metodologicznej kryteriów wyboru projektów:

1. Czy kryteria wyboru projektów są adekwatne do poszczególnych etapów oceny?
2. Czy przyjęte kryteria formalne (dostępu i formalne) obejmują (i weryfikują) wszystkie aspekty dotyczące beneficjenta i grupy docelowej, projektu (m.in. typu, wartości, lokalizacji) oraz samego wniosku o dofinansowanie projektu?
3. Czy przyjęte kryteria trafnie opisują zagadnienia, którego dotyczą? Czy są sformułowane poprawnie w sensie celu, jaki mają spełniać?
4. Czy przyjęte kryteria merytoryczne posiadają obiektywny sposób oceny, który powoduje, że ocena wykonalności oraz jakości dokumentów i analiz będzie zawsze taka sama?
5. Czy przyjęte kryteria strategiczne posiadają obiektywną skalę odpowiedzi? Czy odpowiedzi na pytania w kryteriach strategicznych są zawsze takie same i zawsze spowodują przyznanie tej samej oceny?
6. Czy przyjęte kryteria nie powodują nadmiernych wymogów wobec projektodawców w odniesieniu do zakresu oczekiwanych informacji i dokumentów?
7. Czy odpowiedź na pytanie w kryterium jest łatwo dostępna dla projektodawcy, czy nie generuje dla niego dodatkowych, znaczących i niepotrzebnych kosztów? Czy odpowiedź na pytanie w kryterium można znaleźć w dostępnych źródłach, dokumentacji itp.?
8. Czy przyjęte kryteria (w świetle Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WK-P) są określone w sposób pozwalający na ich łatwą ocenę w oparciu o wymaganą w danym przypadku dokumentację (m.in. studium wykonalności)?
9. Czy ocena na podstawie udzielonej odpowiedzi na pytanie nie powoduje trudności dla oceniającego? czy ocena wymaga dodatkowych nakładów pracy i wiąże się ze znaczącym przedłużeniem czasu oceny lub wzrostem kosztów pracy oceniającego? (np. koniecznością zatrudnienia oddzielnego specjalisty, wyjazdów, dodatkowych szkoleń itp.)

W przypadku badania skuteczności kryteriów merytorycznych wyboru projektów:

1. Czy system kryteriów merytorycznych w praktyce stymuluje wybór projektów optymalnie odpowiadających celom programowym i strategicznym?
2. Czy system kryteriów merytorycznych umożliwi osiągnięcie założonych celów w RPO WK-P (czy wystarczająco precyzyjnie badają skuteczność osiągania celów)?
3. Czy kryteria merytoryczne wystarczająco adekwatnie, konkretnie i precyzyjnie odnoszą się do celów poszczególnych poziomów dokumentów programowych i strategicznych?

4. Czy kryteria merytoryczne wystarczająco adekwatnie, konkretnie i precyzyjnie weryfikują użyteczność rozwiązań proponowanych w ramach projektów dla potencjalnych beneficjentów wsparcia?
5. Czy kryteria merytoryczne wystarczająco adekwatnie, konkretnie i precyzyjnie weryfikują trwałość przyjętych rozwiązań w ramach projektu – nie tylko w kontekście trwałości finansowej, technicznej i technologicznej, ale również długofalowej (ekonomicznej) użyteczności tych rozwiązań dla beneficjentów?
6. Czy kryteria merytoryczne dostatecznie konkretnie i precyzyjnie odzwierciedlają wymogi dotyczące: trwałości, skuteczności, efektywności, trafności oraz skuteczności ocenianych projektów?
7. Czy przyjęte kryteria merytoryczne w wystarczający sposób obejmują pięć wymiarów: trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości?
8. Czy wagi kryteriów merytorycznych obejmujących poszczególne wymiary równoważą się w stopniu wystarczającym?
9. Czy wagi (punktacja) przypisane poszczególnym kryteriom właściwie oddają ich znaczenie w ocenie trwałości, skuteczności, efektywności, trafności oraz skuteczności ocenianych projektów?

W przypadku badania procedur wyboru projektów pod kątem ich przejrzystości:

1. Czy poszczególne grupy kryteriów są ułożone w odpowiednim porządku i logice oceny wykluczających czynności niepotrzebne i zbędne (np. ocenę merytoryczną projektów niewykonalnych)?
2. Czy procedura wyłaniania projektów do dofinansowania jest prosta i transparentna dla beneficjentów?
3. Czy zapewniono jasne i jednoznaczne, niedyskryminujące kryteria przyznawania pomocy?
4. Czy zasady wyboru projektów zostały wcześniej uzgodnione i są znane beneficjentom?

W przypadku badania wzorów dokumentów aplikacyjnych pod kątem przyjazności dla beneficjenta oraz pod kątem zgodności z przepisami krajowymi i wspólnotowymi:

1. Czy konstrukcja formularza wniosku o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami (w tym konstrukcja biznesplanu / studium wykonalności) pozwala skutecznie i efektywnie pozyskać informacje umożliwiające ocenę projektów zgodnie z kryteriami?
2. Czy konstrukcja formularza wniosku o dofinansowanie projektu pozwala skutecznie i efektywnie przygotować beneficjentom informację niezbędną do oceny projektu?
3. Czy zapisy instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu pozwalają beneficjentom w taki sposób przygotować opisy wniosku, aby spełnić wszystkie wymagania kryteriów wyboru projektów?
4. Czy opracowane wzory dokumentów przez IZ, które beneficjent jest zobowiązany wypełnić na etapie aplikowania o środki w ramach RPO WK-P, są przejrzyste i czytelne? Czy ich wypełnienie nie przysparza nadmiernych trudności zniechęcających do aplikowania?
5. Czy wzory dokumentów aplikacyjnych zostały opracowane przez IZ z zachowaniem zgodności z przepisami krajowymi i wspólnotowymi?
6. Czy IZ wymaga od beneficjentów składania jedynie tych dokumentów, które są niezbędne na danym etapie wyboru projektów?

2.2. Założenia metodologiczne badania

W celu uzyskania rzetelnych i wiarygodnych wyników analizy, niezbędne było przeprowadzenie kilku etapów badania i połączenie w analizie różnorodnych rodzajów danych oraz różnorodnych metod badawczych, tzn. zastosowanie **triangulacji metodologicznej**. Podejście to umożliwiło obserwację i analizę przedmiotu badania, a w konsekwencji udzielenie odpowiedzi na poszczególne pytania badawcze z różnych punktów widzenia, które wzajemnie się uzupełniają i weryfikują. Zastosowano:

- **triangulacja źródeł danych:** przeanalizowane zostały zarówno dokumenty zastane, jak i dane wywołane, pochodzące od przedstawicieli instytucji z systemu realizacji RPO WK-P, ekspertów uczestniczących w ocenie projektów oraz projektodawców;
- **triangulacja metod badawczych:** te same zagadnienia badane były przy wykorzystaniu różnych metod, co pozwoliło na uchwycenie różnych aspektów badanego przedmiotu, pozwoliło też wykorzystać mocne strony każdej metody przy wzajemnej neutralizacji ich słabości;
- **triangulacja perspektyw badawczych:** badanie zostało przeprowadzone przez zespół badaczy, co pozwoliło uzyskać bogatszy i bardziej wiarygodny obraz badanego przedmiotu.

2.3. Metody i techniki badawcze

Dla zapewnienia maksymalnej wszechstronności i kompleksowości dokonanej analizy, ocena kryteriów wyboru projektów została dokonana przy zastosowaniu następujących metod badawczych:

- analiza dokumentów
- badania terenowe:
 - indywidualne wywiady pogłębione
 - telefoniczne wywiady kwestionariuszowe CATI
 - wywiad grupowy FGI.

2.3.1. Analiza dokumentów

Analizie poddano następujące dokumenty:

- 1) Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (Uszczegółowienie RPO) oraz Załącznik V - Kryteria oceny projektów, a także Wagi i ważność kryteriów, wersja 3.7 z 8 września 2009 r.,
- 2) Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013,
- 3) Vademecum beneficjenta,
- 4) System oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013,
- 5) Protokoły z posiedzeń z Komitetu Monitorującego RPO WK-P 2007-2013, których obrady dotyczyły przyjęcia kryteriów wyboru projektów,
- 6) Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej, przyjęta przez KK NSRO 2007-2013,
- 7) Wytyczne w zakresie wyboru projektów w trybie konkursowym, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 5 lipca 2007 r.,

8) Ustawa z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,

Ponadto w analizie wykorzystano inne dokumenty udostępnione przez Zamawiającego (sprawozdania z realizacji programu, dodatkowe uwagi i zmiany do kryteriów nieupublicznione itp.)

W wyniku analizy dokumentów sformułowano wstępne odpowiedzi na postawione pytania badawcze. Wyniki tej części badania stanowiły swojego rodzaju „szkielet” dla wniosków i rekomendacji płynących z badania, a także były podstawą do opracowania ostatecznych narzędzi do badań terenowych.

2.3.2. Badania terenowe

W celu uzyskania pogłębionej wiedzy służącej otrzymaniu pełnych odpowiedzi na wszystkie pytania badawcze, przeprowadzono badania terenowe przy użyciu następujących metod badawczych:

- indywidualne wywiady pogłębione,
- telefoniczne wywiady kwestionariuszowe typu CATI,
- zogniskowany wywiad grupowy (FGI).

Zastosowanie takiego zestawu metod badawczych umożliwiło uzyskanie rozbudowanej bazy wiedzy, złożonej z danych pierwotnych pochodzących od pełnego kręgu respondentów, przy optymalnym wykorzystaniu zasobów badania.

Przyporządkowanie metod badawczych do grup badawczych przedstawia poniższa tabela.

Grupa badawcza	Wywiady indywidualne	Wywiady telefoniczne	Wywiad grupowy
Pracownicy komórek IZ RPO WK-P	4 wywiady	-	Brali udział
Członkowie KM RPO WK-P	3 wywiady	-	-
Osoby posiadające doświadczenie w ocenie wniosków – osoby przeprowadzające formalną ocenę projektów	8 wywiadów ¹	-	Brały udział
Eksperti posiadający doświadczenie w ocenie wniosków – członkowie Komisji Konkursowej przeprowadzający ocenę merytoryczną	-	8 wywiadów	Brali udział
Projektodawcy i beneficjenci	-	12 wywiadów (beneficjenci indywidualni) 20 wywiadów (beneficjenci konkursowi)	-
Firmy świadczące usługi w zakresie przygotowywania wniosków	-	-	Brały udział

¹ Z uwagi na fakt, że każdy pracownik departamentu przeprowadza ocenę formalną w każdym działaniu (nie ma podziału pracowników na działania), wywiady zostały połączone.

3. Wyniki badania systemu wyboru projektów

3.1. Przejrzystość procedur wyboru projektów

W pierwszej kolejności zweryfikowano procedury wyboru projektów w aspekcie teoretycznym (przebadano założenia procedur oraz planowane rozwiązania zapewniające przejrzystość procesu) oraz zgodności z przepisami prawa, szczególnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

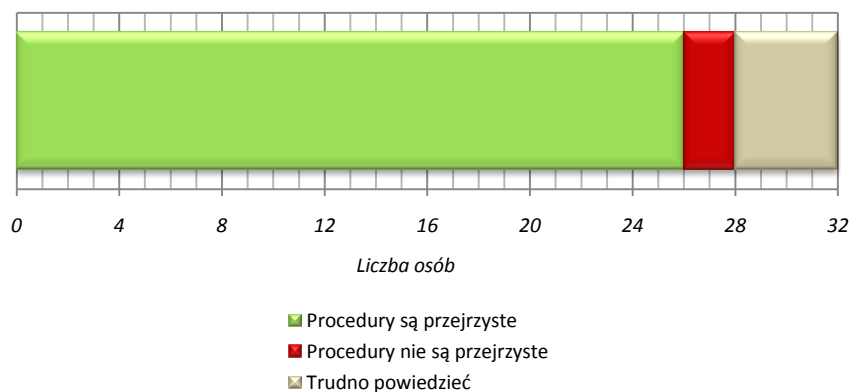
Procedury oceny i wyboru projektów zawarte są w dokumencie pn. 'System oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego', wersja 4 z lipca 2009 oraz Vademecum Beneficjenta, wersja 3 z dnia 1 czerwca 2009 roku.

Analiza zapisów dokumentów pokazała, że zawiera ona podstawowe – formalne elementy niezbędne do zachowania przejrzystości procesu m.in.:

- ↳ publikację harmonogramu konkursów na stronie internetowej najpóźniej do końca stycznia roku poprzedzającego rok, którego on dotyczy,
- ↳ publikację ogłaszanych konkursów na co najmniej 30 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem naboru wniosków na stronie internetowej oraz w prasie o zasięgu regionalnym, przy czym na stronie internetowej są wtedy dostępne m.in. kryteria wyboru projektów, sposób dokonywania oceny projektów, wykaz niezbędnych załączników do wniosku o dofinansowanie projektu oraz zasady podejmowania decyzji o przyznaniu dofinansowania,
- ↳ udostępnianie do wglądu regulaminu konkursu wszystkim zainteresowanym w IZ RPO WK-P,
- ↳ zatrudnianie do Komisji Konkursowych ekspertów zewnętrznych z różnych środowisk (w skład Komisji Konkursowej wchodzi specjaliści ds. oceny strategicznej pełniący funkcję przewodniczących poszczególnych składów oceniających, specjaliści ds. oceny technicznej oraz specjaliści ds. oceny finansowo-ekonomicznej),
- ↳ jawność przyznanych punktów poszczególnym projektom.

Zastrzeżenia budzi jedynie brak możliwości poznania nazwisk osób oceniających projekty po dokonaniu oceny, co powiedzieli przedstawiciele IZ podczas wywiadów. Oczywiście, nazwiska te powinny być tajne do momentu zakończenia procesu oceny (aby nie było jakichkolwiek nacisków), jednakże potem powinny być one opublikowane tak, aby projektodawca wiedział, kto oceniał jego projekt, a oceniający – żeby wiedział, że nie będzie anonimowy.

W następnej kolejności zapytano samych projektodawców o przejrzystość procedur wyboru projektów.

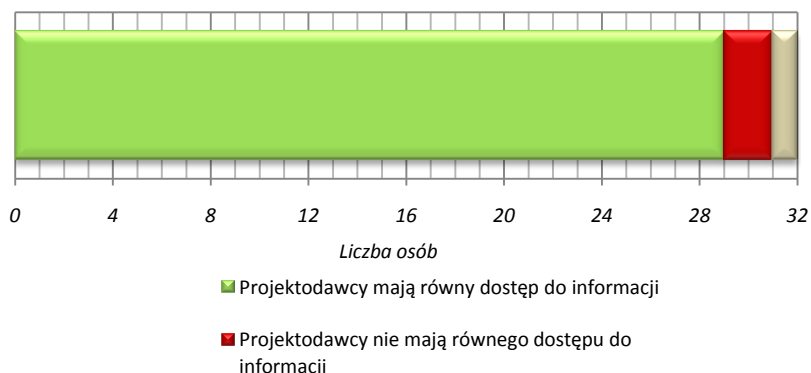

Rysunek 1. Przejrzystość procedur wyboru projektów w ramach RPO WK-P w oczach projektodawców [liczba badanych projektodawców n = 32].

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych.

Procedury są przejrzyste dla 26 z 32 badanych, jedynie dla dwóch badanych z sektora MŚP występują z tym problemy. Główne przyczyny braku przejrzystości to zbyt skomplikowanie procedur, konieczności znajomości wielu przepisów, śledzenia wielu odwołań do rozporządzeń, wielu zmian w procedurach, a także zbyt fachowe słownictwo używane w dokumentach programowych.

Przejawem przejrzystości jest także równość dostępu do informacji o możliwej pomocy z EFRR i organizowanych konkursach:

Rysunek 2. Równość dostępu do informacji o możliwej pomocy z EFRR i organizowanych konkursach w ramach RPO WK-P w oczach projektodawców [liczba badanych projektodawców n = 32].

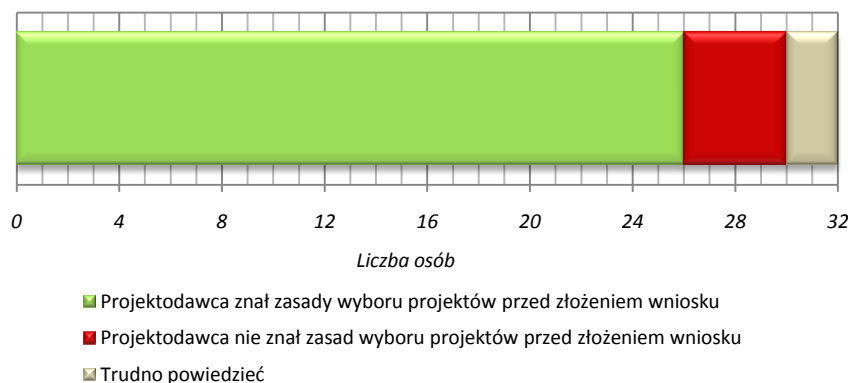
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych.

Dla 29 z 32 badanych beneficjentów dostęp do informacji jest zapewniony dla wszystkich w sposób równy. Dwie osoby wskazały na problemy tych, którzy nie mają dostępu do Internetu lub nie potrafią się po nim poruszać, bowiem większość informacji o konkursach i RPO dostępna jest właśnie w Internecie. Oczywiście nie jest to osąd uzasadniony, bowiem każdy może po pierwsze skorzystać z kafejki internetowej, a po drugie wszystkie informacje można uzyskać w punktach informacyjnych programu. Chociaż druga z osób wskazała na problem z uzyskaniem odpowiedzi na wszystkie pytania w punkcie informacyjnym.

Reasumując, przejrzystość procedur można uznać za satysfakcjonującą nie tylko po analizie dokumentów, ale także w oczach beneficjentów.

3.2. Znajomość i zrozumiałość procedur wyboru projektów

Kolejnym aspektem badanym w tej części ewaluacji jest znajomość i zrozumiałość procedur wyboru projektów przez projektodawców.

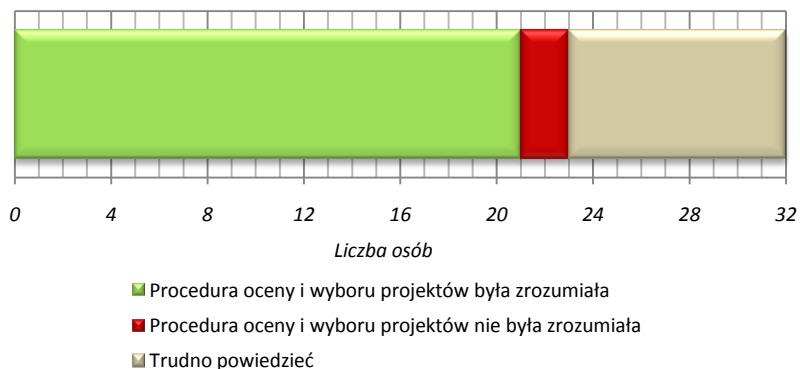
Rysunek 3. Znajomość procedur wyboru projektów przez projektodawców [liczba badanych projektodawców $n = 32$].

Źródło:

opracowanie własne na podstawie badań własnych.

26 badanych beneficjentów stwierdziło, że znało procedury wyboru projektów przed złożeniem wniosków, natomiast 4 z nich stwierdziło, że ich nie znało, ale jak podkreślili, nie była to wina IZ, tylko ich własna.

Nieco gorzej sprawa przedstawia się ze zrozumiałością procedury wyboru projektów:

Rysunek 4. Zrozumienie procedur wyboru projektów przez projektodawców [liczba badanych projektodawców $n = 32$].

Źródło:

opracowanie własne na podstawie badań własnych.

W tym przypadku jedynie 21 badanych beneficjentów rozumiało procedury. Jako przyczyny niezrozumienia procedur, beneficjenci podawali różnorodne kwestie, przede wszystkim specyficzne sformułowania i niezrozumiały język, konieczność składania różnorodnych dokumentów, w tym podpisywania dokumentów na każdej stronie i udowadniania niezrozumiałych dla beneficjentów rzeczy:

W jakim celu firma informatyczna musi składać wyjaśnienia na temat oddziaływania zakupu serwera na środowisko?

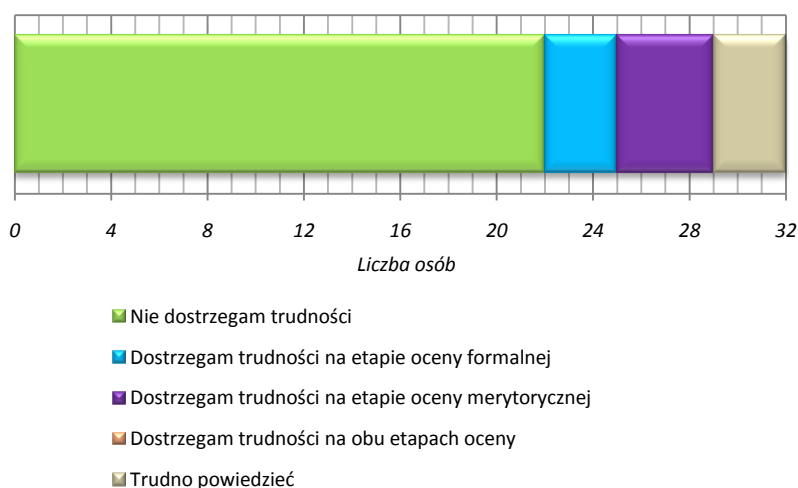
- z wywiadu z beneficjentem

Trudno się jednak zgodzić z niektórymi zarzutami. Wniosek i załączniki podpisuje się jedynie w jednym miejscu i miało to miejsce już w pierwszym konkursie w ramach RPO WK-P. Być może wnioskodawca (przedsiębiorca) nie wiedział o takiej możliwości lub pamiętał taką sytuację np. ze ZPORR.

Niepokój beneficjentów wzbudziło również to, że eksperci mogą oceniać ten sam projekt w różny sposób. To potwierdza się w analizach i zostanie dogłębnie przeanalizowane w dalszej części raportu, bowiem przyczyna tkwi przede wszystkim w niejednoznacznym sformułowaniu niektórych kryteriów.

3.3. Trudności związane z systemem wyboru projektów

Przebadano również trudności związane z systemem wyboru projektów widziane oczyma beneficjentów i ekspertów oceniających wnioski.

Rysunek 5. Trudności związane z systemem wyboru projektów dostrzegane przez projektodawców [liczba badanych projektodawców n = 32].

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych.

Jak widać z powyższego wykresu, trudności związane z systemem wyboru projektów dostrzega jedynie 7 z 32 badanych beneficjentów (pole niebieskie i fioletowe) – 3 z nich skarży się na ocenę formalną, w tym w szczególności wskazują na problemy z porozumiewaniem się z pracownikami UM WK-P, a także brak spójności w przekazywanych informacjach przez pracowników UM WK-P podczas wyjaśniania nieścisłości.

Te tezy potwierdzono podczas badań dokumentów w IZ. Na szczęście, kierownictwo Departamentu Wdrażania RPO jest świadome tego problemu i próbuje go rozwiązać dwutorowo – poprzez częste szkolenia pracowników, a także poprzez konieczność konsultowania odpowiedzi dla beneficjentów z innymi pracownikami.

Pracownicy Departamentu Wdrażania RPO, dokonujący oceny formalnej wniosków sygnalizowali znaczące trudności związane z długością i złożonością procesu oceny

formalnej. Ocena formalna jednego wniosku trwa bowiem 4-5 godzin, bowiem często pracownicy muszą wchodzić w aspekty merytoryczne wniosków – szczególnie chodzi tu o prawo zamówień publicznych, kwalifikowalność wydatków, procedury środowiskowe. Będzie to zatem przedmiotem szczegółowych analiz w dalszej części raportu.

W ocenie merytorycznej problemem były dla beneficjentów zbyt niejednoznaczne kryteria (podobnie zresztą jak dla ekspertów w Komisjach Konkursowych). Beneficjenci wskazywali również na problemy z oceną oddziaływania na środowisko. Faktycznie, wiele odrzuceń wniosków wynikało z błędnie przygotowanego załącznika 3.1. Obecnie IZ RPO WK-P bardzo precyzyjnie sformułowała sposób wypełniania tego załącznika i problemy z jego wypełnianiem nie powinny wystąpić w przyszłości.

Zapytano również, czy eksperci widzą problem w sposobie przygotowania ich do wykonywania swoich obowiązków przez IZ. W tym zakresie jedynie 2 na 8 pytanym ekspertów stwierdziło, że było za mało szkoleń. Skonfrontowano ten pogląd z przedstawicielami IZ, którzy stwierdzili, że szkolenia są organizowane cyklicznie z tym, że są one nieobowiązkowe, co oznacza, że niewielu ekspertów bierze w nich aktywny udział. Przekłada się to później na poziom oceny wniosków i tym samym na poziom zaufania IZ do pracy ekspertów. Będzie o tym mowa w dalszej części.

3.4. Ocena wzorów dokumentów aplikacyjnych

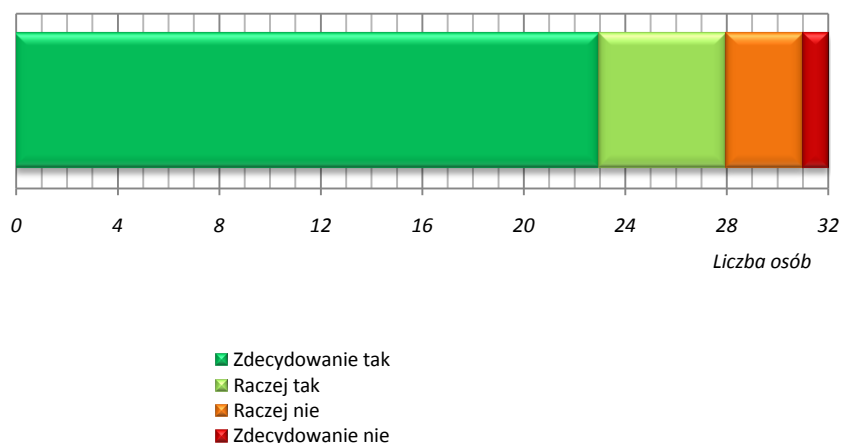
3.4.1. Zgodność z prawodawstwem polskim i unijnym

Analiza dokumentów aplikacyjnych (wniosku i załączników) wykazała zgodność z przepisami krajowymi i wspólnotowymi, w szczególności z *ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* oraz *rozporządzeniami unijnymi nr 1083/2006 i 1828/2006*, przede wszystkim jeżeli chodzi o treści i elementy, które powinny się w nich zawierać.

3.4.2. Zawartość dokumentów aplikacyjnych

Drugą kwestią, którą poddano badaniu, jest zawartość dokumentów aplikacyjnych w kontekście możliwości oceny projektu.

Najważniejszą sprawą dla wnioskodawcy jest możliwość zamieszczenia wszelkich informacji i dołączenia wszelkich dokumentów, które zdaniem wnioskodawców, są niezbędne do oceny ich wniosków o dofinansowanie projektów.

Rysunek 6. **Możliwość zamieszczenia wszystkich wymaganych informacji oraz załączenie wszystkich wymaganych dokumentów pozwalających na ocenę wniosku w oczach projektodawców [liczba badanych projektodawców n = 32].**

Źródło:

opracowanie własne na podstawie badań własnych.

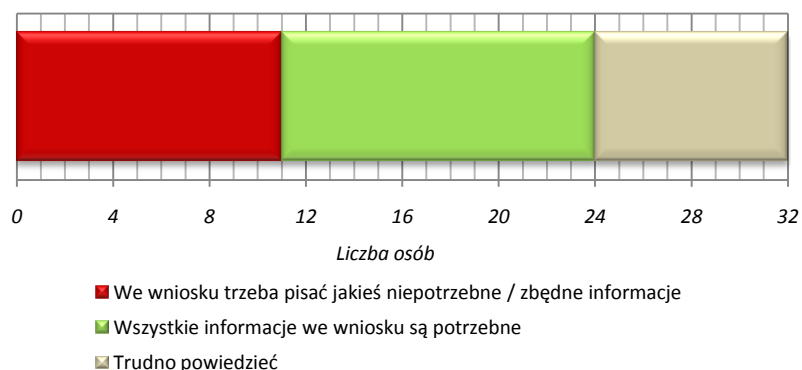
Wnioskodawcy w większości stwierdzili, że mają możliwość zamieszczenia wszystkich informacji i dokumentów (tak odpowiedziało 7 na 8 respondentów). Największe problemy pojawiały się w przypadku pracy z generatorem wniosków, który został wprowadzony stosunkowo niedawno (m.in. problem z dołączaniem wszystkich załączników, niemożność wpisania niektórych danych). Faktycznie, problemy z generatorem potwierdzają przedstawiciele IZ, jednakże wynikają one z krótkiego okresu funkcjonowania generatora i na szczęście są one na bieżąco usuwane.

Wnioskodawcy mieli zastrzeżenia również do ograniczenia liczby znaków w polach wniosku. Z drugiej strony warto przypomnieć, że wniosek jest jedynie pewnym streszczeniem całej koncepcji projektu – wiele elementów, znacznie bardziej szczegółowo opisanych, można zawrzeć w studium wykonalności / biznesplanie.

Poza tym zastrzeżenia dotyczyły konieczności pisania w pewnym szablonie (formularzu wniosków), co nie zawsze pozwalało napisać to, co projektodawcy chcieliby uzyskać.

Generalnie zatem uwagi projektodawców są związane głównie z przeświadczeniem, że wszystko należy zmieścić we wniosku, a niekoniecznie w załącznikach. Dlatego warto podjąć działania w większym stopniu uświadamiające projektodawcom konieczność pisania jedynie najważniejszych rzeczy we wniosku i odwoływania się do załączników (szczególnie biznesplanu / studium wykonalności).

Zapytano projektodawców również, czy pewne informacje są ich zdaniem niepotrzebne i zbędne do oceny projektów.

Rysunek 7. Konieczność pisania zbędnych informacji, które zdaniem projektodawców trzeba pisać we wniosku [liczba badanych projektodawców n = 32].

Źródło:

opracowanie własne na podstawie badań własnych.

I potwierdza się to, co zostało napisane powyżej. Zbędne informacje to, zdaniem wnioskodawców, powtarzanie tych samych informacji w różnych miejscach wniosku (np. danych finansowych) i powtarzanie we wniosku informacji zawartych w załącznikach (np. danych z dokumentacji technicznej, wyciągów z KSR itp.). Wynika z tego, że beneficjenci przepisują we wniosku dokładnie to, co znajduje się w załącznikach, zamiast przedstawiać skrótowo i syntetycznie to, co jest w nich zawarte, aby wniosek był niejako streszczeniem całej dokumentacji aplikacyjnej.

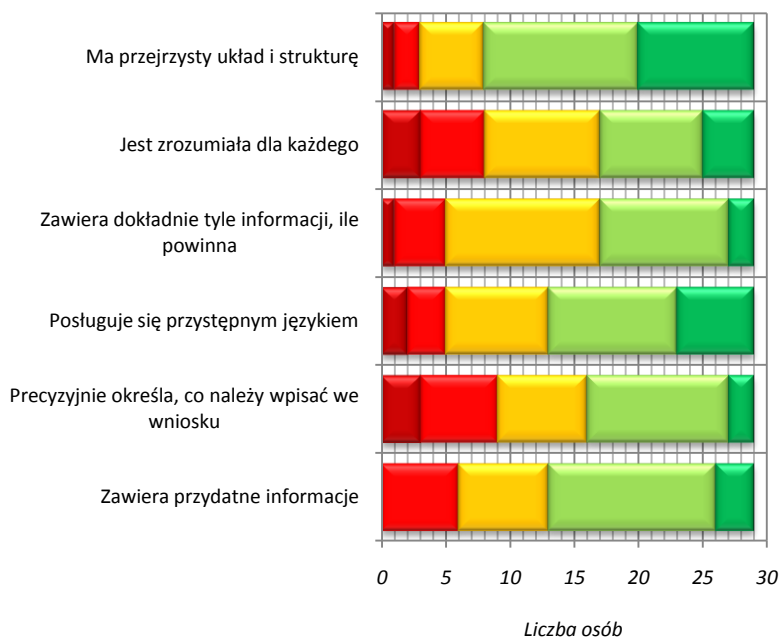
Dodatkowo wnioskodawcy uważają za problem niedostosowanie formularza wniosków (jednego dla wszystkich działań) do specyfiki poszczególnych działań. Widać zatem, że to co dla jednych jest zaletą dla innych może być wadą. **Pozytywnie należy bowiem ocenić jeden formularz wniosku dla wszystkich działań, trzeba podkreślić, że to biznesplan / studium wykonalności jest kluczowym miejscem prezentacji swojego pomysłu na projekt (a formularze biznesplanu / studiów wykonalności są personalizowane dla poszczególnych działań).**

Sprawdźmy zatem, czy te informacje potwierdzają osoby oceniające projekty. Zapytano ich o to, czy od wnioskodawców wymaga się jedynie niezbędnych dokumentów oraz czy konstrukcja formularza wniosku i załączników pozwala skutecznie i efektywnie pozyskać informacje umożliwiające ocenę projektów zgodnie z kryteriami.

Jedynie jeden z ekspertów zasugerował, że wnioskodawcy powinni składać bardziej szczegółowe specyfikacje finansowo-rzeczowe. Często brakuje, albo nie są poprawnie wypełnione tabele dotyczące różnych analiz (np. prognozy sprzedaży). Problematyczne dla ekspertów było również znalezienie informacji o polityce w zakresie BHP.

3.4.3. Przejrzystość i czytelność dokumentów aplikacyjnych

Kolejną kwestią, którą poddano badaniu, jest **przejrzystość i czytelność dokumentów aplikacyjnych**. Do analizy wybrano instrukcję wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu.

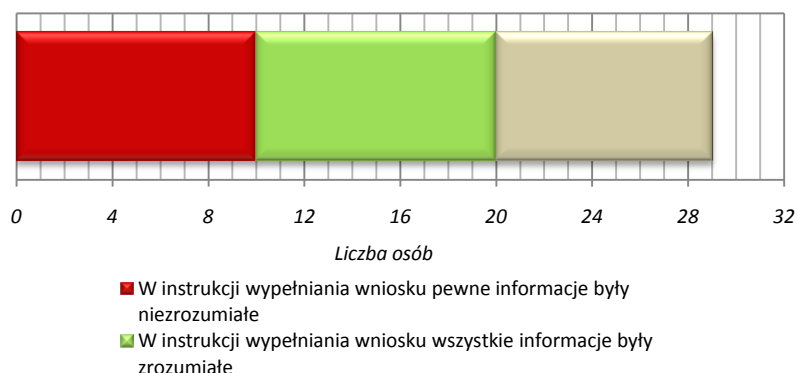

Rysunek 8. Ocena instrukcji wypełniania wniosku w skali pięciostopniowej (kolor bordowy – zdecydowanie nie, czerwony – nie, kolor pomarańczowy – średnio, zielony – tak, ciemnoczerwony – zdecydowanie tak) [liczba badanych, którzy odpowiedzieli, że zapoznali się z instrukcją n = 29].

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych.

Generalnie ocena instrukcji wypełniania wniosku jest pozytywna w każdym aspekcie. Najlepiej oceniona zostały: układ i struktura instrukcji – wydaje się to być słuszne przekonanie, bowiem instrukcja krok po kroku objaśnia jak należy wypełniać poszczególne pola wniosku – jest to zatem zdaniem ewaluatorów – układ optymalny.

Nieco słabiej oceniona została ilość informacji, jaką zawiera instrukcja oraz przystępność języka. Najślabiej oceniono precyzyjność instrukcji – wnioskodawcy skarżyli się na zbyt dużo odnośników do rozporządzeń, zbyt mało przykładów wypełniania (choć w tym wypadku trudno się z tym zgodzić, gdyż instrukcja w kolejnych wersjach była wzbogacana w wiele różnych przykładów).

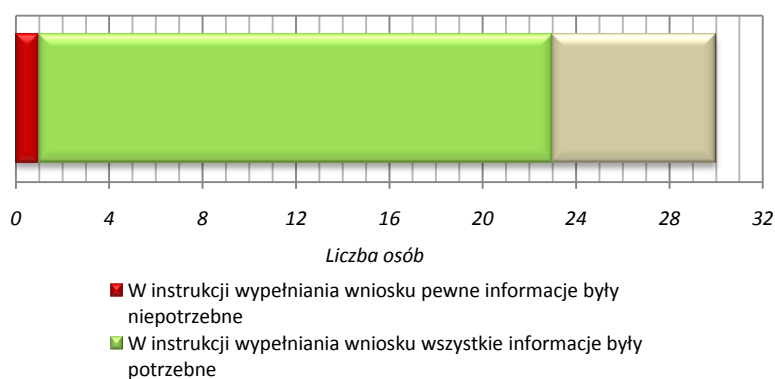
Rysunek 9. Zrozumiałość informacji w instrukcji wypełniania wniosku zdaniem wnioskodawców [liczba badanych, którzy odpowiedzieli, że zapoznali się z instrukcją n = 29].

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych.

Dla wnioskodawców niezrozumiałe były następujące kwestie:

- obliczania wkładu własnego,
- definicja roku zerowego,
- dokumenty oceny oddziaływania na środowisko
- dokumenty finansowe dla samorządów – zabezpieczenie finansowe przy kredycie (promesa) – nie wiadomo, co należy dołączyć do wniosku,
- obszar działania projektu.

Jednocześnie większość badanych stwierdziła, że wszystkie informacje były w instrukcji potrzebne:

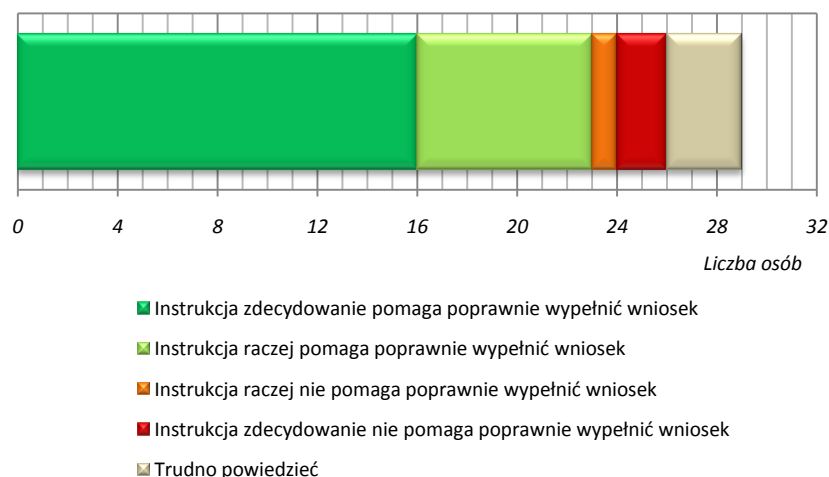

Rysunek 10. Przydatność informacji w instrukcji wypełniania wniosku zdaniem wnioskodawców [liczba badanych, którzy odpowiedzieli, że zapoznali się z instrukcją n = 29].

Źródło:

opracowanie własne na podstawie badań własnych.

Na zakończenie badań z tego zakresu zapytano projektodawców o ogólną użyteczność instrukcji przy przygotowywaniu wniosku wraz z załącznikami.

Rysunek 11. Ocena pomocy instrukcji przy poprawnym wypełnianiu wniosku w taki sposób, aby można w nim było zamieścić wszystkie informacje i dokumenty podlegające ocenie [liczba badanych, którzy odpowiedzieli, że zapoznali się z instrukcją n = 29].

Źródło:

opracowanie własne na podstawie badań własnych.

Ogólna ocena instrukcji jest bardzo pozytywna – jedynie 3 z 26 osób uważa, że instrukcja nie pomaga wypełnić wniosku o dofinansowanie.

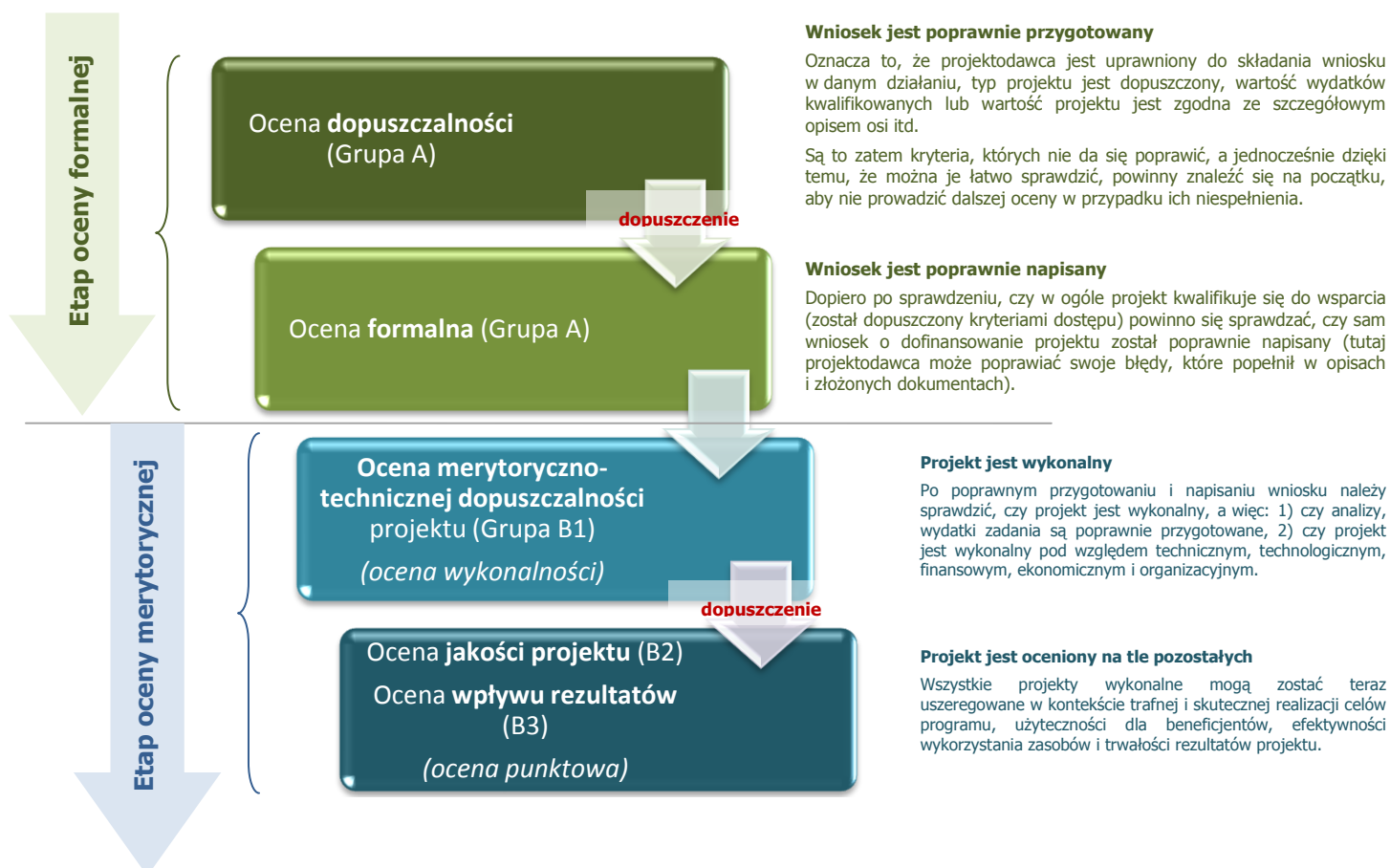
3.5. Ocena systemu kryteriów wyboru projektów

Ocenę systemu kryteriów wyboru projektów przeprowadzono dla wszystkich grup kryteriów wykorzystywanych w ramach RPO WK-P:

Tabela 1. Grupy kryteriów wykorzystywane w etapach preselekcji i oceny formalnej oraz merytorycznej.

Kryteria do oceny na etapie preselekcji	Kryteria do oceny formalnej i merytorycznej
<ul style="list-style-type: none"> ■ P. kryteria dostępu ■ PF. Kryteria formalne 	<ul style="list-style-type: none"> ■ R. Kryteria rejestracyjne ■ A. Kryteria formalne ■ B. Kryteria merytoryczne: <ul style="list-style-type: none"> ■ B1. Kryteria merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu ■ B2. Kryteria oceny jakości projektu ■ B3. Kryteria oceny wpływu przewidywanych rezultatów projektu na osiągnięcie założonych w RPO celów

W pierwszej kolejności zweryfikowano logikę, spójność i kompleksowość kryteriów. Podejście modelowe do oceny projektów przedstawia się następująco – jest ono wynikiem kilkuletniej pracy nad kryteriami, doświadczeń uzyskanych z badań i tworzenia systemów oceny projektów dla różnych instytucji i programów:

Modelowe ujęcie procesu oceny pokazuje, że poszczególne etapy są logicznie ustawione po sobie. W pierwszej kolejności weryfikowane są założenia do projektu (**ocena dopuszczalności**), a więc aspekty związane z otoczeniem projektu i projektodawcą – aspekty, których nie da się poprawić. A zatem ten etap powinien być na początku, ponieważ nie ma sensu oceniać wniosku projektowego pod kątem poprawności, wykonalności, czy strategicznym, który nie spełnia warunków brzegowych uczestnictwa w konkursie. Po ocenie brzegowej następuje dopuszczenie do dalszej oceny.

Kolejny etap – **ocena formalna** – ma znaczenie przed oceną wykonalności, ponieważ w tym miejscu weryfikuje się kompletność wniosku i jego załączników, a więc formalne przygotowanie wniosku do oceny.

Dobrze przygotowany i napisany wniosek podlega **ocenieniu wykonalności (merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu)**, w której bardzo szczegółowo analizowane są opisy, założenia i analizy niezbędne do oceny wykonalności w pięciu aspektach: technicznej, technologicznej, finansowej, ekonomicznej i instytucjonalnej (organizacyjnej). Po niej lub w jej trakcie może następować właściwa ocena wykonalności (z reguły można to wykonać równocześnie – najpierw sprawdzając jakość dokumentu, a następnie wykonalność).

Miejsce tego etapu również ma swoje logiczne uzasadnienie. Nie ma bowiem sensu **oceniać punktowo** i ustawiać w rankingu projektu, który jest niewykonalny pod jakimś względem. Zatem ważne jest, aby w pierwszej kolejności odrzucić projekty niewykonalne i dopiero wtedy ocenić pozostałe projekty kryteriami jakości projektu i wpływu przewidywanych rezultatów projektu na osiąganie założonych w RPO celów. Ponownie zatem, po ocenie wykonalności następuje dopuszczenie do dalszej oceny kryteriami punktowymi.

Analiza grup kryteriów i logiki oceny wykazała wysoki poziom zgodności z oceną modelową przedstawioną wyżej (świadczy o tym również to, że wprowadzenie nazw kryteriów RPO WK-P do modelu doskonale wpisuje się w cały proces).

Poprawność ułożenia kryteriów potwierdzili również wszyscy pytani przez nas eksperci.

Podział oceny na formalną i merytoryczną

Ocena formalna w przekonaniu ewaluatorów trwa zbyt długo, pracownicy określają czas jej trwania na ok. 4-5 godziny, co oznacza, że w ciągu dnia roboczego są w stanie sprawdzić najwyżej 2 wnioski. Podczas oceny merytorycznej ocenianych jest nawet do 5-iu wniosków.

Analiza kryteriów to potwierdza, ale sami pracownicy Departamentu Wdrażania RPO (prowadzący ocenę formalną) przyznają, że wymaga się od nich szczegółowego sprawdzania wniosków pod kątem merytorycznym (o czym pisano wyżej). Spróbowano zatem odnaleźć przyczyny takiego nacisku na ocenę formalną.

Okazuje się, że powodem takiego stanu rzeczy jest zbyt małe zaufanie do ekspertów zewnętrznych. Przedstawiciele IZ RPO WK-P uważają, że ocena merytoryczna jest dokonywana na niskim poziomie, stąd duży nacisk na ocenę formalną.

Ich zdaniem problem leży w tym, że z Komisji Konkursowych eliminuje się osoby piszące wnioski (osoby zasiadające w Komisjach nie mogły przygotowywać ani jednego wniosku do danego konkursu), a takie osoby najlepiej oceniłyby wnioski. To powoduje, że bardzo trudne jest znalezienie ekspertów od oceny merytorycznej posiadających odpowiednią wiedzę i kwalifikacje. Bardzo często pomimo szeregu zabiegów w postaci szkoleń dla asesorów są kłopoty z wyegzekwowaniem od nich wiedzy, którą powinni posiadać.

Taka sytuacja powoduje, że można zastanowić się nad przekazaniem całej oceny – formalnej i merytorycznej – pracownikom Departamentu Wdrażania RPO. Wymagać to będzie zwiększenia zatrudnienia oraz podwyższenia kwalifikacji pracowników.

Zatrudniane osoby mogłyby zdobywać doświadczenie w ocenie będąc przyuczane przez starszych stażem pracowników. Poza tym można przewidzieć możliwość zlecenia ekspertyz zewnętrznych w przypadkach, kiedy projekt jest specjalistyczny lub zawiera skomplikowane, techniczne elementy. Ważne jest jednak to, że ekspertyza jest jedynie elementem doradczym dla osoby oceniającej – może ona, ale nie musi się na niej opierać.

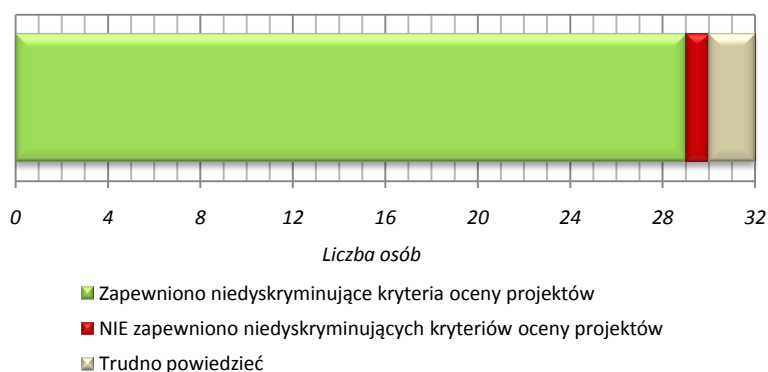
Dodatkowo, zarówno obecnie, jak i w przypadku przejęcia całej oceny, proponujemy, aby przygotowanie pracowników i ekspertów oceniających wnioski było weryfikowane przez IZ przed rozpoczęciem oceny wniosków. Każdy z pracowników, aby rozpocząć weryfikację wniosków musiałby zdać test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań podzielonych na tematy i szczegółowe części:

- część 1 ogólna dotycząca systemu wdrażania funduszy strukturalnych.
- część 2 dotycząca systemu wdrażania RPO WK-P, procedur wdrażania, przepisów prawnych, studiów przypadków i specjalistycznej wiedzy merytorycznej.

Rekomendacja 1. Proponujemy zastanowić się nad przekazaniem całej oceny (również merytorycznej) pracownikom IZ RPO WK-P. Wymagać to będzie zwiększenia zatrudnienia oraz podwyższenia kwalifikacji pracowników. Dodatkowo, zarówno obecnie, jak i w przypadku przejęcia całej oceny, proponujemy, aby przygotowanie pracowników i ekspertów oceniających wnioski było weryfikowane przez IZ przed rozpoczęciem oceny wniosków (każdy z pracowników, aby rozpocząć weryfikację wniosków musiałby zdać test wielokrotnego wyboru).

Ogólna ocena kryteriów wyboru projektów

Jak wspomniano wyżej, generalnie układ kryteriów spełnia założenia modelowe systemu wyboru projektów. Kryteria wyboru projektów są uważane przez beneficjentów za niedyskryminujące, co przedstawia poniższy rysunek:

Rysunek 12. Zapewnienie niedyskryminujących kryteriów wyboru projektów w oczach wnioskodawców [liczba badanych $n = 32$].

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań własnych.

Zwróćmy jednak uwagę na kwestię podziału kryteriów pomiędzy dwie grupy:

- B2. Kryteria oceny jakości projektu

- B3. Kryteria oceny wpływu przewidywanych rezultatów projektu na osiągnięcie założonych w RPO celów

Analiza wykazała, że niektóre kryteria znajdujące się w grupie B2 oceniają wpływ rezultatów na osiągnięcie założonych w RPO celów. Chodzi nam tutaj o wszystkie kryteria, które przede wszystkim badają trafność i skuteczność, a w szczególności:

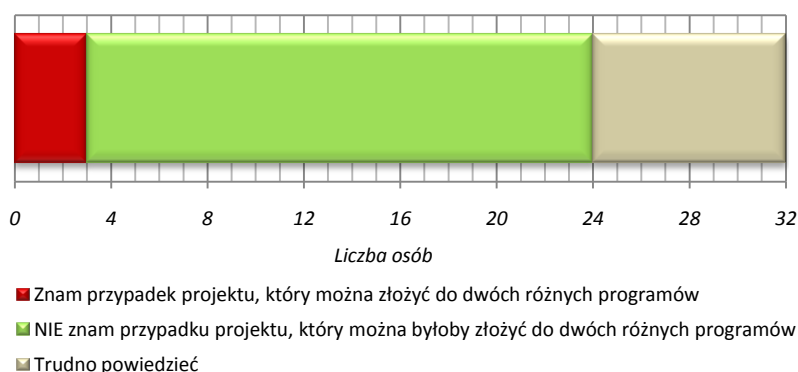
- Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla Działania,
- Kosztowa efektywność produktu projektu,
- Kosztowa efektywność projektu z punktu widzenia użytkowników projektu,
- Projekt jest zgodny z określonymi w Uszczegółowieniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego najbardziej pożądanymi typami projektów,
- Wypełnienie polityk i zasad wspólnotowych.

Wydzielenie kryteriów B3 należy uznać za pozytywne – są to swego rodzaju kryteria strategiczne, natomiast niezrozumiałe jest niezakwalifikowanie do nich wszystkich kryteriów badających 'strategiczną' projektów.

Rekomendacja 2. Zgodnie z poprawnym podziałem kryteriów punktowych na dwie grupy B2 i B3 należy przeanalizować wszystkie kryteria pod kątem weryfikowania trafności i skuteczności (na poziomie wysokim) i zakwalifikować je do grupy B3. Obecnie wyszczególniono przynajmniej 5 kryteriów występujących w większości działań, które zostały błędnie zakwalifikowane do grupy B2, a powinny być umieszczone w B3.

Weryfikacja linii demarkacyjnej przez kryteria

Zainteresowaniem ewaluatorów objęto również kwestie weryfikacji demarkacji przez kryteria wyboru projektów.

Rysunek 13. Możliwość finansowania projektów przez dwa różne programy w oczach wnioskodawców [liczba badanych n = 32].

Źródło:

opracowanie własne na podstawie badań własnych.

Pomimo, iż trzech beneficjentów stwierdziło, że zna przypadki projektów, które mogą być finansowane przez dwa różne programy (co byłoby pogwałceniem zasady demarkacji), to

jednak przy szczegółowym zapoznaniu się z tymi propozycjami okazało się, że projekty musiałyby ulec modyfikacji (np. projekt musiałby być zmniejszony lub połączony z innym).

Zdaniem ewaluatorów, linia demarkacyjna jest wystarczająco dobrze weryfikowana przez kryteria, aby żaden projekt, który nie spełnia celów RPO WK-P nie mógł przedostać się do oceny merytorycznej i jednocześnie – żaden projekt, który spełnia te cele, nie odpadł podczas oceny. Gwarantują to różne kryteria, które analizujemy w części 4 raportu.

3.6. Określenie wag poszczególnych kryteriów merytorycznych

Po analizie desk research można wysnuć wniosek, że nie jest konieczne weryfikowanie wag kryteriów merytorycznych. Wagi te bowiem zostały opracowane zgodnie z metodologią przedstawioną w aneksie nr 1 (metodologia oceny merytorycznej) do 'Systemu oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013'².

Metodologię, którą prezentujemy poniżej, możemy uznać za dobrą praktykę w pracy nad przygotowywaniem kryteriów wyboru projektów przez Komitet Monitorujący.

Cytat z dokumentu:

Komitet Monitorujący przyjmuje w drodze uchwały także wagi dla poszczególnych kryteriów. W celu usprawnienia prac KM w tym zakresie powołana została grupa robocza, której celem jest określenie ważności poszczególnych kryteriów. Dokonane będzie to na dwóch poziomach:

Dokonane zostanie podzielenie kryteriów dla danego działania (poddziałania) na trzy grupy kryteria ważne (A), mniej ważne (B) i najmniej ważne (C).

Kolejnym krokiem jest określenie ważności konkretnego kryterium w danej grupie, tj. określenie wartości od 1 do ...(*liczba kryteriów w grupie*), gdzie 1 oznacza kryterium najważniejsze.

Następnym etapem jest porównanie kryteriów parami. Wartości wag dla poszczególnych kryteriów uzyskujemy przy pomocy metody Saaty'ego³. Na jej podstawie każdemu kryterium i przyporządkowana zostanie znormalizowana ocena końcowa w_i , interpretowana jako użyteczność i -tego kryterium.

Porównań kryteriów parami dokonujemy w oparciu o dziewięciostopniową skalę zamieszczoną poniżej w Tabeli 2.

Tabela 2. Oceny liczbowe i werbalne.

Ocena liczbowa	Ocena werbalna
1	Porównywane kryteria są równoważne
2	Wahanie pomiędzy równoważnością i niewielką przewagą pierwszego z porównywanych kryteriów nad drugim
3	Niewielka przewaga kryterium pierwszego nad drugim
4	Wahanie pomiędzy niewielką przewagą i dużą przewagą pierwszego z kryteriów nad drugim
5	Duża przewaga kryterium pierwszego nad drugim

² Załącznik do Uchwały Nr 56/911/09 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 lipca 2009, s. 11-13.

³ Zob. T.L. Saaty, The Analytic Hierarchy Process, McGraw-Hill, New York 1980.

6	Wahanie pomiędzy dużą przewagą a bardzo dużą przewagą pierwszego z kryteriów nad drugim
7	Bardzo duża przewaga kryterium pierwszego nad drugim
8	Wahanie pomiędzy bardzo dużą przewagą i ogromną (krytyczną) przewagą pierwszego z porównywanych kryteriów nad drugim
9	Ogromna (krytyczna) przewaga kryterium pierwszego nad drugim
Odwrotności powyższych liczb	Jeśli kryterium i porównywanemu z kryterium j przyporządkowana zostaje jedna z wymienionych wyżej niezerowych ocen liczbowych, to kryterium j porównywanemu z kryterium i przyporządkowywana jest odwrotność tej liczby

Źródło:

T.L. Saaty, The Analytic Hierarchy and Analytic Network Process for the Measurement of Intangible Criteria and for Decision-Making, [w:] Multiple Criteria Decision Analysis: State of the Art Surveys, J. Figueira, S. Greco, M. Ehrgott [red.], Springer, New York 2005, s. 356.

Oceny liczbowe wpisujemy do Tabeli 3 konstruując w ten sposób macierz K porównań kryteriów parami. Dokonujemy tego w następujący sposób:

jeśli uważamy, że przewaga kryterium nr 1 nad kryterium nr 2 jest bardzo duża, to wpisujemy liczbę 7

- w pierwszym wierszu i trzeciej kolumnie (niebieska) Tabeli nr 3.
- jeśli natomiast uważamy, że to przewaga kryterium nr 2 nad kryterium nr 1 jest bardzo duża, to w pierwszym wierszu i trzeciej kolumnie (niebieska) Tabeli nr 3 wpisujemy 1/7 (odwrotność liczby 7).

Tabela 3. Macierz K porównań kryteriów parami.

	Kryterium 1	Kryterium 2	Kryterium n
Kryterium 1	1	7	k _{1n}
Kryterium 2	1/7	1	k _{2n}
...	1
...	1	...
Kryterium n	1/ k _{1n}	1/ k _{2n}	1

Macierz K porównań kryteriów parami musi być macierzą proporcjonalną. Jeżeli zatem porównując dwa kryteria przyporządkowano temu porównaniu jakąś ocenę, to porównując te same kryteria w odwrotnej kolejności przypisuje się temu porównaniu ocenę będącą odwrotnością oceny poprzedniego porównania.

Macierz K porównań kryteriów parami nie musi być natomiast spójna tzn. jeśli np. przewaga kryterium nr 1 w stosunku do kryterium nr 4 zostanie uznana za bardzo dużą i oceniona na 7, a z kolei kryteria nr 4 i 5 zostaną uznane za równoważne, to nie oznacza to wcale, że przewaga kryterium nr 1 w stosunku do kryterium nr 5 musi również zostać uznana za bardzo dużą i oceniona na 7 (choć oczywiście może tak być).

Porównania kryteriów parami są od siebie niezależne w związku z czym występowanie niespójności jest dopuszczalne.

Postępowanie w metodzie Saaty'ego przebiega w następujący sposób:

Krok 1:

W każdej kolumnie macierzy K porównań kryteriów sumujemy oceny k_{ij} obliczając:
 $\sigma_j = \sum_{i=1}^n k_{ij}$

Krok 2:

Budujemy znormalizowaną macierz $W = [\varphi_{ij}]$ $i, j = 1, \dots, n$, której elementy w kolumnie j powstały przez podzielenie k_{ij} przez σ_j : $\varphi_{ij} = \frac{k_{ij}}{\sigma_j}$

Krok 3:

Obliczamy przybliżony wektor w , którego składowe są średnimi arytmetycznymi z elementów wierszy macierzy znormalizowanej:

$$w_i = \frac{1}{n} \left(\sum_{j=1}^n \varphi_{ij} \right)$$

Otrzymany w ten sposób wektor w jest wektorem wag kryteriów dla rozpatrywanego problemu decyzyjnego. Wektor ten pozwala w sposób czytelny dla każdego wskazać kolejność ważności kryteriów.

Rekomendacja 3. Sposób wagowania kryteriów w ramach RPO WK-P, przygotowany w oparciu o metodę Saaty'ego, jest próbą naukowego podejścia do określania ważności kryteriów w ocenie projektów. Dlatego zasługuje na miano dobrej praktyki i powinna być rozpowszechniona przez MRR wśród innych województw (RPO) i programów.

4. Wyniki badania kryteriów wyboru projektów

4.1. Ocena kryteriów do oceny na etapie preselekcji

4.1.1. Ocena kryteriów dostępu – preselekcja

4.1.1.1. Wniosek złożony przez uprawnionego Wnioskodawcę

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	P.1								P.1																						

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	wnioskodawcą	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Nie	częściowo	Tak	Tak

Kryterium **nie trafnie opisuje** kwestie, które chce badać. Mimo, że oddaje główny aspekt, który chce zbadać zabezpieczając przed przekazaniem dofinansowania wnioskodawcy, który nie jest uprawniony zgodnie z uszczegółowieniem RPO, to jednak nie bierze pod uwagę innych podmiotów zaangażowanych w realizację projektu. Tu również, zgodnie z uszczegółowieniem RPO (pkt 18a 'typ beneficjentów'), ograniczenie dla niewskazanych tam beneficjentów wsparcia, obowiązuje.

W obecnej sytuacji nie ma formalnie możliwości odrzucenia wnioskodawcy spełniającego warunki zawarte w pkt 18a uszczegółowienia RPO, który złoży wniosek i wykaże w pkt A.6 (inne podmioty zaangażowane w realizację projektu) dowolny inny podmiot (np. przedsiębiorstwo). Warto zwrócić uwagę, że w punkcie wniosku wskazuje się podmioty zaangażowane w realizację projektu, a kryterium dotyczy wnioskodawcy składającego wniosek. Oczywiście, według instrukcji wypełniania wniosku, *'partnerstwo może być utworzone jedynie przez podmioty wskazane w ramach poszczególnych Działań/Poddziałań uszczegółowienia RPO jako uprawnieni beneficjenci'*, jednakże analizowane kryterium nie odnosi się do tego zapisu.

Rekomendacja 4. W kryterium 'Wniosek złożony przez uprawnionego Wnioskodawcę' należy dookreślić, że chodzi o wnioskodawcę i partnerów projektu (wskazanych w pkt A.6 wniosku). Kryterium powinno brzmieć: 'wniosek złożony i realizowany przez uprawnionych beneficjentów', a w opisie kryterium należy wskazać, że 'wniosek złożony / projekt realizowany przez:'.

Jednoznaczność oceny jest również zapewniona poprzez wskazanie w kryterium konkretnych możliwych odpowiedzi. Sformułowanie 'wniosek złożony przez:' jednoznacznie

sugeruje, że chodzi o wnioskodawcę, który składa wniosek (oczywiście należy to doprecyzować, zgodnie z powyższą rekomendacją).

Łatwość odpowiedzi na to kryterium jest oczywista, łatwość oceny również nie budzi żadnych zastrzeżeń.

4.1.1.2. Projekt dotyczy właściwego tematu priorytetowego

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	P.2								P.2																						

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium trafnie opisuje, to co ma badać, zgodność z tematem priorytetowym jest jednym z ważniejszych założeń projektów realizowanych w danym działaniu. Jednoznaczność oceny jest zapewniona dzięki wskazaniu tematów priorytetowych do wyboru. Jednocześnie łatwość odpowiedzi jest zachowana, wystarczy nawiązać w tytule projektu do tematu, podobnie jest z łatwością oceny – tu również wystarczy sprawdzić obecność sformułowań dotyczących tematu priorytetowego w tytule i zakresie projektu.

4.1.1.3. Cele projektu wspierają realizację celów określonych dla działania

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	P.3								P.3																						

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu (cele)	Tak	Trudno powiedzieć

Zakres przedmiotowy kryterium nie jest zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Nie

Sama idea analizowanego kryterium jest dobra i powinna być weryfikowana kryteriami wyboru projektów, jednak sprawdzenie wniosku w kontekście zgodności z zapisami RPO WK-P i uszczegółowienia RPO nastręcza pewne trudności. Należy tu pamiętać, że mamy do czynienia z oceną dostępową, a więc oceną, która albo przyjmuje wniosek do dalszej oceny, albo go odrzuca. Na oceniającym ciąży zatem duża odpowiedzialność, przez co zasady oceny muszą być precyzyjnie określone tzn. kiedy projekt spełnia, a kiedy nie spełnia danego kryterium.

Już podczas oceny projektów w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego (ZPORR) tego typu zapisy powodowały trudności w **jednoznacznej ocenie**. Jest to bardzo subiektywne kryterium i wyłącznie od oceniającego zależy, czy oceni projekt jako wspierający realizację celów, czy też nie. Jednocześnie dla oceniającego jest to kryterium, według którego **bardzo trudno jest oceniać projekt**, bowiem nie ma jasnych wytycznych, określających kiedy projekt jest zgodny z celami, a kiedy nie. Dodatkowo, wymaga ono **wejścia w ocenę merytoryczną** – zapoznanie się ze studium wykonalności, co wydłuża czas dokonywanej oceny. Należy pamiętać, że ocena dostępu powinna odbywać się bardzo szybko.

Należy tu zwrócić uwagę na fakt, że w takim brzmieniu kryterium, będzie ono albo martwym kryterium (każdy projekt będzie zgodny z celem i uzasadnieniem działania, a odrzucenie będzie następować o inne, bardziej wyraziste elementy kryterium, np. 'Projekt dotyczy właściwego tematu priorytetowego', albo będzie powodem licznych odwołań.

Z drugiej strony wydaje się, że pozostałe kryteria wystarczająco dobrze weryfikują pewne aspekty powiązane ze zgodnością z zapisami RPO WK-P – m.in. kryterium 'Wniosek złożony przez uprawnionego Wnioskodawcę', 'Projekt dotyczy właściwego tematu priorytetowego', 'Formalna dopuszczalność projektu' itp.

Rekomendacja 5. Należy usunąć kryterium 'Cele projektu wspierają realizację celów określonych dla...', ponieważ kryterium dotyczy aspektów merytorycznych, niekoniecznie możliwe są jedynie dwie odpowiedzi 'tak/nie', a także ocena według niego nie jest jednoznaczna i łatwa. Ewentualnie można połączyć istniejące (inne) kryteria badające cele projektu w grupę, nazywając je tak, jak nazywa się to kryterium.

4.1.1.4. Formalna dopuszczalność projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	P.4								P.4																						

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Nie	Nie	Tak	Nie

Kryterium ogólnie rzecz biorąc określa trafnie to, co chce badać, a więc zgodność z linią demarkacyjną, jednakże problemy mogą pojawić się w jednoznaczności oceny. Generalnie aspekty demarkacji, które powinny być badane kryteriami dostępu to:

- 1) odpowiednia wartość projektu,
- 2) charakter projektu (skala oddziaływania, tematyka, lokalizacja) – kryterium charakteru projektu jest czasami rozdzielane na dwa kryteria: charakter i lokalizację,
- 3) beneficjent projektu.

Jak widać, po pierwsze część aspektów demarkacji jest badane przez inne kryteria (m.in. 'Wniosek złożony przez uprawnionego Wnioskodawcę', 'Projekt dotyczy właściwego tematu priorytetowego'), po drugie kryterium nie uszczegóławia tego, co bada.

Przy definiowaniu kryteriów oddzielnie dla każdego działania / poddziałania / schematu, jak ma to miejsce w RPO WK-P, warto jest jednak dookreślić aspekty demarkacji, które obowiązują dla danego przypadku.

Wydaje się również, że w takim wypadku nazwa kryterium jest nieadekwatna do tego, co dokładnie ma badać, bowiem będą to pozostałe (inne) aspekty demarkacji.

Rekomendacja 6. Kryterium 'Formalna dopuszczalność projektu' powinno być zdefiniowane jako 'Projekt spełnia pozostałe, specyficzne dla działania aspekty Linii demarkacyjnej...'. Dodatkowo, aspekty te powinny być wskazane enumeratywnie, zgodnie z dokumentem Linii (oprócz oczywiście aspektów badanych przez inne kryteria), aby kryterium było jednoznaczne i łatwe do oceny.

4.1.2. Ocena kryteriów formalnych – preselekcja

4.1.2.1. Poprawność złożenia wniosku

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	PF.1								PF.1																						

Kryterium należy do kryteriów formalnych, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Tak	wnioskiem	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	miejsce / terminu złożenia wniosku	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium nie jest zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy jak przedstawia się **poprawność metodologiczna** tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Nie	Tak	Tak	Tak

Kryteria poprawności złożenia wniosku, a więc 'Wniosek złożono w instytucji wskazanej w ogłoszeniu o konkursie/wniosek złożono w instytucji wskazanej w Trybie składania wniosków dla projektów znajdujących się na wykazie projektów indywidualnych' oraz 'Wniosek złożono w terminie określonym w ogłoszeniu o konkursie/preumowie' są kryteriami, których niespełnienia **nie da się naprawić lub poprawić**.

W przypadku kryterium pierwszego 'Wniosek złożono w instytucji...', chociaż nie wzbudziło ono wielu komentarzy u badanych beneficjentów, można zauważyć pewne nieścisłości w trafności jego opisu. Otóż, zdaniem ewaluatorów, teoretycznie odpowiedź negatywna na to kryterium jest niemożliwa. Należy zwrócić uwagę, że fizycznie wniosek złożony do innej instytucji niż IZ RPO WK-P nie będzie oceniany według tych kryteriów formalnych (bo nie powinien zostać przyjęty do innej instytucji), zatem powinno to być kryterium martwe (na które zawsze odpowiedź brzmi 'tak'). Jednakże w praktyce okazuje się, że mogą zdarzyć się przypadki złożenia i przyjęcia wniosku przez inną instytucję (instytucje publiczne mają obowiązek przyjęcia wszystkich dokumentów od petentów) i wtedy jedynym wyjściem z tej sytuacji było odrzucenie wniosku na podstawie jednego z kryteriów. Zatem chociaż w teorii sytuacja taka nie powinna mieć miejsca, praktyka pokazuje, że to kryterium jest konieczne.

Rekomendacja 7. Kryterium 'Poprawność złożenia wniosku' posiada cechy kryterium dostępu i powinno zostać przeniesione do tej grupy kryteriów ('P. Kryteria dostępu – preselekcja').

4.1.2.2. Poprawność sporządzenia wniosku

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	PF.2								PF.2																						

Kryterium należy do kryteriów formalnych, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Tak	wnioskiem	Nie	Tak
Kryterium badane	Tak	wnioskiem	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryteria 'Wnioski sporządzono na obowiązującym formularzu' oraz 'Wniosek wypełniono w języku polskim' są trafne, jednoznaczne, łatwe do oceny i odpowiedzi.

4.1.2.3. Formalna dopuszczalność projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	PF.3								PF.3																						

Kryterium należy do kryteriów formalnych, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Tak	wnioskiem	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniach projektu (okresem realizacji, nakładaniem się pomocy, źródłem finansowania)	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium nie jest zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Jak widać z pierwszej tabeli, kryterium spełnia cechy nie kryteriów formalnych, a kryteriów dostępu, zatem powinno zostać przeniesione do kryteriów dostępu.

Brak jednoznaczności oceny dostrzeżono jedynie w podkryterium 'Odpowiednie źródła finansowania działań ujętych we wniosku o dofinansowanie zostały przez Wnioskodawcę

zabezpieczone (np. w budżecie dysponenta lub rezerwie celowej)'. Należy dookreślić, w jaki sposób będzie sprawdzane zabezpieczenie źródeł finansowania.

Rekomendacja 8. Kryterium 'Formalna dopuszczalność projektu' powinno zostać przeniesione do grupy kryteriów 'P. Kryteria dostępu – preselekcja'. Poza tym, należy dookreślić, że zabezpieczenie źródeł finansowania będzie weryfikowane poprzez sprawdzenie, czy w załączniku nr 9 (Oświadczenie Beneficjenta o zabezpieczeniu środków niezbędnych do zrealizowania projektu) określony wkład własny (w tym środki na pierwszy kwartał rzeczowej realizacji projektu) oraz całości wydatków niekwalifikowanych są zgodne z wnioskiem o dofinansowanie.

4.1.2.4. We wniosku określono wkład własny Wnioskodawcy na wymaganym poziomie

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	PF.4								PF.4																						

Kryterium należy do kryteriów formalnych, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Tak	wnioskiem	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	źródła finansowania projektu	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium nie jest zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Jak widać z pierwszej tabeli, kryterium spełnia cechy nie kryteriów formalnych, a kryteriów dostępu, zatem powinno zostać przeniesione do kryteriów dostępu.

Rekomendacja 9. Kryterium 'We wniosku określono wkład własny Wnioskodawcy na wymaganym poziomie' należy przenieść do grupy kryteriów 'P. Kryteria dostępu – preselekcja'.

4.1.2.5. Poprawność przygotowania karty załączników do projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	PF.5								PF.5																						

Kryterium należy do kryteriów formalnych, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Tak	wnioskiem	Nie	Tak
Kryterium badane	Tak	wnioskiem	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Podczas oceny tym kryterium nie wiemy, co oznacza, że karta załączników została wypełniona poprawnie, dlatego ocena tym kryterium **nie jest jednoznaczna**. Jest to tym bardziej trudne, że nie odnaleziono w dokumentacji konkursowej sposobu wypełniania karty załączników do projektu (owszem występuje ona we wniosku, ale w instrukcji wypełniania wniosku i instrukcji wypełniania załączników nie ma o niej słowa).

Rekomendacja 10. W kryterium 'Poprawność przygotowania karty załączników do projektu' należy dookreślić, co oznacza poprawne przygotowanie tej karty. Czyli np. jeżeli wnioskodawca posiada załącznik, wpisuje 'x' w pole 'tak', jeżeli nie ma, wpisuje datę w formacie mm.rrrr w polu 'nie' lub jeżeli nie dotyczy jego projektu dany załącznik, zaznacza 'N/D'.

4.2. Ocena kryteriów do oceny formalnej i merytorycznej

4.2.1. Ocena kryteriów formalnych

4.2.1.1. Poprawność złożenia wniosku

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1	A.1

Zgodnie z kartą oceny formalnej badane kryterium należy do kryteriów dopuszczających, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	miejsce / termin złożenia wniosku	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Nie	Tak	Tak	Tak

W przypadku kryterium pierwszego 'Wniosek złożono w instytucji...', chociaż nie wzbudziło ono wielu komentarzy u badanych beneficjentów, można zauważyć pewne nieścisłości w trafności jego opisu. Otóż, zdaniem ewaluatorów, teoretycznie odpowiedź negatywna na to kryterium jest niemożliwa. Należy zwrócić uwagę, że fizycznie wniosek złożony do innej instytucji niż IZ RPO WK-P nie będzie oceniany według tych kryteriów formalnych (bo nie powinien zostać przyjęty do innej instytucji), zatem powinno to być kryterium martwe (na które zawsze odpowiedź brzmi 'tak'). Jednakże w praktyce okazuje się, że mogą zdarzyć się przypadki złożenia i przyjęcia wniosku przez inną instytucję (instytucje publiczne mają obowiązek przyjęcia wszystkich dokumentów od petentów) i wtedy jedynym wyjściem z tej sytuacji było odrzucenie wniosku na podstawie jednego z kryteriów. Zatem chociaż w teorii sytuacja taka nie powinna mieć miejsca, praktyka pokazuje, że to kryterium jest konieczne.

4.2.1.2. Wniosek złożony przez uprawnionego Wnioskodawcę

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2	A.2

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	wnioskodawcą	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Nie	Tak	Tak	Tak

Kryterium **nie trafnie opisuje** kwestie, które chce weryfikować. Mimo, że oddaje główny aspekt, który chce zbadać, zabezpieczając przed przekazaniem dofinansowania wnioskodawcy, który nie jest uprawniony zgodnie z uszczegółowieniem RPO, to jednak nie bierze pod uwagę innych podmiotów zaangażowanych w realizację projektu. Tu również, zgodnie z uszczegółowieniem RPO (pkt 18a 'typ beneficjentów'), ograniczenie dla niewskazanych tam beneficjentów wsparcia, obowiązuje.

W obecnej sytuacji nie ma formalnie możliwości odrzucenia wnioskodawcy spełniającego warunki zawarte w pkt 18a uszczegółowienia RPO, który złoży wniosek i wykaże w pkt A.6 (inne podmioty zaangażowane w realizację projektu) dowolny inny podmiot (np. przedsiębiorstwo). Warto zwrócić uwagę, że w punkcie wniosku wskazuje się podmioty zaangażowane w realizację projektu, a kryterium dotyczy wnioskodawcy składającego wniosek. Oczywiście, według instrukcji wypełniania wniosku, *'partnerstwo może być utworzone jedynie przez podmioty wskazane w ramach poszczególnych Działów/Poddziałów uszczegółowienia RPO jako uprawnieni beneficjenci'*, jednakże analizowane kryterium nie odnosi się do tego zapisu.

Rekomendacja 11. W kryterium formalnym 'Wniosek złożony przez uprawnionego Wnioskodawcę' należy dookreślić, że chodzi o wnioskodawcę i partnerów projektu (wskazanych w pkt A.6 wniosku). Kryterium powinno brzmieć: 'wniosek złożony i realizowany przez uprawnionych beneficjentów', a w opisie kryterium należy wskazać, że 'wniosek złożony / projekt realizowany przez:'.

Jednoznaczność oceny jest również zapewniona poprzez wskazanie w kryterium konkretnych możliwych odpowiedzi. Sformułowanie 'wniosek złożony przez:' jednoznacznie sugeruje, że chodzi o wnioskodawcę, który składa wniosek (oczywiście należy to doprecyzować, zgodnie z powyższą rekomendacją).

Łatwość odpowiedzi na to kryterium jest oczywista, łatwość oceny również nie budzi żadnych zastrzeżeń.

4.2.1.3. Poprawność sporządzenia wniosku

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.4	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.3	A.4	A.3

Kryterium należy do kryteriów formalnych, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Tak	wnioskiem	Nie	Tak
Kryterium badane	Tak	wnioskiem	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryteria 'Wnioski sporządzono na obowiązującym formularzu' oraz 'Wniosek wypełniono w języku polskim' są trafne, jednoznaczne, łatwe do oceny i odpowiedzi.

4.2.1.4. Udział instytucji publicznych w kapitale zakładowym Wnioskodawcy

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					A.3										

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	wnioskodawcą	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.1.5. Zgodność projektu z Lokalnym Programem Rewitalizacji

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																														A.3	

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu (zgodnością z LPR)	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium określa precyzyjnie, że projekt musi być ujęty w LPR, zatem posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.1.6. Kompletność wniosku

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.5	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.4	A.5	A.4

Kryterium należy do kryteriów formalnych, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Tak	wnioskiem	Nie	Tak
Kryterium badane	Tak	wnioskiem	Tak (częściowo)	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium, jak widać z powyższej tabeli, nie jest zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie (częściowo)	Nie	Nie

Niektóre pytania szczegółowe zawarte w karcie oceny formalnej wzbudziły wątpliwości ewaluatorów pod kątem poruszania aspektów merytorycznych. Zdaniem ewaluatorów osoba sprawdzająca formalnie nie powinna w ogóle czytać opisów zawartych we wniosku i ich analizować. Chodzi o następujące pytania:

- B3 | Czy zaznaczona opcja (dostawy, roboty budowlane, usługi) jest zgodna z zakresem tematycznym projektu opisanym w C.1.3 (opis projektu)? (analiza tego, jakiego typu działania są zaplanowane w projekcie są analizą merytoryczną)
- B4 | Czy określona kategoria (interwencji – przyp. aut.) jest zgodna z przedmiotem projektu określonym w części C.1.? (nie jest zadaniem osoby oceniającej formalnie to sprawdzać, osoba ta może jedynie sprawdzić, czy wpisana jest kategoria interwencji spośród kategorii wymienionych w uszczegółowieniu RPO w polu 15a)
- B4 | Czy dokonane zaznaczenie w zakresie cross-financing jest zgodne z pozycją J.2. wniosku? (podobnie, określenie czy pewne wydatki są zgodne z zaznaczoną pozycją cross-financingu jest wchodzeniem w analizę merytoryczną)
- C.1.3 | Czy opis projektu jest zgodny z opisem projektu w studium wykonalności/biznes planie? (sprawdzenie zgodności opisów jest bardzo trudne i wymaga wejścia w ocenę merytoryczną)
- C.1.4 | Czy wykazano zgodność projektu z celami działania określonego w pkt. B.6 wniosku? (ocena merytoryczna)
- D.1-D.3 | Czy dokonany wybór jest spójny z uzasadnieniem dokonanego wyboru? (mamy tu do czynienia z wchodzeniem w kwestie merytoryczne, celem tego kryterium powinna być bowiem weryfikacja *rzeczywistej* zgodności z politykami horyzontalnymi, a więc kryterium to siłą rzeczy musi poruszać aspekty merytoryczne (co jest cechą kryteriów merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu).

Obecnie wydaje się jednak, że w tym kryterium badamy deklarowaną zgodność z politykami unijnymi (jedynie na podstawie stosownych opisów poczynionych we wniosku przez projektodawcę). I choć można powiedzieć, że w obecnej postaci to kryterium spełnia cechę 'nieporuszania aspektów merytorycznych', to nie jest to sytuacja prawidłowa. To kryterium musi bowiem wnikać w aspekty merytoryczne i musi na bazie wszystkich opisów zawartych we wniosku i załącznikach – ocenić wpływ projektu na polityki horyzontalne. Wynika z tego, że to kryterium, aby było przydatne w ocenie rzeczywistego wpływu na polityki horyzontalne, powinno zostać przeniesione do kryteriów merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu i wchodzić głębiej w aspekty merytoryczne.

Z drugiej strony warto jest sprawdzić samą – nawet deklarowaną przez projektodawcę – zgodność z politykami horyzontalnymi. Taka weryfikacja może mieć nawet charakter strategii 'pull'⁴ przygotowywania projektów – wnioskodawca patrząc na kryteria będzie mógł dostosowywać zadania w swoim projekcie w taki sposób, aby projekt zaczął je spełniać.

Aby to kryterium było użyteczne i jednoznaczne, należy bardzo precyzyjnie określić, kiedy projekt spełnia, a kiedy nie spełnia tego kryterium. Należy zatem wskazać projektodawcy np. pytania, które pozwolą mu sprawdzić tę zgodność (podobne pytania można przygotować również w formie tzw. 'check list'⁵ dla oceniającego). Dzięki temu wskaże się projektodawcy, czego oczekuje się od niego w zakresie spełniania danej polityki – oczywiście również odwrotnie – czego nie wolno planować mu w projekcie (będzie to określone w dalszej części raportu).

- J.1 | Czy wnioskodawca obliczył lukę finansową zgodnie z metodologią wskazaną w instrukcji wypełniania wniosku? (nie można oczekiwać od oceny formalnej, że zweryfikuje wyliczenia luki finansowej, bowiem wymaga to sprawdzenia założeń do analiz, przychodów, kosztów, wartości rezydualnej, wydatków kwalifikowanych, samych działań arytmetycznych, kroków postępowania itd.)

⁴ Strategia 'pull' (ciągnięcia) – polega na wymuszaniu przez procedury i zasady przygotowywane przez donatora pewnych zachowań u projektodawców. W tym przypadku odpowiednio przygotowane kryteria wyboru projektu wymuszają przygotowywanie w taki sposób projektów przez piszących, aby spełniały te kryteria w jak największym stopniu.

⁵ Sformułowanie ogólnie przyjęte w procedurze oceny wniosków oznaczające listę sprawdzającą do kryteriów.

- J.3 | W przypadku zaznaczenia, że projekt objęty jest pomocą publiczną spełnione są łącznie następujące warunki: (określenie, czy w projekcie rzeczywiście występuje pomoc publiczna, nie jest możliwe na etapie oceny formalnej, bowiem jest to kwestia niezwykle trudna do oceny, interpretacyjnie niejasna, a poza tym wymagająca bardzo dogłębnej analizy działań i rezultatów projektu)

Rekomendacja 12. W kryterium formalnym 'Kompletność wniosku' należy odejść od poruszania aspektów merytorycznych, właściwych dla oceny merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu. Dlatego weryfikację, czy zakres działań w projekcie dotyczy dostaw, robót budowlanych, usług; weryfikację, czy wpisano odpowiednią kategorię interwencji (podczas oceny formalnej można sprawdzić, czy wybrano jedną z przedstawionych w uszczegółowieniu RPO kategorii w pkt 15a), weryfikację, czy wydatki na cross-financing są umotywowane; weryfikację zgodności opisów projektu we wniosku i SW; weryfikację zgodności projektu z celami działania; weryfikację wpływu projektu na polityki horyzontalne; weryfikację obliczeń luki finansowej; weryfikację wystąpienia pomocy publicznej w projekcie – **należy przenieść do oceny merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu. Dzięki temu znacząco skróci się czas dokonywania oceny formalnej projektów.**

Podczas analizy odkryto, że niektóre pytania są również niejednoznaczne:

- A.4 | Czy Wniosek zawiera wszystkie strony z zachowaniem ciągłości numeracji? (czy chodzi tu o sprawdzenie wersji papierowej, czy również wersji elektronicznej)
- A.4 | Czy wersje papierowe i elektroniczne wniosku są tożsame (w tym suma kontrolna)? (co to znaczy, że wersje papierowa i elektroniczna są tożsame? w jakim celu pracownik ma to sprawdzać, skoro suma kontrolna bada tę tożsamość, a w poprzednim kryterium pracownik sprawdził, że wniosek zawiera wszystkie strony?)
- J.1 | Czy dane podane w poszczególnych częściach sekcji J są ze sobą spójne? (nie wiadomo, które dane mają być ze sobą spójne)

Rekomendacja 13. W kryterium formalnym 'Kompletność wniosku' należy doprecyzować, że sprawdzanie wszystkich stron i ciągłości numeracji dotyczy obu wersji wniosku, a tożsamość wersji badamy jedynie poprzez sprawdzenie, czy na każdej stronie wniosku (wersji papierowej i elektronicznej) znajduje się ta sama suma kontrolna. Należy również doprecyzować, w jaki sposób badamy spójność części J wniosku.

4.2.1.7. Kompletność załączników

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.6	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.5	A.6	A.5

Kryterium należy do kryteriów formalnych, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Tak	wnioskiem	Nie	Tak
Kryterium badane	Tak	wnioskiem	Tak (częściowo)	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium, jak widać z powyższej tabeli, nie jest zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie (częściowo)	Nie	Nie

Niektóre pytania szczegółowe zawarte w karcie oceny formalnej wzbudziły wątpliwości ewaluatorów pod kątem poruszania aspektów merytorycznych. Podobnie, jak w przypadku poprzedniego kryterium, osoba sprawdzająca formalnie nie powinna w ogóle czytać opisów zawartych we wniosku i ich analizować. Chodzi o następujące pytania:

- Studium wykonalności inwestycji | Czy analiza finansowa i ekonomiczna została sporządzona zgodnie z wytycznymi IZ RPO WK-P w ramach danego działania / dla danego typu projektu? (poprawność sporządzenia analizy finansowej i ekonomicznej musi być weryfikowane bardzo gruntownie, łącznie z analizą zasadności wysokości kosztów, liczby użytkowników, cen, stawek amortyzacji, co jest ewidentnie elementem oceny merytorycznej, poza tym weryfikacja analiz powinna być prowadzona przez doświadczoną osobę – eksperta ds. analiz finansowo-ekonomicznych)
- Zastosowanie Dyrektywy OOŚ | Czy prawidłowo dokonano klasyfikacji projektu? (wg wymogów Dyrektywy OOŚ)? (ocena merytoryczna, która powinna być dokonywana przez eksperta środowiskowego)
- Gospodarka wodna, ściekowa i odpadów stałych | Czy projekt jest spójny z sektorowymi/zintegrowanymi planami lub programami? (ocena ta wymaga znajomości dokumentów strategicznych i ich dogłębnej analizy poszukującej potencjalnego wpływu realizowanych projektów na osiąganie celów zapisanych w tych dokumentach)

Rekomendacja 14. W kryterium formalnym 'Kompletność załączników' należy odejść od poruszania aspektów merytorycznych, właściwych dla oceny merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu. Dlatego weryfikację, czy analiza finansowo-ekonomiczna jest zgodna z wytycznymi; weryfikację, czy dokonano prawidłowej klasyfikacji projektu wg dyrektywy OOŚ; weryfikację, czy projekt jest spójny z sektorowymi/zintegrowanymi planami lub programami – należy przenieść do oceny merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu. Dzięki temu znacząco skróci się czas dokonywania oceny formalnej projektów.

Ponieważ jednoznaczność odpowiedzi, łatwość odpowiedzi i oceny dotyczy również powyższych przykładów pytań, analizę tych zagadnień przeprowadzimy w dalszej części raportu – podczas omawiania kryteriów oceny merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu.

4.2.1.8. Formalna dopuszczalność projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.7	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.6	A.7	A.6

W praktyce oceny, to kryterium zostało przydzielone zarówno do etapu oceny dopuszczalności, jak i oceny formalnej (stąd trudno jest tutaj porównać je do kryterium modelowego). Przydział poszczególnych podkryteriów został określony poprawnie, stąd możemy powiedzieć, że zakres przedmiotowy kryterium jest zgodny z podejściem modelowym, chociaż wchodzenie w aspekty merytoryczne ma miejsce w przypadku kilku podkryteriów (pytań sprawdzających zawartych w karcie oceny):

- 'Czy planowane wydatki są bezpośrednio związane z realizowanym projektem?'

- 'Czy wydatki ujęte we wniosku zostały zaplanowane zgodnie z rozporządzeniem Rady nr 1083/2006, rozporządzeniem Komisji nr 1828/2006, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2006, jak również w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 z późn. zm.) i przepisów rozporządzeń wydanych do niniejszej ustawy oraz zgodnie z Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013 (MRR/H/8(3)11/2007) z dnia 22 listopada 2007 r. Ministra Rozwoju Regionalnego a także Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013?'

Po pierwsze, sprawdzenie, czy wydatki są związane z realizowanym projektem (zasadność ponoszenia wydatków) jest niemożliwe bez wejścia w merytoryczne szczegóły i poznanie pełnej specyfiki projektu. Po drugie, nie wiemy, co oznacza dokładnie zgodność ze wskazanymi dokumentami. Zatem ocena tymi kryteriami będzie bardzo subiektywna i zależna od oceniającego, poza tym, nie jest jednoznaczna.

Należy tu również doprecyzować, co będzie sprawdzane tym kryterium. Na tym etapie może i powinna być weryfikowana jedynie zgodność wyszczególnionych wydatków z listą wydatków zawartą w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków. Nie jest możliwe natomiast sprawdzanie zasadności zaplanowanych wydatków (a więc sprawdzenia głównej zasady – niezbędności do realizacji projektu). Zatem weryfikacja tym kryterium będzie mimo wszystko deklaratoryjna.

Rekomendacja 15. Kryteria dotyczące weryfikacji kwalifikowalności wydatków należy przenieść do etapu oceny merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu. W etapie oceny formalnej należy pozostawić takie kryterium jedynie w kontekście ogólnych zasad kwalifikowania, w tym m.in. występowania danego wydatku na liście wydatków.

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie (częściowo)	Nie (częściowo)	Nie (częściowo)

Brak jednoznaczności oceny dostrzeżono w podkryteriach:

- Czy okres realizacji jest zgodny z okresem programowym (tj. do 30.06.2015)?
Ad. 1. Zastrzeżenie do tego pytania pojawiło się podczas analizy desk research, ze względu na niebezpieczeństwo różnej jego interpretacji. Poprzednie doświadczenia ewaluatorów (zdobyte w innych badaniach kryteriów) pokazują, że to sformułowanie można interpretować na trzy sposoby: przed 31 grudnia 2015 r. muszą zostać:
 1. ...wykonane wszystkie działania, wszystkie wydatki poniesione i rozliczone wnioskami o płatność,
 2. ...wykonane wszystkie działania, poniesione wszystkie wydatki, ale rozliczenie (wnioskami o płatność) może być dokonane na początku 2016 roku,
 3. ...wykonane wszystkie działania, ale zapłaty za ostatnie wykonane działania projektodawca może dokonać w 2016 roku i wtedy też je rozliczyć.

Zdaniem ewaluatorów, należy doprecyzować opis kryterium, aby wiadomo było czego ono dotyczy. A więc należy doprecyzować, co oznacza 'okres realizacji projektu'. Zgodnie z art. 88 rozporządzenia 1083/2006 'operację (projekt – przyp. autora) uznaje się za zakończoną w przypadku, gdy działania podjęte w jej ramach

zostały faktycznie przeprowadzone i w odniesieniu do której wszystkie wydatki beneficjentów oraz odnośnego wkładu publicznego zostały opłacone.' Oznacza to, że słuszną w tym przypadku będzie opcja 2, a więc *'przed 31 grudnia 2015 r. muszą zostać wykonane wszystkie działania, poniesione wszystkie wydatki, ale rozliczenie (wnioskami o płatność) może być dokonane na początku 2016 roku'*. Zgodnie bowiem z art. 89 ww. rozporządzenia państwo członkowskie dopiero do dnia 31 marca 2017 r. musi dostarczyć wniosek o płatność, aby Komisja dokonała płatności salda końcowego.

Rekomendacja 16. W opisie kryterium 'Czy okres realizacji jest zgodny z okresem programowym (tj. do 30.06.2015)' należy napisać 'do 30 czerwca 2015 r. wszystkie działania podjęte w ramach projektu muszą być faktycznie przeprowadzone i wszystkie wydatki beneficjentów odnośnie wkładu publicznego muszą być opłacone'.

- Czy projekt jest zgodny z zapisami linii demarkacyjnej pomiędzy programami operacyjnymi lub/i działaniami RPO?

Podkryterium ogólnie rzecz biorąc określa trafnie to, co chce badać (a więc zgodność z linią demarkacyjną), jednakże problemy mogą pojawić się w jednoznaczności oceny. Generalnie aspekty demarkacji, które powinny być badane kryteriami dostępu to:

- 1) odpowiednia wartość projektu,
- 2) charakter projektu (skala oddziaływania, tematyka, lokalizacja) – kryterium charakteru projektu jest czasami rozdzielane na dwa kryteria: charakter i lokalizację,
- 3) beneficjent projektu.

Jak widać, po pierwsze część aspektów demarkacji jest badane przez inne kryteria (m.in. 'Wniosek złożony przez uprawnionego Wnioskodawcę', 'Projekt dotyczy właściwego tematu priorytetowego'), po drugie kryterium nie uszczegóławia tego, co bada.

Przy definiowaniu kryteriów oddzielnie dla każdego działania / poddziałania / schematu, jak ma to miejsce w RPO WK-P, warto jest jednak dookreślić aspekty demarkacji, które obowiązują dla danego przypadku.

Wydaje się również, że w takim wypadku nazwa kryterium jest nieadekwatna do tego, co dokładnie ma badać, bowiem będą to pozostałe (inne) aspekty demarkacji.

Rekomendacja 17. Kryterium 'Czy projekt jest zgodny z zapisami linii demarkacyjnej pomiędzy programami operacyjnymi lub/i działaniami RPO?' powinno być zdefiniowane jako 'Czy projekt spełnia pozostałe, specyficzne dla działania aspekty Linii demarkacyjnej...'. Dodatkowo, aspekty te powinny być wskazane enumeratywnie, zgodnie z dokumentem Linii (oprócz oczywiście aspektów badanych przez inne kryteria), aby kryterium było jednoznaczne i łatwe do oceny.

- 'Odpowiednie źródła finansowania działań ujętych we wniosku o dofinansowanie zostały przez Wnioskodawcę zabezpieczone (np. w budżecie dysponenta lub rezerwie celowej)'. Należy dookreślić, w jaki sposób będzie sprawdzane zabezpieczenie źródeł finansowania.

Rekomendacja 18. Kryterium 'Odpowiednie źródła finansowania działań ujętych we wniosku o dofinansowanie zostały przez Wnioskodawcę zabezpieczone (np. w budżecie dysponenta lub rezerwie celowej)' musi być dookreślone w taki sposób, że zabezpieczenie źródeł finansowania będzie weryfikowane poprzez sprawdzenie, czy w załączniku nr 9 (Oświadczenie Beneficjenta o zabezpieczeniu środków niezbędnych do zrealizowania projektu) określony wkład własny (w tym środki na pierwszy kwartał rzeczowej realizacji

projektu) oraz całości wydatków niekwalifikowanych są zgodne z wnioskiem o dofinansowanie.

4.2.1.9. Projekt dotyczy właściwego tematu priorytetowego

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.8	A.7	A.7	A.7	A.8	A.7	A.8	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7	A.7

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium trafnie opisuje, to co ma badać, zgodność z tematem priorytetowym jest jednym z ważniejszych założeń projektów realizowanych w danym działaniu. Jednoznaczność oceny jest zapewniona dzięki wskazaniu tematów priorytetowych do wyboru. Jednocześnie łatwość odpowiedzi jest zachowana, wystarczy nawiązać w tytule projektu do tematu, podobnie jest z łatwością oceny – tu również wystarczy sprawdzić obecność sformułowań dotyczących tematu priorytetowego w tytule i zakresie projektu.

4.2.1.10. Kryterium demarkacji

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																			A.7												

Kryterium jest powieleniem kryterium A6: 'Projekt jest zgodny z Linia demarkacyjną pomiędzy programami operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej' – zawiera jedno z kryteriów demarkacji.

Rekomendacja 19. 'Kryterium demarkacji' należy usunąć, ponieważ powiela ono kryterium 'Formalna dopuszczalność projektu', gdzie badana jest zgodność z Linia demarkacyjną. Opis tego kryterium należy przenieść do opisu kryterium A6.

4.2.1.11. Maksymalna wartość projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium						A.8					A.9	A.9	A.9		A.7		A.9		A.10	A.9		A.8	A.9	A.8	A.9	A.9			A.9		

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu (wielkość projektu)	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.1.12. We wniosku określono wkład własny Wnioskodawcy na wymaganym poziomie

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	A.8	A.8	A.8	A.8	A.8	A.9	A.8	A.8	A.8	A.11	A.8	A.8	A.8	A.8	A.9	A.8	A.8	A.8	A.9	A.8	A.10	A.10	A.10	A.9	A.8	A.8	A.8	A.8	A.8	A.8	A.8

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu (źródłami finansowania projektu)	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.1.13. Miejsce realizacji projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium										A.8																				A.10	

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu (miejsce realizacji projektu)	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.1.14. Minimalna wartość dofinansowania

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium									A.9	A.9		A.10										A.9	A.8							A.13	

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu (źródła finansowania projektu)	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.1.15. Projekt zakłada pozytywny lub neutralny wpływ na polityki horyzontalne

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																		A.9	A.11	A.10	A.12	A.11	A.11	A.10	A.10	A.10	A.9		A.10	A.14	A.9

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu (realizacja polityk wspólnotowych)	Tak	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium nie jest zatem zgodny z podejściem modelowym, kryterium wchodzi w aspekty merytoryczne. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się **poprawność metodologiczna** tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Nie

W przypadku tego kryterium mamy do czynienia z wchodzeniem w kwestie merytoryczne. Celem tego kryterium powinna być weryfikacja *'rzeczywistej'* zgodności z politykami horyzontalnymi, a więc kryterium to siłą rzeczy musi poruszać aspekty merytoryczne (co jest cechą kryteriów merytorycznych – wykonalności). Obecnie wydaje się jednak, że w tym kryterium badamy deklarowaną zgodność z politykami unijnymi (jedynie na podstawie stosownych opisów poczynionych we wniosku przez wnioskodawcę). I choć można powiedzieć, że w obecnej postaci to kryterium spełnia cechę 'nieporuszania aspektów merytorycznych', to nie jest to sytuacja prawidłowa. To kryterium musi bowiem wnikać w aspekty merytoryczne i musi na bazie wszystkich opisów zawartych we wniosku i załącznikach – ocenić wpływ projektu na polityki horyzontalne.

Wynika z tego, że to kryterium, aby było przydatne w ocenie rzeczywistego wpływu na polityki horyzontalne, powinno zostać przeniesione do kryteriów grupy B1 (Kryteria merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu) i wchodzić głębiej w aspekty merytoryczne. Należy w takim wypadku bardzo precyzyjnie określić, kiedy projekt spełnia, a kiedy nie spełnia tego kryterium. Należy zatem wskazać wnioskodawcy np. pytania, które pozwolą mu sprawdzić tę zgodność (podobne pytania można przygotować również w formie tzw. 'check list'⁶ dla oceniającego). Dzięki temu wskaże się wnioskodawcy, czego oczekuje się od niego w zakresie spełniania danej polityki – oczywiście również odwrotnie – czego nie wolno planować mu w projekcie. Taka weryfikacja może mieć nawet charakter strategii 'pull'⁷ przygotowywania projektów – beneficjent patrząc na kryteria będzie mógł dostosowywać zadania w swoim projekcie w taki sposób, aby projekt zaczął je spełniać.

Z drugiej strony warto jest sprawdzić samą – nawet deklarowaną przez projektodawcę – zgodność z politykami horyzontalnymi, ponieważ wnioskodawca nie może wykazać (ani

⁶ Sformułowanie ogólnie przyjęte w procedurze oceny wniosków oznaczające listę sprawdzającą do kryteriów.

⁷ Strategia 'pull' – ciągnięcia polega na wymuszaniu przez procedury i zasady przygotowywane przez donatora pewnych zachowań u beneficjentów. W tym przypadku odpowiednio przygotowane kryteria wyboru projektu wymuszają przygotowywanie w taki sposób projektów przez beneficjentów, aby spełniały te kryteria w jak największym stopniu.

zaznaczyć tym bardziej) negatywnego wpływu projekty na chociaż jedną z polityk horyzontalnych UE.

Rekomendacja 20. Kryterium 'Projekt zakłada pozytywny lub neutralny wpływ na polityki horyzontalne' można pozostawić w kryteriach formalnych dopuszczających, ale w opisie należy dodać, że 'opis wpływu projektu na daną politykę wskazuje na pozytywny lub neutralny wpływ', przy czym opis nie będzie w tym miejscu weryfikowany (oceniający nie może wchodzić w aspekty merytoryczne). Dodatkowo, w kryteriach 'B1. Kryteria merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu' należy weryfikować rzeczywisty wpływ projektu. Należy w tym celu wskazać wnioskodawcy np. pytania, które pozwolą mu sprawdzić tę zgodność (podobne pytania można przygotować również w formie tzw. 'check list' dla oceniającego). Dzięki temu wskaże się wnioskodawcy, czego oczekuje się od niego w zakresie spełniania danej polityki – oczywiście również odwrotnie – czego nie wolno planować mu w projekcie.

4.2.1.16. Projekt adresowany jest do grupy docelowej zgodnej z Uszczegółowieniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					A.9										

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu (grupami docelowymi projektu)	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.1.17. Projekt ujęty w Planie Gospodarki Odpadami

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium										A.10																					

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu (miejsce realizacji projektu, strategiczny charakter)	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.1.18. Projekt zachowuje maksymalny poziom cross-financingu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					A.10				A.11						

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu (udziałem cross-financingu)	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.1.19. Ograniczenie przedmiotowe projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																														A.11	

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu (działań w projekcie)	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium określa precyzyjnie, czego działania rewitalizacyjne mają nie dotyczyć, zatem posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.1.20. Wymogi dotyczące projektów z zakresu mieszkalnictwa

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	5.1	5.2	7.1	7.2
Numer kryterium																														A.12	

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu (zgodność z rozporządzeniem)	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium nie określa precyzyjnie, co oznacza zgodność z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z dn. 8 grudnia 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz zasadami określonymi przez Instytucję Zarządzającą.

Rekomendacja 21. W kryterium 'Wymogi dotyczące projektów z zakresu mieszkalnictwa' należy precyzyjnie wskazać zapisy rozporządzenia 1828/2006 oraz zasad IZ, z którymi projekt musi być zgodny, aby ocena była precyzyjna i jednoznaczna.

4.2.2. Ocena kryteriów merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu (B1)

Kolejną grupą kryteriów są kryteria badające wykonalność projektu, a więc kryteria merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu.

Biorąc pod uwagę logikę procesu oceny należy zweryfikować wykonalność projektu w kontekście dwóch aspektów (1 wymiar):

- ↳ weryfikować jakość przedstawionych dokumentów (poprawność, zrozumienie, rzetelność, wiarygodność);
- ↳ weryfikować wykonalność projektu w jednym z pięciu aspektów (zobrazowanych w 2 wymiarze).

Kryteria te powinny odnosić się każdorazowo do następujących obszarów (2 wymiar):

- ↳ wykonalności technicznej,
- ↳ wykonalności technologicznej,
- ↳ wykonalności finansowej,
- ↳ wykonalności ekonomicznej,
- ↳ wykonalności instytucjonalnej.

4.2.2.1. Cele projektu wspierają realizację celów określonych dla Działania ...

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.3	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.2	B1.1	B1.1	B1.1	B1.2	B1.2	B1.2	B1.3	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe	Tak	Tak								
Kryterium badane	Nie	Tak								

Zakres przedmiotowy kryterium jest zbyt mały, kryterium nie bada jakości dokumentu, czyli możliwości odczytania i zrozumienia, w jaki sposób projekt wspiera realizację celów – nie jest zatem zgodny z podejściem modelowym.

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Nie

Po pierwsze, sama idea analizowanego kryterium jest dobra i powinna być zweryfikowana kryteriami wyboru projektów, ponieważ każdy projekt musi realizować cele danego działania i całego RPO. Należy się jednak zastanowić, czy to kryterium nie jest zawarte w innych kryteriach, znajdujących się w etapie oceny dopuszczającej.

Po drugie, sprawdzenie wniosku w kontekście zgodności z zapisami RPO WK-P i uszczegółowienia RPO następuje wiele trudności. Należy tu pamiętać, że mamy do czynienia z oceną dostępową, a więc oceną, która albo przyjmuje wniosek do dalszej oceny, albo go odrzuca. Na oceniającym ciąży zatem duża odpowiedzialność, przez co zasady oceny muszą być precyzyjnie określone tzn. kiedy projekt spełnia, a kiedy nie spełnia danego kryterium.

Już podczas oceny projektów w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego (ZPORR) tego typu zapisy powodowały trudności w jednoznacznej ocenie. Jest to bardzo subiektywne kryterium i wyłącznie od oceniającego zależy, czy oceni projekt jako wspierający realizację celów, czy też nie. Jednocześnie dla oceniającego jest to kryterium, według którego bardzo trudno jest oceniać projekt, bowiem nie ma jasnych wytycznych, określających kiedy projekt jest zgodny z celami, a kiedy nie.

Należy tu zwrócić uwagę na fakt, że w takim brzmieniu kryterium, będzie ono albo martwym kryterium (każdy projekt będzie zgodny z celem i uzasadnieniem działania, a odrzucenie będzie następować o inne, bardziej wyraziste elementy kryterium, np. 'Projekt dotyczy właściwego tematu priorytetowego'), albo będzie powodem licznych odwołań.

Z drugiej strony wydaje się, że pozostałe kryteria oceny dopuszczającej wystarczająco precyzyjnie weryfikują pewne aspekty powiązane z realizacją celów zapisanych w RPO WK-P – m.in. kryterium 'Wniosek złożony przez uprawnionego Wnioskodawcę', 'Projekt dotyczy właściwego tematu priorytetowego', 'Formalna dopuszczalność projektu' itp.

Rekomendacja 22. Należy usunąć kryterium 'Cele projektu wspierają realizację celów określonych dla...', ponieważ kryterium zawiera się w innych kryteriach oceny dopuszczającej, które są bardziej precyzyjne i jednoznaczne. Ocena tym kryterium nie zawsze daje jedynie dwie odpowiedzi 'tak/nie', a z pewnością ocena według tego kryterium nie jest również jednoznaczna i łatwa.

4.2.2.2. Wykonalność techniczna projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2	B1.4	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2	B1.3	B1.2	B1.2	B1.2	B1.3	B1.3	B1.3	B1.3	B1.3	B1.2	B1.4	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak					Tak	Tak
Kryterium badane	Nie	Tak	Nie	Tak					Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zbyt mały, kryterium nie bada jakości dokumentu, czyli poprawności opisów, zrozumienia, rzetelności przygotowania oraz wiarygodności przyjętych założeń. Zatem kryterium nie jest zgodne z podejściem modelowym.

Dodatkowo, o ile kryterium podejmuje ważne aspekty wykonalności technicznej, technologicznej i instytucjonalnej, można zauważyć, że brakuje kilku ważnych aspektów oceny wykonalności:

technicznej:

- czy potrzeba realizacji danego projektu jest zrozumiała i jasno wynika z przytoczonych problemów i niedogodności?
- czy opis jest przekonujący?
- czy opisane problemy rzeczywiście związane są z brakami i niedogodnościami? Czy też może wynikają z nieodpowiedniego zagospodarowania, wykorzystania istniejącej infrastruktury?
- czy wiarygodnie opisano problemy, które rozwiąże realizacja projektu?
- czy na potwierdzenie ich występowania przytoczono odpowiednie dane (np. dla infrastruktury drogowej: liczba wypadków, emisja spalin, zużycie pojazdów itp.)?
- czy źródła tych danych są wiarygodne? Czy dane są wiarygodne (nie są zmanipulowane, nie zawierają błędów)?
- czy przedstawiono funkcjonalność rozwiązań zaproponowanych w projekcie (np. rozwiązań technicznych)?
- czy przedstawiono logikę dostosowania rozwiązań wypracowanych w ramach projektu do poszczególnych celów, które ma spełniać?
- czy wybrano optymalny wariant projektu?
- czy wybrano poprawnie miejsce realizacji projektu?
- czy opisane niezbędne rodzaje czynności, materiałów i usług wystarczą do osiągnięcia produktów projektu?

technologicznej:

- w kwestii jakości dokumentu – czy opis cech proponowanych technologii, elementów inwestycji, parametrów technicznych inwestycji – jest poprawny?
- w kwestii wykonalności – czy zaproponowano optymalne dostępne rozwiązanie technologiczne?

instytucjonalnej:

- czy projektodawca jest przygotowany do realizacji projektu i czy przygotowano odpowiedni sposób wdrażania projektu (przygotował system realizacji projektu zgodny z zapisami instrukcji)?

Rekomendacja 23. Mimo, iż kryterium 'Wykonalność techniczna projektu' bada najważniejsze aspekty wykonalności technicznej, technologicznej i instytucjonalnej, brakuje w nim badania jakości przygotowanych przez wnioskodawcę dokumentów, a także kilku innych aspektów wykonalności. Można również zastanowić się nad rozszerzeniem nazwy kryterium (bowiem nie bada ono jedynie wykonalności technicznej).

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

W kwestii poprawności metodologicznej tego kryterium nie ma uwag.

4.2.2.3. Wykonalność finansowa projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B1.3	B1.3	B1.3	B1.3	B1.3	B1.5	B1.4	B1.3	B1.3	B1.3	B1.4	B1.3	B1.3	B1.3	B1.4	B1.4	B1.4	B1.4	B1.3	B1.7	B1.4	B1.4	B1.4	B1.4	B1.4	B1.4	B1.4	B1.3	B1.3	B1.3	B1.3

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe					Tak	Tak	Tak	Tak		
Kryterium badane					Tak	Częściowo	Tak	Nie		

Zakres przedmiotowy kryterium jest zbyt mały, kryterium bada poprawność przeprowadzenia analiz finansowej i ekonomicznej, ale nie bada podstawowych warunków wykonalności finansowej i ekonomicznej. Zatem kryterium nie jest zgodne z podejściem modelowym. Przede wszystkim brakuje następujących warunków wykonalności:

określenie, czy projekt wymaga dofinansowania (wykonalność finansowa):

- Czy projekt przynosi więcej korzyści finansowych niż kosztów (jest dochodowy dla właściciela / operatora)? (jeżeli tak to NIE MOŻE być współfinansowany z EFRR – dotyczy to projektów nieobjętych pomocą publiczną)
- jeżeli $FNVP/C < 0$ – projekt może być współfinansowany – dotacja UE nie może przekraczać kwoty niezbędnej do zapewnienia równowagi finansowej projektu (nie można finansować w wysokości większej niż jest to potrzebne)

określenie czy projekt jest warty współfinansowania (wykonalność ekonomiczna):

- jeżeli $ENPV > 0$, jest on korzystny dla danej społeczności (regionu/powiatu/gminy) – jeżeli istnieje taka potrzeba projekt powinien otrzymać pomoc z RPO WK-P.

Rekomendacja 24. Kryterium 'Wykonalność finansowa projektu' należy wzbogacić o dwa podkryteria weryfikujące podstawowe warunki wykonalności finansowej i ekonomicznej (dla projektów nieobjętych pomocą publiczną): określenie, czy projekt wymaga dofinansowania (wykonalność finansowa) oraz określenie czy projekt jest warty współfinansowania (wykonalność ekonomiczna). Poza tym, nazwa kryterium nie oddaje całego zakresu przedmiotowego. Należy dodać 'Wykonalność finansowa i ekonomiczna projektu'.

Jeszcze jeden aspekt zakresu kryterium, który budzi wątpliwości ewaluatorów, to podkryterium 'Sytuacja finansowa Wnioskodawcy/operatora nie zagraża realizacji i utrzymaniu rezultatów projektu'. To podkryterium pasuje bardziej do kryterium 'Trwałość rezultatów projektu', gdzie częściowo jest weryfikowane poprzez sprawdzenie trwałości finansowej przedsięwzięcia (zapewnienie niezbędnych środków na utrzymanie). Warto jest połączyć te dwa podkryteria.

Rekomendacja 25. Podkryterium 'Sytuacja finansowa Wnioskodawcy/operatora nie zagraża realizacji i utrzymaniu rezultatów projektu' z kryterium 'Wykonalność finansowa projektu' należy przenieść do kryterium 'Trwałość rezultatów projektu' i połączyć z podkryterium 'Trwałość finansowa przedsięwzięcia (zapewnienie niezbędnych środków na utrzymanie)'.

Sprawdźmy teraz, jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Nie

Kryterium nie spełnia warunków poprawności metodologicznej w podkryterium 'Analiza finansowa i ekonomiczna przedsięwzięcia została przeprowadzona poprawnie'. Poprawność analiz jest pojęciem bardzo obszernym i bardzo trudno jest ustalić, co tak naprawdę należy tu ocenić. Dlatego proponujemy rozszerzyć to kryterium o pytania pomocnicze, które pomogą jednoznacznie określić, kiedy analizy zostały poprawnie przeprowadzone:

W przypadku analizy finansowej poprawność weryfikują pytania:

- Czy przyjęte założenia przeprowadzanych analiz są poprawne i realne?
- Czy wzięto pod uwagę wszystkie elementy, etapy projektu?
- Czy właściwie określono oddziaływanie projektu i wykorzystano je zarówno do wyliczenia przychodów, jak i kosztów?
- Czy założono odpowiedni okres referencyjny?
- Czy sporządzono analizę wrażliwości i ryzyka (jeżeli wytyczne tego wymagają)?
- Czy wzięto pod uwagę wartość rezydualną (jeżeli dotyczy)?
- Czy analiza finansowa została przeprowadzona zgodnie z zasadami przygotowywania takich analiz?
- Czy analiza jest prowadzona z punktu widzenia właściciela i/lub operatora?
- Czy wzięto pod uwagę wyłącznie przepływy pieniężne?
- Czy uwzględniono zmianę wartości pieniądza w czasie?
- Czy analizę sporządzono w odpowiednich cenach?
- Czy przyjęto prawidłową finansową stopę dyskonta?
- Czy przedstawiona prognozowana liczba użytkowników dla wariantu bazowego jest poprawna?
- Czy przedstawiona prognozowana liczba użytkowników po realizacji projektu jest poprawna?
- Czy kalkulacja przychodów dla wariantu bazowego jest poprawna? Czy uwzględniono wskaźnik ściągłości opłat?
- Czy kalkulacja przychodów po realizacji projektu jest poprawna? Czy założono ten sam sposób jak w wariantie bazowym wyliczania opłat oraz ten sam wskaźnik ściągłości opłat? Czy przyjęto realne założenia? Czy uwzględniono wszystkie przychody z działalności w odpowiednim okresie referencyjnym? Czy kalkulację przychodów oparto na poprawnej, zrozumiałej, rzetelnej i wiarygodnej kalkulacji cen za oferowane w wyniku realizacji projektu produkty lub usługi?
- Czy wzięto pod uwagę 'zasadę sprawiedliwości' (jeżeli dotyczy)? Czy ceny odzwierciedlają społeczne koszty krańcowe? Czy ceny są oparte o rzeczywiste spożycie zasobów? Czy wariant 'bez realizacji projektu' zakłada taką samą lub niższą marżę zysku operacyjnego jak wariant 'z realizacją projektu'?
- Czy w kalkulacji zmiany przychodów wywołanych realizacją projektu nie ma błędów rachunkowych? Czy wszystko jest zrozumiałe i logicznie powiązane z poprzednimi wyliczeniami?
- Czy przyjęto realne i możliwe do osiągnięcia założenia odnośnie kosztów w wariantie 'bez realizacji inwestycji'? Czy uwzględniono wszystkie koszty? Czy podzielono koszty według klasyfikacji kosztów rodzajowych?

- Czy przyjęto realne założenia odnośnie poziomu kosztów 'po realizacji projektu'? Czy podano źródła szacunku kosztów? Czy uwzględniono wszystkie koszty z działalności po realizacji projektu w odpowiednim okresie referencyjnym?
- Czy w kalkulacjach zmiany kosztów wywołanych realizacją projektu nie ma błędów rachunkowych? Czy wszystko jest zrozumiałe i logicznie powiązane z poprzednimi wyliczeniami?
- Czy przedstawiony plan amortyzacji jest poprawny i zrozumiały? Czy zawiera rok, wartość początkową, amortyzację roczną i wartość netto środka trwałego? Czy przyjęto poprawną stawkę amortyzacji?
- Czy przedstawiona kalkulacja rachunku zysków i strat jest wykonana zgodnie z definicjami określonymi w ustawie o rachunkowości?
- Czy w rachunku zysków i strat ujęto wyłącznie zmiany poszczególnych pozycji rachunku wywołanych realizacją projektu?
- Czy przedstawiona kalkulacja zapotrzebowania na kapitał obrotowy jest poprawna? Czy określono pozycje, jakie będą występowały w aktywach i pasywach kapitału obrotowego (należności, zapasy, gotówka i zobowiązania krótkoterminowe)? Czy określono cykle rotacji poszczególnych składników kapitału obrotowego? Czy wyliczono zapotrzebowanie na poszczególne elementy kapitału obrotowego?
- Czy przedstawiony rachunek przepływów pieniężnych inwestora w okresie realizacji i eksploatacji projektu jest zgodny z definicjami określonymi w ustawie o rachunkowości?
- Czy rachunek przepływów pieniężnych mówi, w jaki sposób projektodawca zapewni płynność finansową projektu? Czy przedstawiono wiarygodne dowody na zapewnienie płynności finansowej inwestora? Czy przedstawiono czynniki, które mogą wpłynąć na płynność oraz sposoby ich przezwyciężenia?
- Czy podano źródła pokrycia deficytu?
- Czy FNPV/C i FRR/C obliczono właściwie?
- Czy FNPV/K i FRR/K obliczono właściwie?

W przypadku analizy ekonomicznej poprawność weryfikują pytania:

- Czy analiza ekonomiczna została przeprowadzona zgodnie z zasadami przygotowywania takich analiz?
- Czy analizy dokonano z punktu widzenia społeczności?
- Czy dokonano (jeżeli to możliwe i dotyczy danego rodzaju projektów) korekt fiskalnych, korekt dotyczących efektów zewnętrznych i przekształcenia cen rynkowych w ceny rozrachunkowe? Czy wykorzystano wynagrodzenia ukryte?
- Czy przyjęto prawidłową społeczną stopę dyskonta?
- Czy ENPV i ERR obliczono właściwie?
- Czy współczynnik B/C obliczono właściwie?

Powyższe zestawienia pokazują złożoność oceny poprawności przeprowadzanych analiz. Należy zatem sporządzić dokładny opis tych kryteriów w postaci kluczowych pytań, odnoszących się do ich zawartości. Pytania mogą mieć rangę podkryteriów lub pytań pomocniczych, natomiast muszą być dostępne na stronie internetowej i zrozumiałe dla beneficjentów.

Poza tym w opisie kryteriów powinno być stwierdzenie, że 'poprawność' oznacza zgodność z metodologią określoną w *wytycznych ogólnych i tematycznych do studiów wykonalności*. To z kolei powoduje, że w *wytycznych* powinny być określone warunki, kiedy opisy nie będą wystarczająco poprawne, aby dokonać oceny wykonalności projektu (wtedy projekt będzie oddany do poprawy), a także warunki, kiedy projekt zostanie odrzucony jako niewykonalny (jak np. niespełnienie warunków dopuszczalności wskazanych powyżej – dla wykonalności finansowej i ekonomicznej).

Rekomendacja 26. Dla kryterium 'Wykonalność finansowa projektu' podkryterium 'Analiza finansowa i ekonomiczna przedsięwzięcia została przeprowadzona poprawnie' rekomenduje się sporządzić dokładny opis w postaci pytań, które pomogą pozytywnie odpowiedzieć na to kryterium. Pytania mogą mieć rangę podkryteriów lub pytań pomocniczych, natomiast muszą być dostępne i zrozumiałe dla beneficjentów.

4.2.2.4. Trwałość rezultatów projektu

Działanie	I.1 Drogi gminne	I.1 Drogi powiatowe	I.1 Drogi gminne poza...	I.1 Drogi wojewódzkie	I.1 Ścieżki rowerowe	I.2	I.3	I.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B1.4	B1.4	B1.4	B1.4	B1.4	B1.6	B1.3	B1.4	B1.4	B1.4	B1.5	B1.4	B1.4	B1.4	B1.5	B1.5	B1.5	B1.5	B1.5	B1.4	B1.4	B1.3	B1.3	B1.3	B1.3	B1.3	B1.4	B1.4	B1.4	B1.4	B1.4

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe		Tak		Tak		Tak				Tak
Kryterium badane		Tak		Tak		Tak				Tak

Zakres rzeczowy kryterium jest zdaniem ewaluatorów pełny (jakość dokumentów mogłaby być i powinna być badana wcześniej). Co więcej, kryterium bada wszystkie aspekty trwałości, które są istotne z punktu widzenia oceny. Najważniejszy aspekt to:

d. trwałość produktów i rezultatów,

ale niemniej ważne są:

e. trwałość organizacyjna w okresie realizacji i eksploatacji projektu,

f. trwałość finansowa,

najmniej ważna, ale również weryfikowana przez kryterium – jest:

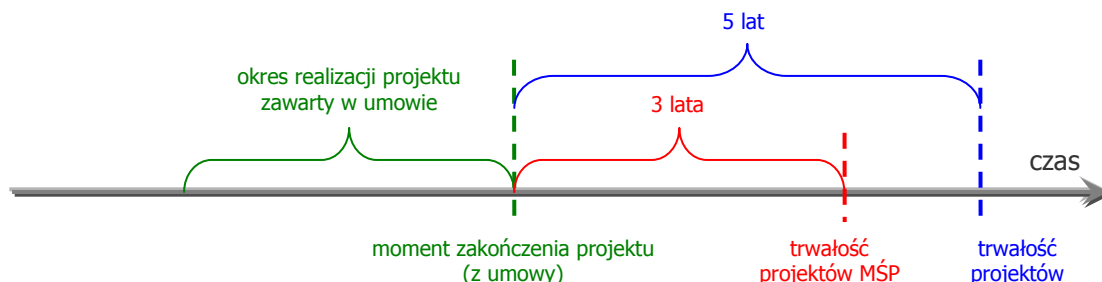
g. trwałość technologiczna.

Sprawdźmy teraz, jak przedstawia się **poprawność metodologiczna** tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium to nie spełnia cechy 'jednoznaczności oceny'. Nie wiadomo, w jaki sposób będzie badana trwałość rezultatów projektu, trwałość finansowa i trwałość organizacyjna, od kiedy liczone jest zakończenie projektu. Obecnie możliwa jest różna interpretacja, szczególnie trwałości organizacyjnej, a także różnie może być rozumiany moment zakończenia projektu.

Trwałość projektów współfinansowanych ze środków EFRR w ramach RPO WK-P musi być zachowana przez okres 5 lat od daty zakończenia projektu⁸. Poprzez datę zakończenia projektu należy rozumieć termin realizacji projektu określony w umowie o dofinansowanie projektu, z uwzględnieniem przepisów art. 88 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.

Rysunek 14. Trwałość projektów w ramach RPO WK-P.

Źródło:

opracowanie własne na podstawie 'Krajowych wytycznych...'

W przypadku projektów realizowanych w celu utrzymania inwestycji lub miejsc pracy stworzonych przez MŚP, okres, o którym mowa powyżej, wynosi 3 lata od daty zakończenia projektu.

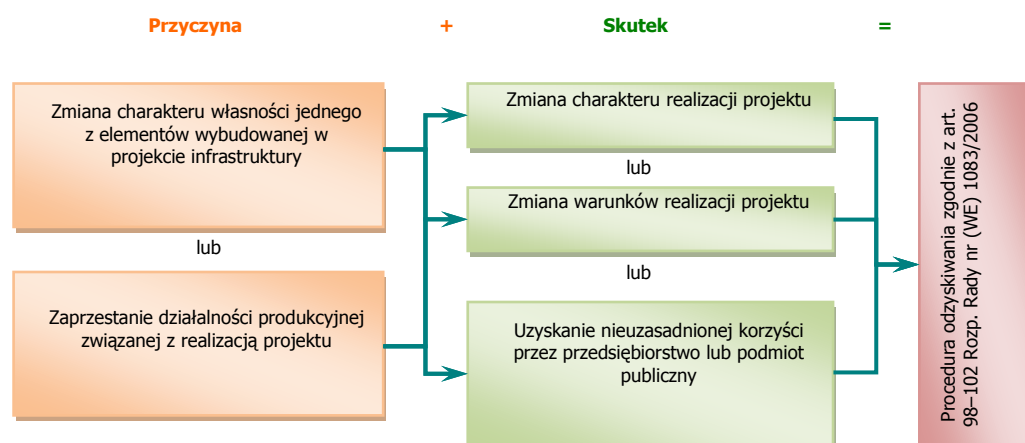
Jeżeli np. projekt inwestycyjny gminy trwa od 1 stycznia 2008 r. do 30 września 2009 r. (chodzi tu o zakończenie rzeczowe realizacji projektu) okres trwałości liczy się od 1 października 2009 r. do 30 września 2014 r. Zatem już 1 października 2014 r. mogłaby nastąpić 'znacząca modyfikacja'.

Pojęcie „trwałości projektu” rozumiane jest jako niepoddanie projektu tzw. znaczącej modyfikacji tj.:

- modyfikacji mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji projektu lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny; oraz
- wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej.

Znacząca modyfikacja oznacza jednoczesne spełnienie co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. a i co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. b., a ponadto pomiędzy tymi warunkami musi zachodzić związek przyczynowo-skutkowy (tzn. drugi odnośnik to przyczyna, a pierwszy – skutek).

⁸ Zgodnie z postanowieniami art. 57 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.

Rysunek 15. Kroki określania znaczącej modyfikacji w ramach RPO WK-P.

Źródło: opracowanie własne na podstawie 'Krajowych wytycznych...'

Powyższe przepisy dotyczą projektów infrastrukturalnych oraz projektów, w których dokonywany jest zakup sprzętu lub wyposażenia. Wydatki poniesione na rzecz projektu, który zostanie poddany znaczącym modyfikacjom, będą objęte procedurą odzyskiwania zgodnie z art. 98–102 Rozporządzenia Rady nr (WE) 1083/2006.

Rekomendacja 27. Dla kryterium 'Trwałość rezultatów projektu' należy określić check-listę, zgodnie z którą oceniający będzie sprawdzał, czy beneficjent nie planuje znaczącej modyfikacji rezultatów projektu w danym okresie od zakończenia projektu.

Należy precyzyjnie określić w opisie kryterium, kiedy projekt nie spełnia cechy trwałości finansowej (zatem należy dopisać, że jeżeli w jednym roku w rachunku przepływów pieniężnych saldo gotówki na koniec jest ujemne i nie wskazano źródła pokrycia deficytu – projekt nie jest trwały finansowo).

4.2.2.5. Możliwość realizacji inwestycji

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B1.5	B1.5	B1.5	B1.5	B1.5				B1.5						B1.6																

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe		Tak								
Kryterium badane		Tak								

Zakres rzeczowy kryterium jest zdaniem ewaluatorów pełny (kryterium określa jeden z aspektów wykonalności technicznej i nie potrzebuje weryfikacji dokumentu – sprawdzane jest posiadanie dokumentu). Sprawdźmy teraz, jak przedstawia się **poprawność metodologiczna** tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Jest to kryterium precyzyjne, jednoznaczne i łatwe do sprostania i oceny.

4.2.2.6. Lokalizacja projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium						B1.1					B1.1																				

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe		Tak								
Kryterium badane		Tak								

Zakres przedmiotowy kryterium dotyczy zbadania lokalizacji projektu, przy czym nie trzeba tutaj weryfikować, czy w projekcie znajdują się informacje, gdzie projekt będzie realizowany, jest to sprawdzane na ocenie formalnej – zatem zakres ten jest zgodny z podejściem modelowym.

Działanie 1.2

Sprawdźmy jak przedstawia się **poprawność metodologiczna** tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Wątpliwości ewaluatorów wzbudziło określenie 'w obszarach funkcjonalnie powiązanych z miastami', ponieważ obszary te nie zostały precyzyjnie zdefiniowane.

Rekomendacja 28. W kryterium 'Lokalizacja projektu' należy precyzyjnie określić obszar, na którym projekt może być realizowany. Określenie to powinno bazować na mapie obszaru pochodzącej np. z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa lub na mapie specjalnie przygotowanej pod potrzeby RPO. Można również w uproszczeniu podać, jakie gminy obejmuje dany obszar.

Działanie 2.3

Sprawdźmy teraz, jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Jest to kryterium precyzyjne, jednoznaczne i łatwe do sprostania i oceny.

4.2.2.7. Projekt jest zgodny z lokalnymi strategiami sektorowymi

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium						B1.2																									

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe	Tak	Tak								
Kryterium badane	Nie	Tak								

Zakres przedmiotowy kryterium dotyczy zbadania zgodności z lokalnymi strategiami sektorowymi, przy czym trzeba w tym przypadku zweryfikować, czy we wniosku znajdują się odwołania do lokalnych strategii i ocena zgodności jest możliwa do wykonania.

Rekomendacja 29. W kryterium 'Projekt jest zgodny z lokalnymi strategiami sektorowymi' należy w pierwszej kolejności weryfikować, czy jest możliwa ocena tej zgodności, czyli czy wniosek zawiera odpowiednie i precyzyjne oraz wiarygodne opisy zgodności projektu ze strategiami.

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Wątpliwości ewaluatorów wzbudziło określenie 'zgodny', ponieważ nie jest jasne i jednoznaczne, co to oznacza. Zdaniem ewaluatorów, sama zgodność nie wystarczy, to znaczy w rozumieniu – wpisywanie się w cele danego dokumentu. W tym przypadku każdy projekt powinien być enumeratywnie wpisany w plan wykonawczy strategii sektorowej, a jego okres realizacji powinien pokrywać się z czasem rozstrzygnięcia konkursu / przygotowywania projektu indywidualnego.

Rekomendacja 30. W kryterium 'Projekt jest zgodny z lokalnymi strategiami sektorowymi' należy doprecyzować znaczenie słowa 'zgodny'. Zgodnie z tym kryterium projekt

powinien być wpisany na listę wykonawczą danej strategii z okresem odpowiadającym okresowi oceny wniosków.

4.2.2.8. Przedmiot projektu / ograniczenie

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium															B1.1																

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe		Tak								
Kryterium badane		Tak								

Zakres rzeczowy kryterium jest zdaniem ewaluatorów pełny (kryterium określa jeden z aspektów wykonalności technicznej i nie potrzebuje weryfikacji dokumentu – sprawdzane jest czy zakup wyposażenia jest elementem projektu inwestycyjnego). Sprawdźmy teraz, jak przedstawia się **poprawność metodologiczna** tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Jest to kryterium precyzyjne, jednoznaczne i łatwe do sprostania i oceny.

4.2.2.9. Ograniczenie rezultatów projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																B1.1															

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe		Tak								
Kryterium badane		Tak								

Zakres rzeczowy kryterium jest pełny (kryterium określa jeden z aspektów wykonalności technicznej i nie potrzebuje weryfikacji dokumentu – sprawdzane jest, czy projekt nie zwiększa liczby obiektów infrastrukturalnych w sektorze ochrony zdrowia, co jest dosyć łatwe do zweryfikowania). Sprawdźmy teraz, jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Jest to kryterium precyzyjne, jednoznaczne i łatwe do sprostania i oceny.

4.2.2.10. Charakter projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																	B1.1														

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe	Tak	Tak								
Kryterium badane	Nie	Tak								

Zakres rzeczowy kryterium nie jest zdaniem ewaluatorów pełny. W tym przypadku niezwykle istotne jest posiadanie wszelkich informacji o tym, jaką powierzchnię będą miały budowane, rozbudowywane, przebudowywane lub rewitalizowane, rewaloryzowane, konserwowane, poddawane renowacji, restauracji, zachowywane, a także adaptowane obiekty lub zespoły obiektów – przeznaczone na działalność komercyjną (np. prowadzenie kawiarni, restauracji, sklepów lub wynajem powierzchni w celach komercyjnych).

Rekomendacja 31. W kryterium 'Charakter projektu' należy w pierwszej kolejności zweryfikować, czy możliwe jest określenie, jaką powierzchnię będą miały budowane, rozbudowywane, przebudowywane lub rewitalizowane, rewaloryzowane, konserwowane, poddawane renowacji, restauracji, zachowywane, a także adaptowane obiekty lub zespoły obiektów – przeznaczone na działalność komercyjną (np. prowadzenie kawiarni, restauracji, sklepów lub wynajem powierzchni w celach komercyjnych).

Sprawdźmy teraz, jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Jest to kryterium precyzyjne, jednoznaczne i łatwe do sprostania i oceny.

4.2.2.11. Spełnienie zasad neutralności technologicznej i otwartego dostępu.

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 drogi wojewódzkie	1.1 ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																		B1.2													

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe			Tak	Tak						
Kryterium badane			Nie	Tak						

Zakres rzeczowy kryterium nie jest zdaniem ewaluatorów pełny, kryterium nie bada, czy dane opisy spełniania zasady neutralności technologicznej i dostępu do infrastruktury przez projekt znajdują się we wniosku i czy są poprawne, zrozumiałe, rzetelne i wiarygodne (oparte na źródłach).

Sprawdźmy teraz, jak przedstawia się **poprawność metodologiczna** tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Wątpliwości ewaluatorów wzbudziło pierwsze podkryterium 'Projekt respektuje zasady neutralności technologicznej i otwartego dostępu...', ponieważ oceniający i wnioskodawca nie wie dokładnie, jakie aspekty będą badane. Niejednoznaczność tego kryterium powoduje, że ocena będzie subiektywna, a należy pamiętać, że jest to ocena dopuszczająca, zatem po negatywnej ocenie następuje odrzucenie wniosku. Tym bardziej te kryteria powinny być jednoznacznie i precyzyjnie zdefiniowane.

Rekomendacja 32. W kryterium 'Spełnienie zasad neutralności technologicznej i otwartego dostępu' należy dodać weryfikację opisów pod kątem spełniania zasady neutralności technologicznej i dostępu do infrastruktury przez projekt – czy znajdują się one we wniosku i czy są poprawne, zrozumiałe, rzetelne i wiarygodne (oparte na źródłach). Dodatkowo, w podkryterium 'Projekt respektuje zasady neutralności technologicznej i otwartego dostępu...' należy precyzyjnie określić, co oznacza respektowanie tych zasad, aby podkryterium było jednoznaczne i precyzyjne.

4.2.2.12. Kondycja ekonomiczno-finansowa Wnioskodawcy

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					B1.1										

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe					Tak	Tak				
Kryterium badane					Nie	Tak				

Zakres rzeczowy kryterium nie jest zdaniem ewaluatorów pełny, kryterium nie bada, czy analiza kondycji ekonomiczno-finansowej wnioskodawcy znajduje się we wniosku i czy jest poprawna, zrozumiała, rzetelna i wiarygodna (oparta na źródłach).

Sprawdźmy teraz, jak przedstawia się **poprawność metodologiczna** tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium jest bardzo niejednoznaczne, bowiem nie określa kiedy wnioskodawca znajduje się w sytuacji ekonomicznej i finansowej umożliwiającej bieżącą realizację jego statutowych zadań. To oznacza, że ocena tym kryterium będzie oceną subiektywną.

Przed wszystkim jednak należy zastanowić się nad zasadnością takiego kryterium. Po pierwsze, wnioskodawcy nie działają dla zysku, a ponad 50% jego kapitału zakładowego należy do jednostek samorządu terytorialnego, co stanowi o ich stabilności finansowej (JST zawsze może dofinansować wnioskodawcę). Po drugie, nie istnieją w literaturze jednoznaczne wartości wskaźników finansowych (jak w przypadku przedsiębiorstw), które określiłyby poziom kondycji umożliwiający realizację zadań statutowych, co utrudnia obiektywizm oceny. Po trzecie, dofinansowanie może wynieść do 100% dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych na projekty polegające na powiększeniu funduszu (50% dla pozostałych projektów), co nie wymaga wkładu własnego wnioskodawcy. Po czwarte, ważniejsza jest sytuacja wnioskodawcy po realizacji projektu niż przed realizacją. Po piąte, dużo ważniejszy i bardziej precyzyjny jest potencjał wnioskodawcy, badany w kryterium B.1.5.

Ewentualnie, przy potrzebie pozostawienia tego kryterium, można go przeformułować w kontekście efektywności funduszy – wyników uzyskiwanych przez fundusze pożyczkowe i poręczeniowe. Najlepszym wskaźnikiem do tego celu będzie ROA (*ang. return on assets*) – wskaźnik rentowności aktywów funduszu, który informuje nas o zdolności funduszu do wypracowywania zysków i efektywności gospodarowania majątkiem. ROA liczymy jako stosunek zysku netto funduszu do wartości jego aktywów. Ocena powinna być dokonywana podobnie jak w kryteriach wskaźnikowych (min. wart. wskaźnika / wart.

wskaźnika x 10 pkt). Należy tu pamiętać, że przedziały nie będą duże – średnio dla Polski ten wskaźnik wyniósł na dzień 30 czerwca 2006 r. 0,86%.⁹

Kondycja funduszu jest zależna również od kondycji pożyczkobiorców i przedsiębiorców, którym poręczono kredyty. Z drugiej strony musi być to kryterium mierzalne i łatwo dostępne. Wydaje się, że byłoby tu odpowiednie kryterium 'wartości poręczeń wypłaconych do wartości poręczeń udzielonych' lub analogiczne 'wartości niespłaconych pożyczek do wartości pożyczek udzielonych'. Wysoki poziom tego wskaźnika świadczy o wysokiej skłonności do ryzyka lub o niskiej jakości zarządzania funduszem, co w jednym i drugim przypadku oznacza, że trwały rezultat nie nastąpił (przedsiębiorcom się nie udało).

Rekomendacja 33. Należy zastanowić się nad usunięciem kryterium 'Kondycja ekonomiczno-finansowa Wnioskodawcy', ponieważ nie jest ono w żaden sposób obiektywne i nie możliwe jego zobiektywizowanie. Poza tym, kondycja finansowo-ekonomiczna nie jest tak istotna jak np. w przypadku przedsiębiorców, a ważniejsze aspekty wykonalności finansowej i instytucjonalnej są badane w innych kryteriach (Właściwy potencjał wnioskodawcy, Wykonalność finansowa projektu).

Ewentualnie, przy potrzebie pozostawienia tego kryterium, można go przeformułować w kontekście efektywności funduszy – wskaźnika ROA (ang. return on assets), który liczymy jako stosunek zysku netto funduszu do wartości jego aktywów. Można wykorzystać też kryterium 'wartości poręczeń wypłaconych do wartości poręczeń udzielonych' lub analogiczne 'wartości niespłaconych pożyczek do wartości pożyczek udzielonych' – wysoki poziom tego wskaźnika świadczy o wysokiej skłonności do ryzyka lub o niskiej jakości zarządzania funduszem, co w jednym i drugim przypadku oznacza, że trwały rezultat nie nastąpił.

4.2.2.13. Efekt projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					B1.2										

Kryterium należy do kryteriów dostępu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	Możliwość poprawy	Zagadnienia związane z:	Poruszanie aspektów merytorycznych	Weryfikacja dwiema wartościami
Kryterium modelowe	Nie	wnioskodawcą, założeniami projektu, otoczeniem projektu	Nie	Tak
Kryterium badane	Nie	założeniami projektu (działaniami w projekcie)	Nie	Tak

Zakres przedmiotowy kryterium jest zatem zgodny z podejściem modelowym. Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

⁹ Raport o stanie funduszy poręczeń kredytowych w Polsce na dzień 30.06.2006 r., Krajowe Stowarzyszenie Funduszy Poręczeńiowych (nie ma bardziej aktualnych danych na ten temat).

4.2.2.14. Właściwy potencjał wnioskodawcy

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					B1.5										

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe									Tak	Tak
Kryterium badane									Nie	Tak

Zakres rzeczowy kryterium nie jest zdaniem ewaluatorów pełny, kryterium nie bada, czy we wniosku znajdują się opisy, z których wynika, czy wnioskodawca prowadzi działalność poręczycielską/pożyczkową, ma opracowane standardy organizacyjne oraz standardy świadczenia usług poręczeniowych/pożyczkowych (regulamin działalności), ma charakter samofinansujący oraz udziela poręczeń/pożyczek w sposób ciągły – oraz czy opisy te są poprawne, zrozumiałe, rzetelne i wiarygodne (oparte na źródłach).

Rekomendacja 34. W kryterium 'Właściwy potencjał wnioskodawcy' należy dodać podkryterium weryfikujące poprawność, zrozumiałość, rzetelność i wiarygodność opisów potencjału wnioskodawcy.

Sprawdźmy teraz, jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Jest to kryterium precyzyjne, jednoznaczne i łatwe do sprostania i oceny.

4.2.2.15. Poprawność udzielanego wsparcia grupie docelowej zgodnej z Uszczegółowieniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					B1.8										

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe	Tak	Tak								
Kryterium badane	Nie	Tak								

Zakres przedmiotowy kryterium dotyczy zbadania poprawności udzielanego wsparcia grupie docelowej zgodnej z Uszczegółowieniem RPO, przy czym trzeba w tym przypadku zweryfikować, czy we wniosku znajdują się odpowiednie opisy, które umożliwią tę ocenę.

Rekomendacja 35. W kryterium 'Poprawność udzielanego wsparcia grupie docelowej zgodnej z Uszczegółowieniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego' należy w pierwszej kolejności weryfikować, czy jest możliwa ocena poprawności, czyli czy wniosek zawiera odpowiednie i precyzyjne oraz wiarygodne opisy.

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Wątpliwości ewaluatorów wzbudziło określenie 'zgodnej z...', ponieważ nie jest jasne i jednoznaczne, co to oznacza. Zdaniem ewaluatorów, należy określić, jakie cechy powinno spełnić wsparcie dla grup docelowych, aby było zgodne z prawem dotyczącym pomocy publicznej.

Rekomendacja 36. W kryterium 'Poprawność udzielanego wsparcia grupie docelowej zgodnej z Uszczegółowieniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego' należy doprecyzować znaczenie słowa 'zgodny', czyli określić, jakie cechy powinno spełnić wsparcie dla grup docelowych, aby było zgodne z prawem dotyczącym pomocy publicznej.

4.2.2.16. Wpływ udzielanego wsparcia na rynek pracy

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					B1.9										

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe	Tak	Tak								
Kryterium badane	Nie	Tak								

Zakres przedmiotowy kryterium dotyczy zbadania wpływu udzielanego wsparcia na rynek pracy, przy czym w pierwszej kolejności należy zbadać, czy z dokumentacji aplikacyjnej wynika taki wpływ (lub brak wpływu), czy też nie, a poza tym, czy wpływ ten jest poparty argumentami, jest zrozumiały i rzetelnie przedstawiony.

Rekomendacja 37. W kryterium 'Wpływ udzielanego wsparcia na rynek pracy' należy w pierwszej kolejności zbadać, czy z dokumentacji aplikacyjnej wynika taki wpływ (lub brak wpływu), czy też nie, a poza tym, czy wpływ ten jest poparty argumentami, jest zrozumiały i rzetelnie przedstawiony.

Sprawdźmy teraz, jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Jest to kryterium precyzyjne, jednoznaczne i łatwe do sprostania i oceny.

4.2.2.17. Projekt zapewni pełne przygotowanie terenu pod inwestycje

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																											B1.1				

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe		Tak								
Kryterium badane		Tak								

Zakres rzeczowy kryterium jest zdaniem ewaluatorów pełny (kryterium określa jeden z aspektów wykonalności technicznej i nie potrzebuje weryfikacji opisów – zbadanie może odbyć np. na podstawie nakładów, harmonogramu itp.). Sprawdzmy teraz, jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Wątpliwość ewaluatorów wzbudziło jedynie określenie 'podstawową infrastrukturę techniczną', ponieważ nie jest jasne, jaką infrastrukturę mamy dokładnie na myśli. To powoduje, że ocena nie jest jednoznaczna.

Rekomendacja 38. W kryterium 'Projekt zapewni pełne przygotowanie terenu pod inwestycje' należy dookreślić, co oznacza 'podstawowa infrastruktura techniczna'. Należy np. dopisać, że chodzi o sieć elektryczną, wodociągową, kanalizacyjną, gazową i internetową oraz drogową.

4.2.2.18. Skuteczność projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																											B1.1				

Kryterium należy do kryteriów wykonalności projektu, powinno zatem spełniać następujące cechy:

Kryterium	techniczna		technologiczna		finansowa		ekonomiczna		instytucjonalna	
	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności	jakość dokumentu	ocena wykonalności
Kryterium modelowe	Tak	Tak								
Kryterium badane	Tak	Tak								

Zakres rzeczowy kryterium jest zdaniem ewaluatorów pełny. Sprawdźmy teraz, jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Ocena może nie być jednoznaczna, ponieważ nie wiemy, w jaki sposób zapewnić efektywne wykorzystanie przygotowanych w wyniku projektu terenów inwestycyjnych, co ma taki plan zawierać.

Rekomendacja 39. W kryterium 'Skuteczność projektu' należy dookreślić, w jaki sposób tereny inwestycyjne mogą być efektywnie wykorzystane w wyniku realizacji projektu. Należy podać przykłady lub jednoznacznie określić, co ma zawierać taki plan. Np. teren inwestycyjny musi być przygotowany pod potrzeby przedsiębiorcy, który wstępnie zgłosił swój akces, tereny inwestycyjne muszą być podzielone na działki najbardziej atrakcyjne powierzchniowo i lokalizacyjnie itd.

4.2.3. Ocena kryteriów oceny jakości projektu (B2)

4.2.3.1. Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla Działania

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1 B2.5 B2.6	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1 B2.3 B2.4	B2.1 B2.3 B2.4	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1	

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium trafnie opisuje, to co ma badać. Jednoznaczność oceny jest zapewniona dzięki dokładnego określeniu, za co ile punktów należy przyznać. Jednocześnie łatwość odpowiedzi jest zachowana, wystarczy w opisie technicznym zawrzeć oceniane elementy, podobnie jest z łatwością oceny – tu również wystarczy sprawdzić dokumentację techniczną projektu.

Działanie 2.6 | Działanie 6.2 | Działanie 7.1 | Działanie 7.2

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium nie jest jednoznaczne. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy).

Rekomendacja 40. W kryterium 'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu...' należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie spełnia, 2 – spełnia. Do określenia punktacji można wykorzystać np. powierzchnię obszaru poddanego ochronie, rewaloryzacji lub udostępnieniu.

Działanie 3.2

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy).

Rekomendacja 41. W kryterium 'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu...' należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie przyczynia się, 6 – przyczynia się do lepszej jakości świadczonych usług medycznych, w tym leczenia specjalistycznego, 4 – skrócenia czasu oczekiwania na wyniki badań diagnostycznych dzięki wykorzystaniu nowych technologii medycznych, nowoczesnej aparatury i sprzętu medycznego.

Działanie 3.3

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy).

Rekomendacja 42. W kryterium 'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu...' należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie spełnia, 2 lub 4 – spełnia.

Działanie 4.1

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy).

Rekomendacja 43. W kryterium 'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu...' należy zamienić przedziały na punktację. Ponieważ dotychczas w kryterium nie było

określonych żadnych punktowanych rozwiązań, należy je stworzyć. Dla przykładu mogą to być następujące rozwiązania:

10 pkt – możliwość korzystania z ogólnodostępnych, miejsc publicznych dostępu do internetu (telecentra), hot spoty oraz tworzenie ogólnodostępnej infrastruktury dla społeczeństwa w postaci np. gminnych sieci szkieletowych, bez względu na rodzaj użytej technologii

8 pkt – możliwość korzystania z ogólnodostępnych, miejsc publicznych dostępu do internetu: telecentra, hot spoty

4 pkt – możliwość korzystania przez społeczeństwo z infrastruktury w ograniczonym zakresie np. w budynku urzędu w godzinach urzędowania, i/lub korzystanie z pasywnych form np. infomatów

2 pkt – możliwość korzystania jedynie z pasywnych form PIAP-ów np. infomatów

Działanie 5.2 (...poprzez poprawę oferty produktowej i technologicznej przedsiębiorstwa)

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy).

Rekomendacja 44. W kryterium 'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu...' należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie przyczynia się, 3 lub 4 – przyczynia się.

Działanie 5.2 (...poprzez zwiększenie efektywności działania przedsiębiorstwa)

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane				poziom wysoki	

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Nie	Tak	Tak	Tak

Kryterium **nie jest trafne** w kontekście dwóch kolejnych kryteriów (sprzedaży na rynku krajowym i międzynarodowym) – wydaje się, że powieli ich zapisy i dwukrotnie przyznaje punkty za te same osiągnięcia (lub analogicznie projekt dwukrotnie traci punkty, jeżeli nie osiąga takich wyników). Wydaje się zatem, że analizowane kryterium jest niepotrzebne. Wystarczy odpowiednio zwiększyć wagi dwóch kolejnych kryteriów.

Rekomendacja 45. Kryterium 'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów [...] poprzez zwiększenie efektywności działania

przedsiębiorstwa' powiela zapisy kryteriów B.2.4.A i B.2.4.B, dlatego należy zastanowić się nad jego usunięciem. Jednocześnie, przy takiej decyzji należy zwiększyć wagi obydwu wskazanych kryteriów, aby zachować równowagę pomiędzy kryteriami.

Działanie 5.2 (...poprzez zwiększenie konkurencyjności działania przedsiębiorstwa na rynku międzynarodowym | krajowym)

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane				poziom wysoki	

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o rozumienie sformułowanie: 'Projekt wpłynie na zwiększenie sprzedaży na rynku międzynarodowym w okresie trwałości'. Wielu rozmówców wskazywało na możliwe rozumienia tego zapisu, np.:

- sprzedaż w ostatnim roku trwałości odniesiona do roku sprzed realizacji projektu (np. sprzedaż w roku 2010 w stosunku do roku 2007 wzrosła o 30%),
- średnia z 3 lat okresu trwałości – z 3 wartości wzrostów średniorocznych (np. w roku 2008 sprzedaż wzrosła w stosunku do 2007 roku o 10%, w roku 2009 w stosunku do 2008 roku – o 20%, w roku 2010 w stosunku do 2009 – o 30%, zatem średnia z tych trzech lat wyniesie 20%),
- suma wzrostu sprzedaży rok do roku w okresie trwałości (np. w roku 2008 sprzedaż wzrosła w stosunku do 2007 roku o 10%, w roku 2009 w stosunku do 2008 roku – o 20%, w roku 2010 w stosunku do 2009 – o 30%, zatem suma z tych trzech lat wyniesie 60% (10% + 20% + 30%).

Należy to zatem ujednolicić i przyjąć jednorodny sposób wyliczania wskaźników. Poza trzecim sposobem, który nie spełnia wymogów metodologicznych, oba pierwsze sposoby wydają się być rozsądne – wybór jednego z nich pozostawiamy IZ. Zdaniem ewaluatorów, najbardziej odpowiedni jest sposób drugi, ponieważ w praktyce analitycznej liczy się wskaźniki rocznego wzrostu sprzedaży i dopiero później liczy się średni wzrost w danym okresie.

Ocena według kryterium **nie jest jednoznaczna** również dlatego, że w punktacji występują przedziały.

Rekomendacja 46. W kryterium 'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów [...] poprzez zwiększenie konkurencyjności działania przedsiębiorstwa na rynku międzynarodowym' należy doprecyzować znaczenie sformułowania 'Projekt wpłynie na zwiększenie sprzedaży na rynku międzynarodowym w okresie trwałości'. Najbardziej odpowiednią interpretacją zdaniem ewaluatorów jest średnia z 3 lat okresu trwałości – z 3 wartości wzrostów średniorocznych.

Poza tym, należy wyeliminować przedziały punktowe (1-3, 4-6 itd.), a po prostu zwiększyć liczbę przedziałów wzrostu sprzedaży, aby każdy punkt miał swój przedział wzrostu sprzedaży.

Podczas wywiadów i wywiadu zogniskowanego rozmówcy podkreślali niesprawiedliwe traktowanie przedsiębiorstw funkcjonujących na danym rynku wobec przedsiębiorstw nowowchodzących na dany rynek. Przedsiębiorstwa nowowchodzące na dany rynek generalnie uzyskują 100% wzrost sprzedaży (choć z drugiej strony zgodnie z arytmetyką

wskaźnik ten jest niemożliwy do wyliczenia, ponieważ mianownik jest równy zero). W jednym i drugim przypadku przedsiębiorstwa wchodzące na rynek są niewspółmiernie oceniane do pozostałych. Należy zatem dla nich przygotować oddzielną punktację, najczęściej występującą w kryterium (możemy ją przyjąć zgodnie z rozkładem normalnym na poziomie ok. 5 pkt lub przeanalizować punkty zdobyte podczas ostatnich konkursów).

Rekomendacja 47. W kryterium 'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów [...] poprzez zwiększenie konkurencyjności działania przedsiębiorstwa na rynku międzynarodowym' należy przygotować odrębną punktację dla przedsiębiorstw nowowchodzących na rynek. Punktacja ta powinna odzwierciedlać najczęściej przyznawane punkty w tym kryterium (dla uproszczenia możemy przyjąć punkty dla nowowchodzącego przedsiębiorstwa na poziomie 5 pkt).

Działanie 6.1

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium nie jest jednoznaczne. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy).

Rekomendacja 48. W kryterium 'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu...' należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie spełnia, 2 lub 4 – spełnia.

4.2.3.2. Kosztowa efektywność produktu projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B2.2		B2.2	B2.2		B2.2	B2.2	B2.2	B2.2	B2.2 B2.3		B2.2 B2.3	B2.2			B2.2		B2.2										B2.1			

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane			poziom wysoki	poziom średni	

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium trafnie opisuje, to co ma badać, nie dyskryminuje projektów, tzn. przy projektach różnej wielkości możemy uzyskać porównywalne wielkości wskaźników. Jednoznaczność oceny jest zapewniona dzięki dokładnemu wyliczeniu wartości wskaźnika i obliczeniu na jego podstawie liczby punktów. Jednocześnie łatwość odpowiedzi jest zachowana, wartość całkowita i długość wybudowanego obiektu drogowego jest łatwa do uzyskania i jednoznaczna, podobnie jest z łatwością oceny – tu również wystarczy sprawdzić dokumentację techniczną projektu i nakłady.

Działanie 1.4

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane			poziom wysoki	poziom średni	

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Po pierwsze, kryterium nie zachowuje jednoznaczności oceny, ponieważ nie wiemy, co oznacza dokładnie 'zwiększenie przepustowości portu lotniczego'. Należy ją określić, jako każdą dodatkową osobę, która może być obsłużona w tym samym czasie przez port lotniczy. Dzięki temu uzyskamy informację, ile kosztowało powiększenie przepustowości portu lotniczego o jednego podróżnego.

Po drugie, kryterium nie zachowuje jednoznaczności oceny, ponieważ ocena jest niemal dowolna w obrębie 10 pkt. Dlatego należy sposób punktowania zrobić analogicznym do innych tego typu kryteriów (min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt).

Rekomendacja 49. Kryterium 'Kosztowa efektywność produktu projektu' w działaniu 1.4 'Infrastruktura portu lotniczego' należy dookreślić tak, aby było jasne, że 'zwiększenie przepustowości portu lotniczego' oznacza każdą dodatkową osobę, która może być obsłużona w tym samym czasie przez port lotniczy. Dzięki temu uzyskamy informację, ile kosztowało powiększenie przepustowości portu lotniczego o jednego podróżnego.

4.2.3.3. Kosztowa efektywność projektu z punktu widzenia użytkowników projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B2.3		B2.3	B2.3			B3.2											B2.2	B2.2										B2.2		

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane			poziom wysoki	poziom średni	

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Nie	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie opisuje** trafnie zagadnień, które chce badać. Zwróćmy uwagę, że analizując efektywność kosztową z punktu widzenia użytkowników projektu, nie bierzemy pod uwagę długości drogi, a więc liczba użytkowników zarówno na krótkim, jak i na długim odcinku drogi może być taka sama. Z drugiej strony nakłady będą znacząco się różnić. To oznacza, że dłuższe odcinki dróg **są dyskryminowane** przez to kryterium, inaczej mówiąc, kryterium premiuje małe projekty, niezgodnie z zamierzeniem (sądząc po nazwie kryterium).

Po drugie, kryterium nie zachowuje **jednoznaczności oceny**, ponieważ nie wiemy, co oznacza 'przewidywana liczba użytkowników wybudowanego obiektu' – czy jest:

- liczba użytkowników, którzy bez względu na liczbę przejazdów liczeni są jednokrotnie (czyli np. będzie to m.in. liczba mieszkańców, którzy korzystają z drogi),
- liczba użytkowników w ciągu roku, tożsama z liczbą przejazdów w ciągu roku (liczona jako SDR x 365 dni),
- liczba użytkowników na dzień, tożsama z liczbą przejazdów w ciągu dnia (liczona jako SDR).

O ile pierwsza możliwość jest najbardziej trafna (chodzi nam o użytkowników, których jakość życia się poprawiła), o tyle ta wielkość jest praktycznie nie do wyliczenia (musielibyśmy z przepływów pojazdów odseparować te, które przejeżdżają kolejny raz). Biorąc pod uwagę duże uproszczenie, że z reguły użytkownicy jeżdżą tyle samo razy w ciągu przeciętnego dnia, można założyć, że SDR będzie najbardziej odpowiadał liczbie użytkowników.

Reasumując dwie powyższe uwagi (brak trafności i jednoznaczności opisu) proponujemy jednak całkowite przeformułowanie kryterium, wykorzystując wskaźniki proporcjonalne do wielkości projektu i określające sumaryczne korzyści z realizacji projektu dla użytkowników – tym bardziej, że wytyczne tematyczne do studiów wykonalności zakładają wykorzystanie instrukcji IBDiM.

Rekomendacja 50. Ponieważ kryterium 'Kosztowa efektywność projektu z punktu widzenia użytkowników projektu' nie jest trafnie sformułowane i jednoznaczne, proponujemy wykorzystać wskaźnik B/C (korzyści do kosztów) wyliczany zgodnie z instrukcją IBDiM. Punktacja byłaby przyznawana w taki sam sposób: 'min. wart. wskaźnika/wart. wskaźnika x10'. Można również wykorzystać tu wskaźniki cząstkowe B/C, np. wskaźnik oszczędności czasu w przewozach pasażerskich, który każdy beneficjent jest zobowiązany wyliczyć.

4.2.3.4. Projekt jest zgodny z określonymi w Uszczegółowieniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego najbardziej pożądanymi typami projektów

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B2.4	B2.2	B2.4	B2.4	B2.2	B2.3	B2.3	B2.3	B2.3	B2.4	B2.3	B2.4	B2.3	B2.2	B2.2	B2.4	B2.2	B2.6	B2.6	B2.4	B2.2	B2.2	B2.2	B2.2	B2.2	B2.2	B2.2	B2.3	B2.3	B2.2	B2.2

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom wysoki			

Działanie 1.1 (bez ścieżek rowerowych)

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Częściowo	Tak	Tak	Tak

Kryterium **trafnie opisuje**, to co ma badać. Wątpliwości ewaluatorów budzi jedynie to, czy kryterium spełni swoje zadanie, ponieważ nie ma żadnej gradacji wykonywanych w ramach projektów elementów infrastruktury. Chodzi o to (i potwierdzają to w wywiadach nasi rozmówcy), że bez względu na to, czy projekt przewiduje budowę 2 metrów chodnika, czy też budowę na całej długości ścieżki rowerowej, wraz z sygnalizacją świetlną i zatokami autobusowymi – w jednym i drugim przypadku otrzyma 2 punkty.

Dodatkowo, bezpieczeństwo ruchu pojawia się zarówno w drugim, jak i piątym podkryterium. Dodatkowo, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu pojawia się w kryterium B.3.3. Ponieważ całe kryterium B.3.3 traktuje o bezpieczeństwie, proponujemy zawrzeć jedynie w nim wszystkie aspekty związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego.

Rekomendacja 51. W kryterium 'Projekt jest zgodny z określonymi w Uszczegółowieniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego najbardziej pożądanymi typami projektów' należy wszystkie aspekty związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego usunąć i przenieść do kryterium B.3.3.

Jednoznaczność oceny jest zapewniona dzięki dokładnego określeniu, za co ile punktów należy przyznać. Jednocześnie **łatwość odpowiedzi** jest zachowana, wystarczy w opisie technicznym zawrzeć oceniane elementy, podobnie jest z **łatwością oceny** – tu również wystarczy sprawdzić dokumentację techniczną projektu.

Działanie 6.1 | Działanie 6.2

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy).

Rekomendacja 52. W kryterium 'Projekt jest zgodny z preferowanymi typami projektów' należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie, 3 lub 4 – tak.

Działanie 1.1 (ścieżki rowerowe) i pozostałe działania

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.3.5. Wypełnienie polityk i zasad wspólnotowych

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B2.5	B2.3	B2.5	B2.5	B2.3	B2.5	B2.4	B2.4	B2.6	B2.6	B2.5	B2.6	B2.4	B2.7	B2.5	B2.8	B2.6	B2.7	B2.9	B2.7	B2.4	B2.6	B2.6	B2.5	B2.3		B2.3	B2.5	B2.5	B2.5	B2.5

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom wysoki			poziom średni

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium to **nie jest jednoznaczne**. Nie wiadomo, kiedy projekt spełnia, a kiedy nie spełnia tego kryterium. Należy zatem wskazać projektodawcy np. pytania, które pozwolą mu sprawdzić tę zgodność (podobne pytania można przygotować również w formie tzw. 'check list'¹⁰ dla oceniającego). Dzięki temu wskaże się beneficjentowi, czego oczekuje się od niego w zakresie spełniania danej polityki – oczywiście również odwrotnie – czego nie wolno planować mu w projekcie.

Ocena **nie jest jednoznaczna** również dlatego, że punktacja jest dowolna od 0 do 5 w zależności od spojrzenia na dany projekt przez eksperta. Zatem trudno mówić tu o porównywalności kryterium (dwóch ekspertów dokonując oceny niezależnie rzadko kiedy oceni projekt identycznie). Jedynym rozwiązaniem byłoby określenie dokładnie elementów projektu, za które może on dostać konkretną liczbę punktów. Jest to o tyle kłopotliwe, że trzeba przewidzieć wszystkie możliwości, jakie projektodawcy przedstawią w swoich wnioskach.

Z drugiej strony rozmowy z ekspertami (co również potwierdzono podczas wywiadu zogniskowanego) pokazują, że wnioskodawcy często wykazują elementy, które i tak są zmuszeni wykonać, aby np. oddać obiekt do użytkowania (np. obniżone krawężniki przy przejściach dla pieszych). Równie zaskakujące jest wykazywanie polityki równości szans przy inwestycjach drogowych.

Podczas badań zrodziło się pytanie w ogóle o zasadność tego kryterium, skoro i tak pewne dosyć mocno zaawansowane minimum wnioskodawca jest zobowiązany wykonać zgodnie z przepisami prawnymi dostosowanymi do wymogów UE i jest to weryfikowane na etapie oceny formalnej i merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu (po przeniesieniu odpowiedniego kryterium do tego etapu).

Rekomendacja 53. Należy zastanowić się nad usunięciem kryterium 'zgodność projektu z politykami horyzontalnymi Unii Europejskiej', ponieważ zgodność

¹⁰ Sformułowanie ogólnie przyjęte w procedurze oceny wniosków oznaczające listę sprawdzającą do kryteriów.

z politykami horyzontalnymi jest weryfikowana na etapie oceny formalnej i merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu (projekt negatywnie wpływający na jedną z polityk – odpadnie z dalszej oceny). Wszystkie niezbędne aspekty polityk są obecnie zawarte w odpowiednich przepisach prawa i niejako wymuszają na wnioskodawcach pewne rozwiązania. Bezcelowe byłoby zatem premiowanie wnioskodawców za coś, co i tak muszą wykonać.

Jeżeli jednak kryterium pozostanie, w opisie kryterium należy zawrzeć pytania naprowadzające wnioskodawcę na zapisy dotyczące zgodności z politykami unijnymi, które pojawiają się we wniosku:

z zasadą zrównoważonego rozwoju (np. Czy infrastruktura zostanie przygotowana w taki sposób aby promować politykę zrównoważonego rozwoju? Czy uruchomiono różnorodne formy konsultacji z mieszkańcami i ich stowarzyszeniami na poziomie lokalnym odnośnie przedmiotu projektu? Czy projekt wykorzystuje nowoczesne technologie o niskim oddziaływaniu na środowisko? Czy w projekcie przewiduje się instalację nowoczesnych systemów monitoringowych? Czy infrastruktura zostanie przygotowana w taki sposób, aby chronić przed emisjami chemicznymi, elektrycznymi i magnetycznymi (np. urządzenia chroniące przed promieniowaniem i emisjami)?

z polityką w zakresie równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji (np. Czy w projekcie zapewni się równe traktowanie mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, kwestię równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia i awansu zawodowego oraz warunków pracy, kwestię równości wynagrodzeń za wykonywanie takiej samej pracy, kwestię równego traktowania kobiet i mężczyzn w zakresie ubezpieczeń społecznych, kwestię łączenia obowiązków domowych i pracy zawodowej, kwestię przeciwdziałania bezrobociu kobiet, kwestię równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne oraz równego traktowania w zakresie zatrudnienia, dostępu do edukacji i pracy? Czy w projekcie przewiduje się zatrudnienie kobiet lub osób z marginalizowanych grup społecznych lub outsourcing usług uzupełniających obsługę sieci przedsiębiorstwom zatrudniającym osoby z marginalizowanych grup społecznych (np. niepełnosprawnych)? Czy infrastruktura zostanie przygotowana w taki sposób, który ułatwi dostęp zmarginalizowanych grup społecznych (np. niepełnosprawnych)? Czy w ramach projektu wprowadzona zostanie polityka opłat korzystna dla przedsiębiorstw zatrudniających osoby z marginalizowanych grup społecznych (np. dla różnych grup niepełnosprawnych) oraz obszarów słabo rozwiniętych gospodarczo?)

4.2.3.6. Gotowość techniczna projektu do realizacji

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2	
Numer kryterium	B2.6	B2.4	B2.6	B2.6	B2.4	B2.6	B2.5	B2.5	B2.7	B2.7	B2.6	B2.7	B2.5	B2.8	B2.6	B2.9	B2.7	B2.8	B2.10	B2.8					B2.4		B2.4	B2.6				B2.6

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane				poziom średni	

Gotowość techniczna projektu do realizacji wpływa średnio na skuteczność projektu. Jest, można powiedzieć, warunkiem brzegowym skuteczności. Projekt nie przygotowany do realizacji może nigdy nie zostać zrealizowany, np. brak prawa do terenu.

Gotowość można uznać za element skuteczności, ponieważ z pewnością projekt będzie wymagał mniejszego nakładu czasu potrzebnego do jego realizacji tym samym do uzyskania rezultatów i produktów. Jednak element ten nie jest tak ważny jak efektywność czy trwałość. Oznacza to, że w przypadku gdy projekt nie jest gotowy do realizacji, jego skuteczna realizacja może wymagać dłuższego czasu. Powoduje to podrożenie projektu,

nie gwarantuje osiągnięcia we właściwym czasie rezultatów oraz hamuje rozwój i blokuje środki finansowe dla innych projektów, które czekają na źródła finansowania.

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy). My proponujemy zastanowić się nad następującymi możliwościami:

- punktować każdy element niezależnie od innych i uwzględniać jedynie ich wagę w osiągnięciu pełnej gotowości projektu do realizacji,
- punktować każdą sekwencję powiązanych ze sobą elementów, które projektodawca osiągnął na danym etapie przygotowania projektu,
- punktować każdy element oddzielnie, ale w powiązaniu z innymi, a więc dzieląc wagę elementu, który można uzyskać po uzyskaniu innych elementów, na odpowiednie, ale w miarę równe części (uzależnione od trudności uzyskania danego elementu). Dzięki temu projektodawca będący na wyższym poziomie gotowości 'nabiera' punkty za każdy kolejny etap

Z jednej strony sposób trzeci najbardziej oddaje logikę punktowania stopnia przygotowania projektu. Z drugiej strony nie ma potrzeby dublowania punktacji za posiadanie pewnych dokumentów wynikających z posiadania dokumentów nadrzędnych (ważniejszych): przykład pozwolenia na budowę i dokumentacji technicznej. Jeżeli projektodawca ma już pozwolenie, zasadnym jest przyznanie większej ilości punktów niż w przypadku samej dokumentacji technicznej, ale nie ma potrzeby punktować go dodatkowo za posiadanie jednego i drugiego, ponieważ uzyskanie pozwolenia warunkowane jest posiadaniem dokumentacji technicznej.

Ponadto, projekty mogą być realizowane w różnych trybach zamówień publicznych np. „Czerwony FIDIC” lub „Żółty FIDIC” lub zamówienia sektorowe. W przypadku „Żółtego FIDIC-u” wnioskodawca nie będzie w stanie wykazać posiadania pozwolenia na budowę. System punktacji stopnia przygotowania winien być obojętny z punktu widzenia trybu realizacji projektu, a więc należy punktować oddzielnie każdy element przygotowania: decyzję lokalizacyjną, procedurę OOS, projekt techniczny, pozwolenia na budowę, realizację zadania.

Każdorazowo należy ilość uzyskanych punktów mnożyć przez współczynnik udziału danego zadania, które osiągnęło określoną punktację, przez jej udział w kosztach kwalifikowanych projektu.

Rekomendacja 54. Kryterium 'Gotowość techniczna projektu do realizacji' należy przeformułować w taki sposób, aby każdy element przygotowania projektu do realizacji był oddzielnie punktowany. Można to sprecyzować w następujący sposób (maksymalnie projekt może zdobyć 10 punktów):

- 0 pkt – za prawo do dysponowania gruntem na cele budowlane (warunek konieczny)
- 2 pkt – za projekt budowlany
- 5 pkt – za pozwolenie na budowę
- 3 pkt – za dokumentację przetargową

Dodatkowo, każdy punkt należy przemnożyć przez współczynnik udziału danego zadania, które osiągnęło określoną punktację, przez jej udział w kosztach kwalifikowanych projektu.

4.2.3.7. Strategiczny charakter projektu i komplementarność z innymi przedsięwzięciami

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B2.7	B2.5	B2.7	B2.7	B2.5	B2.7	B2.6	B2.6	B2.5	B2.8	B2.7	B2.8	B2.6	B2.9	B2.7	B2.7	B2.5	B2.9	B2.11	B2.9	B2.7	B2.7	B2.7	B2.8	B2.5	B2.4	B2.5	B2.7	B2.6	B2.7	B2.7

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom średni	poziom wysoki			poziom średni

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy). Po pierwsze, proponujemy rozgraniczyć dwie sprawy: **synergia regionalną poziomą i pionową**. **Synergia pozioma** oznaczałaby tworzenie wspólnej wartości z projektami o podobnej tematyce (np. w przypadku projektu transportowego synergia z innym projektem transportowym). **Synergia pionowa** oznaczałaby tworzenie wspólnej wartości z projektami o innej tematyce, komplementarnej z danym projektem (np. projektu obiektu turystycznego z projektem transportowym).

Aby zapobiec ocenianiu w ramach danego przedziału, proponujemy przygotować gradację dla poszczególnych podkryteriów:

- w przypadku synergii poziomej, byłyby to projekty, z którymi produkty i rezultaty ocenianego projektu łączą się bezpośrednio lub pośrednio:
 - projekt jest bezpośrednią kontynuacją lub uzupełnieniem realizowanych dotychczas projektów
 - projekt współtworzy kompleksowe rozwiązania obszarowe – projekt jest końcowym elementem wypełniającym ostatnią lukę w istniejącej infrastrukturze na danym obszarze lub projekt jest centralnym rozwiązaniem, którego realizacja umożliwi realizację kolejnych projektów sferycznie umiejscowionych wobec danego projektu lub projekt poprawia spójność danego układu obiektów, infrastruktury, sieci itp.
 - projekt jest słabo powiązany z realizowanymi projektami z tego zakresu, ale występują takie projekty w pobliżu i w ogólnym pojęciu projekt kontynuuje poprawę spójności danego układu obiektów, infrastruktury, sieci itp.
 - projekt nie jest powiązany z realizowanymi projektami z tego zakresu, inne projekty znajdują się z dala od produktów danego projektu i nie mają z nimi związku
- w przypadku synergii pionowej byłyby to liczba osi priorytetowych, w których były realizowane projekty komplementarne z ocenianym projektem (można tu również, tak jak jest to obecnie w kryterium, wpisać pożądane działania / osie priorytetowe innych programów).

Wydaje się również w tym względzie nie dzielić projektów ze względu na źródło finansowania, ponieważ nie jest to istotne z punktu widzenia strategicznego charakteru projektu.

Rekomendacja 55. Kryterium 'Strategiczny charakter projektu i komplementarność z innymi przedsięwzięciami' należy przeformułować w taki sposób, aby ocena była jednoznaczna. Proponujemy w tym zakresie następującą punktację za:

synergię poziomą:	6 pkt – projekt jest bezpośrednią kontynuacją lub uzupełnieniem realizowanych dotychczas projektów
	4 pkt – projekt współtworzy kompleksowe rozwiązania obszarowe – projekt jest końcowym elementem wypełniającym ostatnią lukę w istniejącej infrastrukturze na danym obszarze lub projekt jest centralnym rozwiązaniem, którego realizacja umożliwi realizację kolejnych projektów sferycznie umiejscowionych wobec danego projektu lub projekt poprawia spójność danego układu obiektów, infrastruktury, sieci itp.
	2 pkt – projekt jest słabo powiązany z realizowanymi projektami z tego zakresu, ale występują takie projekty w pobliżu i w ogólnym pojęciu projekt kontynuuje poprawę spójności danego układu obiektów, infrastruktury, sieci itp.
	0 pkt – projekt nie jest powiązany z realizowanymi projektami z tego zakresu, inne projekty znajdują się z dala od produktów danego projektu i nie mają z nimi związku
synergię pionową:	4 pkt – projekt jest bezpośrednio powiązany z projektami z dwóch lub więcej innych osi priorytetowych RPO WK-P lub innych programów (np. ZPORR) – można konkretnie wpisać o jakie osie / działania chodzi
	2 pkt – projekt jest bezpośrednio powiązany z projektami z jednej innej osi priorytetowej RPO WK-P lub innych programów (np. ZPORR)
	0 pkt – projekt nie jest bezpośrednio powiązany z projektami z innych osi priorytetowych RPO WK-P lub innych programów (np. ZPORR)

4.2.3.8. Szerszy wpływ projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B2.8	B2.6	B2.8	B2.8	B2.6																									B2.4	B2.4

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom wysoki			poziom średni

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Działanie 1.1

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium nie jest jednoznaczne. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy). Po drugie, należy uściślić, co oznacza pojęcie 'tereny atrakcyjne turystycznie' i w jaki sposób zwiększa się ich dostępność. Może się okazać, że każdy projekt realizowany na terenie województwa zwiększa dostępność terenów atrakcyjnych turystycznie, bo sieć dróg zawsze do takich terenów może nas doprowadzić. Podobnie jest

z jakością życia – każda droga poprowadzona przez obszar wiejski zwiększa jakość życia na obszarach wiejskich.

Rekomendacja 56. W kryterium 'Szerszy wpływ projektu' należy usunąć punktację przedziałową zamieniając ją na konkretne wielkości punktów. Powinno się również przeformułować dwa ostatnie podkryteria, np. 'Projekt bezpośrednio przyczynia się do zwiększenia dostępności obiektu turystyki podczas dojazdu spoza gminy', 'projekt przyczynia się do zwiększenia dostępności centrum gospodarczo-administracyjnego gminy dla mieszkańców przynajmniej 3 wsi' itp.

Działanie 7.1 | Działanie 7.2

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	Poziom średni			Poziom wysoki

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.3.9. Udział środków własnych Wnioskodawcy w projekcie

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium						B2.4				B2.5	B2.4	B2.5				B2.5			B2.8	B2.6	B2.3	B2.5	B2.5	B2.4					B2.4		

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane				poziom wysoki	

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium **trafnie opisuje**, to co ma badać, przy zwiększaniu wkładu własnego, zwiększa się skuteczność programu (więcej projektów może uzyskać dofinansowanie). **Jednoznaczność oceny** jest zapewniona dzięki dokładnemu wyliczeniu wartości wskaźnika i obliczeniu na jego podstawie liczby punktów. Jednocześnie **łatwość odpowiedzi** jest zachowana, wartość wkładu własnego jest łatwa do uzyskania i jednoznaczna, podobnie jest z **łatwością oceny** – tu również wystarczy sprawdzić poziom wkładu własnego ocenianego projektu i projektu, w którym wkład własny jest najwyższy.

4.2.3.10. Efektywność energetyczna proponowanych rozwiązań technicznych lub brak wpływu na efektywność energetyczną

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium							B2.7		B2.8		B3.1												B2.7 B3.1 B3.2 B3.3 B3.4 B3.5								

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom wysoki			

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy) w zależności od tego, jak uzna oceniający – gdzie mogło mieć uzasadnienie racjonalne zużycie energii, efektywność energetyczna, działania redukujące i kompensacyjne, zostało to wzięte pod uwagę przy wyborze wariantów lub na innym właściwym etapie przygotowania projektu, lub opisano proces, w ramach którego będą te elementy brane pod uwagę na dalszych etapach.

Nazwa kryterium 'efektywność energetyczna' sugeruje, że kryterium powinno badać, o ile wzrosły oszczędności wykorzystywanej energii podczas eksploatacji infrastruktury kolejowej (sprowadzają się do tego zarówno działania redukujące, jak i kompensacyjne). Zatem można przeformułować kryterium, aby wyliczać współczynnik oszczędności liczony na bazie różnicy pomiędzy:

- wielkością energii pochłanianej przez transport kolejowy na danym odcinku w roku przed realizacją projektu
- wielkością energii pochłanianej przez transport kolejowy na danym odcinku w rok po zakończeniu realizacji projektu (liczonej w okresie jednego roku)

odniesionej do wielkości sprzed projektu. Otrzymamy dzięki temu współczynnik wyrażony w % i niezależny od wielkości projektu. Następnie sposób punktowania byłby analogiczny do innych tego typu kryteriów (min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt).

Rekomendacja 57. Kryterium 'Efektywność energetyczna proponowanych rozwiązań technicznych lub brak wpływu na efektywność energetyczną' należy przeformułować w taki sposób, aby mierzony był współczynnik oszczędności energii (w %), a sposób oceny był analogiczny do innych tego typu kryteriów (min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt).

4.2.3.11. Lokalizacja projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium									B2.4					B2.3	B2.3			B2.5					B2.10								

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki				Poziom wysoki

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.3.12. Projekt przyczyni się do zmniejszenia kosztów utrzymania obiektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium											B2.2																				

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane			poziom wysoki		

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.3.13. Ranga przyrodnicza obszarów objętych projektem

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium														B2.4																	

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki				poziom średni

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium nie zachowuje jednoznaczności oceny, ponieważ ocena jest niemal dowolna w obrębie 3 podkryteriów. Należy doprecyzować poszczególne podkryteria określając dla:

- pierwszego z nich: liczbę gatunków i siedlisk | sposób punktowania: min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt
- drugiego z nich: status gatunków i siedlisk | sposób punktowania: gatunki roślin lub zwierząt uwzględnione na regionalnej czerwonej liście o statusie „CR” „EN” lub „VU” (3 pkt), gatunki i siedliska przyrodnicze priorytetowe podlegające ochronie w sieci Natura 2000 (2,5 pkt), pozostałe gatunki i siedliska podlegające ochronie w sieci Natura 2000 (2 pkt), pozostałe gatunki i siedliska przyrodnicze, nie uwzględniane w sieci Natura 2000 (1 pkt), projekty o pośrednim wpływie na stan zagrożonych populacji gatunków lub siedlisk przyrodniczych (0 pkt)
- trzeciego z nich: % udział siedlisk z listy 'Natura 2000' | sposób punktowania: min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt

Rekomendacja 58. Kryterium 'Ranga przyrodnicza obszarów objętych projektem' należy doprecyzować poprawiając sposób punktowania:

Zróżnicowanie gatunkowe i siedliskowe: oceniamy liczbę gatunków i siedlisk | sposób punktowania: min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt

Obecność gatunków z list "Natura 2000", gatunków prawnie chronionych w Polsce, gatunków z "Czerwonej listy": oceniamy status gatunków i siedlisk | sposób punktowania: gatunki roślin lub zwierząt uwzględnione na regionalnej czerwonej liście o statusie „CR” „EN” lub „VU” (3 pkt), gatunki i siedliska przyrodnicze priorytetowe podlegające ochronie w sieci Natura 2000 (2,5 pkt), pozostałe gatunki i siedliska podlegające ochronie w sieci Natura 2000 (2 pkt), pozostałe gatunki i siedliska przyrodnicze, nie uwzględniane w sieci Natura 2000 (1 pkt), projekty o pośrednim wpływie na stan zagrożonych populacji gatunków lub siedlisk przyrodniczych (0 pkt)

Obecność i % udział siedlisk z listy "Natura 2000": oceniamy % udział siedlisk z listy 'Natura 2000' | sposób punktowania: min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt.

4.2.3.14. Projekt dotyczy obszarów/obiektów uznanych za dziedzictwo przyrodnicze

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																												B2.4			

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom średni				

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium nie jest jednoznaczne. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy).

Rekomendacja 59. W kryterium 'Projekt dotyczy obszarów/obiektów uznanych za dziedzictwo przyrodnicze' należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie spełnia, 5 – spełnia.

4.2.3.15.Pro-rozwojowy charakter projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium															B2.4																

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom średni			poziom średni

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.3.16.Zasięg terytorialny wpływu projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																B2.3		B2.4	B2.5	B2.3											

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.3.17. Poprawa jakości obsługi pacjenta / odbiorcy usług pomocy społecznej

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																B2.6															

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.3.18. Poziom techniczny usług oferowanych w wyniku realizacji projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																			B2.3												

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.3.19. Ranga obiektu objętego projektem

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																	B2.3														

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom średni				poziom średni

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium jest zatem poprawne metodologicznie.

4.2.3.20. Znaczenie obiektu/ruchomego obiektu dziedzictwa kulturowego objętego projektem lub produktu projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																	B2.4														

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki				poziom średni

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy) – należy go wyeliminować.

Rekomendacja 60. W kryterium 'Znaczenie obiektu/ruchomego obiektu dziedzictwa kulturowego objętego projektem lub produktu projektu' należy przedziały zamienić na punkty wykorzystując granice przedziałów – zamiast '0 - 2 według oceny' należy ocenić na zasadzie: 0 – nie spełnia, 2 – spełnia.

4.2.3.21. Jakość sieci szerokopasmowej

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																		B2.3													

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom średni			poziom średni

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (sposób przedziałowy). Warto tu zastosować sposób punktowania wykorzystywany w innych kryteriach:

min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt

Rekomendacja 61. W kryterium 'Jakość sieci szerokopasmowej' należy zmienić sposób punktowania na min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt, przy czym za wartość będziemy podstawiać przepustowość łączy sieci szerokopasmowej zbudowanej/zmodernizowanej w wyniku realizacji projektu (do operatorów zewnętrznych).

4.2.3.22. Kompleksowość projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																			B2.4												B2.3

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium nie jest zatem **poprawne metodologicznie**. Ocena nie jest jednoznaczna, bo zostawia pełną dowolność oceniającemu w przedziale od 0 do 10. Najłatwiej jest doprecyzować ocenę według tego kryterium wykorzystując liczbę funkcji, którą projekt łączy.

Rekomendacja 62. W kryterium 'Kompleksowość projektu' należy doprecyzować sposób oceny według tego kryterium wykorzystując liczbę funkcji, którą projekt łączy, np. 1 funkcja – 0 pkt, 2 funkcje – 5 pkt, 3 i więcej – 10 pkt.

4.2.3.23. Typ odbiorców usług uruchomionych w wyniku projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																			B2.7	B2.2											B2.3

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom średni				

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium jest zatem poprawne metodologicznie.

4.2.3.24. Zawartość e-usług

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																				B2.5											

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium nie jest zatem poprawne metodologicznie. Ocena nie jest jednoznaczna, bo zostawia pełną dowolność oceniamącemu w przedziale od 0 do 4. Najłatwiej jest doprecyzować ocenę według tego kryterium wykorzystując kryterium B.2.3 z działania 4.2 'Poziom techniczny usług oferowanych w wyniku realizacji projektu', gdzie punktujemy: informacja (0,5 pkt), interakcja (1 pkt), transakcja (4 pkt), natomiast w kwestii 'System umożliwiający telepracę - ocenie podlega stopień zaawansowania systemu' można przyznać połowę punktów (2 pkt) za przyczynianie się projektu do zbudowania w przyszłości możliwości telepracy, a maksimum (4 pkt) za wdrożenie telepracy.

Rekomendacja 63. W kryterium 'Zawartość e-usług' należy doprecyzować ocenę według tego kryterium wykorzystując kryterium B.2.3 z działania 4.2 'Poziom techniczny usług oferowanych w wyniku realizacji projektu', gdzie punkujemy: informacja (0,5 pkt), interakcja (1 pkt), transakcja (4 pkt), natomiast w kwestii 'System umożliwiający telepracę - ocenie podlega stopień zaawansowania systemu' można przyznać połowę punktów (2 pkt) za przyczynianie się projektu do zbudowania w przyszłości możliwości telepracy, a maksimum (4 pkt) za wdrożenie telepracy.

4.2.3.25. Doświadczenie w zarządzaniu i realizacji projektów o podobnym zakresie

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					B2.5				B2.7						

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane				poziom średni	

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium jest zatem poprawne metodologicznie.

4.2.3.26. Pozytywny wpływ na dotychczasową ofertę

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					B2.6										

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom średni			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium jest zatem poprawne metodologicznie.

4.2.3.27. Stopień, w jakim projekt przyczyni się do wzmocnienia wsparcia finansowego dla przedsiębiorstw

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					B2.8										

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki				poziom średni

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy) – należy go wyeliminować.

Rekomendacja 64. W kryterium 'Stopień, w jakim projekt przyczyni się do wzmocnienia wsparcia finansowego dla przedsiębiorstw' należy zmienić sposób punktowania na: min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt, gdzie wartość wskaźnika to będzie 'przewidywany procentowy wzrost liczby przedsiębiorstw MŚP korzystających z funduszu poręczeniowego / pożyczkowego' lub 'przewidywany procentowy wzrost wartości udzielonych poręczeń/kredytów'.

4.2.3.28. Potencjał „obrotowy” wnioskodawcy

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					B2.9										

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom średni			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium **jest poprawne metodologicznie**.

4.2.3.29. Promocja projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					B2.8	B2.8							B2.7		

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane					

Analiza, potwierdzona rozmowami z ekspertami, potwierdziła, że kryterium 'Promocja projektu' nie spełnia żadnego z pięciu kryteriów oceny merytorycznej. Zdaniem ewaluatorów, nie powinno się premiować projektodawców za dodatkowe aspekty promocji projektu, skoro rozporządzenie unijne nakłada na każdego projektodawcę obowiązek odpowiedniego promowania projektu¹¹.

*'Na etapie przygotowywania projektu należy przewidzieć, obliczyć koszty, a następnie opisać we wniosku, planowany sposób promocji. Narzędzia promocji powinny być dobrane w taki sposób, aby zapewniały dostarczenie wiedzy o finansowaniu danego projektu z funduszy unijnych jak najszerzej części społeczeństwa i na każdym etapie realizacji projektu. Narzędzia te muszą być jednak dostosowane do rodzaju i skali projektu oraz uwzględniać jego budżet.'*¹²

Podstawowe formy promocji wynikają zatem z przepisów unijnych i są przez nie wymagane. Dodatkowe formy promocji powodują, zdaniem ewaluatorów, zwiększenie wykorzystania środków z RPO bez zwiększania poziomu osiąganych wskaźników – są więc zaprzeczeniem zasadności ponoszenia wydatków na realizację projektów (poza tymi, które są wymagane prawem) – i tym samym **powinny być niekwalifikowane**.

Wobec powyższego to kryterium nie jest zasadne i powinno zostać usunięte.

Rekomendacja 65. Kryterium 'Promocja projektu' powinno zostać usunięte, ponieważ powoduje wydatkowanie środków z RPO bez uzyskiwania wskaźników realizacji i tym samym wydatki poczynione na dodatkowe formy promocji mogą zostać uznane za niekwalifikowane.

¹¹ Obowiązek prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych jest naturalną konsekwencją stanowiska Komisji Europejskiej (KE), zgodnie z którym informacja i promocja to nieodzowna część wdrażania Funduszy Europejskich. Określa to Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006 r., które mówi, iż Instytucja Zarządzająca programem operacyjnym dostarcza informacji na temat operacji i współfinansowania programów oraz zapewnia ich promocję oraz Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828 z 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania tych obowiązków [źródło: Vademecum beneficjenta...].

¹² *Vademecum Beneficjenta. Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013*, wersja 3 z dnia 1 czerwca 2009 r., s. 89.

4.2.3.30. Udzielone wsparcie w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																							B2.9								

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane				poziom niski	

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium jest poprawne metodologicznie.

4.2.3.31. Wprowadzenie w przedsiębiorstwie systemu zarządzania środowiskiem

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																								B2.6							

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom średni				

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium jest poprawne metodologicznie.

4.2.3.32. Skuteczność udzielonego wsparcia

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																								B2.6					B3.1		

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom średni			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Chodzi o możliwość przydzielenia różnej liczby punktów za uzyskiwanie wyników w jednej lub trzech dziedzinach. Należy zwiększyć liczbę możliwości i wyeliminować przedziały.

Rekomendacja 66. W kryterium 'Skuteczność udzielonego wsparcia' należy wyeliminować przedziały przypisując poszczególną liczbę dziedzin do konkretnych punktów, np. 10 pkt – w przypadku projektów uzyskujących wyniki we wszystkich wymienionych dziedzinach, 6 pkt – w przypadku projektów uzyskujących wyniki w minimum 3 wymienionych dziedzinach, 4 pkt – w przypadku projektów uzyskujących wyniki w 2 wymienionych dziedzinach, 2 pkt – w przypadku projektów uzyskujących wyniki w jednej dziedzinie, 0 pkt – jeśli nie spełnia.

4.2.3.33. Efektywność udzielonego wsparcia

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																								B2.8							

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane				poziom wysoki	

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium jest poprawne metodologicznie.

4.2.3.34. Efektywność finansowa projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																								B2.9							

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane			poziom wysoki		

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. O ile pozytywnie należy ocenić wykorzystanie wewnętrznej stopy zwrotu z inwestycji (IRR), o tyle sposób oceny nie jest poprawny. Proponujemy wykorzystać sposób oceny sprawdzony w przypadku innych kryteriów.

Rekomendacja 67. W kryterium 'Efektywność finansowa projektu' należy zastosować sposób oceny: min. wart. wskaźnika/wart. wskaźnika x10.

4.2.3.35. Wpływ projektu na rozwój przedsiębiorstw

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																									B2.10						

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom średni			poziom średni

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy) – należy go wyeliminować.

Rekomendacja 68. W kryterium 'Wpływ projektu na rozwój przedsiębiorstw' należy przedziały zamienić na punkty wykorzystując granice przedziałów – zamiast '0 - 4 według oceny' należy ocenić na zasadzie: 0 – nie spełnia, 4 – spełnia.

4.2.3.36. Jakość i atrakcyjność terenu inwestycyjnego

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																											B2.6				

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy), w którym oceniający ma pełną dowolność w przyznawaniu punktów od 0 do 10. W celu eliminacji niejednoznaczności można wykorzystać opis kryterium.

Rekomendacja 69. W kryterium 'Jakość i atrakcyjność terenu inwestycyjnego' należy poprawić sposób punktowania, aby był jednoznaczny. Proponujemy w tym celu wykorzystać istniejące zapisy: dostępność komunikacyjna terenu (2 pkt), kompleksowość i wysokie standardy techniczne uzbrojenia (2 pkt), dostępność środków łączności (2 pkt), możliwość pozyskania pracowników przez potencjalnych inwestorów w bliskości terenu inwestycyjnego (2 pkt), planowane zachęty dla potencjalnych inwestorów (2 pkt).

4.2.3.37. Koszt przygotowania 1 ha terenu inwestycyjnego

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																											B2.7				

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane			poziom wysoki		

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy) – należy go wyeliminować.

Rekomendacja 70. W kryterium 'Koszt przygotowania 1 ha terenu inwestycyjnego' należy przedziały zamienić na sposób punktowania: min. wart. wskaźnika/wart. wskaźnika x10.

4.2.3.38. Intensywność oddziaływania projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																														B2.3	

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki				Poziom wysoki

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.3.39. Zgodność dokumentacji aplikacyjnej z dokumentacją konkursową

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																														B2.6	

W tym kryterium nazwa jest nieadekwatna do zawartości, którą stanowią kwestie gotowości projektu do realizacji.

Rekomendacja 71. Nazwę kryterium 'Zgodność dokumentacji aplikacyjnej z dokumentacją konkursową' należy zamienić na 'Gotowość techniczna projektu do realizacji'.

4.2.3.40. Wpływ projektu na wsparcie przemian w miastach wymagających odnowy

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																														B2.8	

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki				Poziom wysoki

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium posiada odpowiednie cechy oraz jest poprawne metodologicznie.

4.2.4. Ocena kryteriów oceny wpływu przewidywanych rezultatów projektu na osiągnięcie założonych w RPO celów (B3)

4.2.4.1. Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia dostępności zewnętrznej regionu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B3.1	B3.1	B3.1	B3.1																											

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom średni			poziom średni

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność o	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium nie jest jednoznaczne. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy od 0 do 10 punktów). Należy wskazać, jakie powiązania powinny uzyskać najwyższą liczbę punktów, a jakie najniższą.

Rekomendacja 72.	W kryterium 'Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia dostępności zewnętrznej regionu' należy precyzyjnie określić, ile można uzyskać punktów za konkretne połączenia, zatem dla przykładu:
	10 pkt – droga łączy bezpośrednio dwie drogi krajowe albo drogę krajową z wojewódzką albo dwie drogi wojewódzkie
	6 pkt – droga łączy bezpośrednio drogę powiatową z drogą krajową bądź wojewódzką
	4 pkt – droga łączy bezpośrednio dwie drogi powiatowe
	0 pkt – droga łączy bezpośrednio drogę powiatową z gminną albo dwie gminne

4.2.4.2. Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia liczby osób korzystających z publicznych środków komunikacji miejskiej

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium						B3.1																									

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom średni	poziom wysoki		poziom średni	poziom niski

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium jest zatem poprawne metodologicznie.

4.2.4.3. Poprawa komfortu podróży kolejowych na liniach regionalnych

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium							B3.1																								

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom wysoki		poziom średni	

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Nie	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie opisuje** trafnie zagadnień, które chce badać. Zwróćmy uwagę, że kryterium premiuje duże i niekoniecznie dobre projekty. Oceniana jest długość odcinków, na których jakość podróżowania się poprawiła. Po pierwsze tak sformułowane kryterium jest niemal analogiczne do kryterium B.2.2 'Kosztowa efektywność projektu', ale po drugie, oceniany jest bezwzględny odcinek infrastruktury, a więc im większy projekt, tym lepiej.

Ponadto, kryterium nie zachowuje **jednoznaczności oceny**, ponieważ ocena jest niemal dowolna w obrębie 10 pkt.

Proponujemy zatem zobiektywizować kryterium i określić procentowy wzrost oszczędności jednostkowej czasu (na jednym przejeździe na danym połączeniu), zgodnie ze wskaźnikiem:

$$\text{wskaźnik oszczędności czasu} = \frac{\text{czas przejazdu przed} - \text{czas przejazdu po}}{\text{czas przejazdu przed}}$$

W ten sposób każdy projekt będzie traktowany sprawiedliwie, a wielkość wskaźnika będzie zależała od przyjętych w projekcie rozwiązań dotyczących infrastruktury i taboru, a nie długości połączenia. Następnie sposób punktowania byłby analogiczny do innych tego typu kryteriów (min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt).

Rekomendacja 73. Kryterium 'Poprawa komfortu podróży kolejowych na liniach regionalnych; należy przeformułować w taki sposób, aby badać wielkość wskaźnika oszczędności czasu jednostkowego na danym połączeniu. Sposób oceny byłby analogiczny do innych tego typu kryteriów (min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt).

4.2.4.4. Stopień przygotowania portu lotniczego w Bydgoszczy do obsługi lotniczego ruchu pasażerskiego i transportu towarowego

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium								B3.1																							

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane			poziom wysoki	poziom średni	

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Nie	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie** opisuje trafnie zagadnień, które chce badać. Po pierwsze, to kryterium powiela kryterium B.2.2. 'Kosztowa efektywność produktu projektu', badając i punktuując wzrost przepustowości lotniska.

Proponujemy zatem zrezygnować z tego aspektu i badać podniesienie klasy bądź kategorii lotniska.

Po drugie, kryterium nie zachowuje jednoznaczności oceny, ponieważ ocena jest niemal dowolna w obrębie 10 pkt.

Rekomendacja 74. W kryterium 'Stopień przygotowania portu lotniczego w Bydgoszczy do obsługi lotniczego ruchu pasażerskiego i transportu towarowego' należy zrezygnować z oceniania zwiększenia przepustowości portu, ponieważ było to badane w kryterium B.2.2, a punktować podniesienie klasy bądź kategorii lotniska na zasadzie: 0 pkt – nie podnosi, 10 pkt – podnosi.

4.2.4.5. Stopień, w jakim projekt przyczyni się do... m.in. zwiększenia odsetka liczby ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków/wodociągu (odpowiednio)

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium									B3.1	B3.1					B3.1 B3.2		B3.1	B3.1	B3.1			B3.1	B3.1		B3.1		B3.1	B3.1 B3.2 B3.3	B3.2		B3.1 B3.2 B3.3

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom wysoki		poziom średni	

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium badane	Nie	Tak	Tak	Tak
------------------	-----	-----	-----	-----

Kryterium **nie opisuje** trafnie zagadnień, które chce badać. Zwróćmy uwagę, że kryterium premiuje duże i niekoniecznie dobre projekty. Oceniana jest wartość bezwzględna – planowana liczba ludności (lub RLM) podłączonej do kanalizacji / oczyszczalni ścieków w wyniku realizacji projektu (większa z liczb) lub planowana liczba ludności podłączonej do wodociągu w wyniku realizacji projektu – zatem im większy projekt, tym lepiej.

Aby wyeliminować ten problem należy ocenianą wielkość odnieść do innej wielkości. Odniesienie tej wielkości do niej samej (a więc określenie procentowego wzrostu liczby osób) nie wchodzi w grę, ponieważ nie jest ważny wzrost liczby podłączonych w stosunku do obecnej liczby podłączonych – wówczas premiowalibyśmy projekty małe, ponieważ dużym byłoby trudniej uzyskać większe wzrosty procentowe niż mniejszym projektom.

Proponujemy zatem odnieść wielkość nakładów do liczby ludności (lub RLM) podłączonej do kanalizacji / oczyszczalni ścieków w wyniku realizacji projektu (większa z liczb) lub planowanej liczby ludności podłączonej do wodociągu w wyniku realizacji projektu. Uzyskamy dzięki temu kryterium 'Kosztowa skuteczność projektu', ale biorąc pod uwagę, że w tym działaniu takiego kryterium nie było, takie rozwiązanie może być zaakceptowane.

Rekomendacja 75. Kryterium 'Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia odsetka liczby ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków/wodociągu (odpowiednio)' należy zamienić na kryterium 'Kosztowa skuteczność projektu' i nakłady odnieść do liczby ludności (lub RLM) podłączonej do kanalizacji / oczyszczalni ścieków w wyniku realizacji projektu (większa z liczb) lub planowanej liczby ludności podłączonej do wodociągu w wyniku realizacji projektu. Sposób punktacji pozostawałby bez zmian.

Jeżeli natomiast zależy nam na premiowaniu stopnia dostosowania danego obszaru do określonych wymogów, można zastosować kryterium bazujące na wzroście poziomu np. skanalizowania gminy (lub aglomeracji).

4.2.4.6. Uzyskany wzrost udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym województwa

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium												B3.1	B3.1																		

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki				

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Nie	Tak	Tak	Tak

Kryterium **nie opisuje** trafnie zagadnień, które chce badać. Zwróćmy uwagę, że kryterium premiuje duże i niekoniecznie dobre projekty. Oceniana jest wartość bezwzględna – zainstalowaną moc w elektrowniach opartych o odnawialne źródła energii – zatem im większy projekt, tym lepiej.

Aby wyeliminować ten problem należy ocenianą wielkość odnieść do innej wielkości. Odniesienie tej wielkości do niej samej jest niemożliwe (wielkość ta musiałaby być taka sama dla wszystkich projektów – wielkość wytwarzanej energii w województwie). Z kolei odniesienie wielkości nakładów do zainstalowanej mocy w elektrowniach opartych o odnawialne źródła energii – spowoduje powstanie istniejącego już kryterium 'Kosztowa efektywność projektu'. Nie jest zatem możliwe wyeliminowanie słabości tego kryterium.

Rekomendacja 76. Kryterium 'Uzyskany wzrost udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym województwa' proponujemy usunąć z racji trudności w poprawie trafności jego opisu. Ewentualnie można skupić się na premiowaniu stopnia dostosowania danego obszaru do określonych wymogów, a więc można zastosować kryterium bazujące na wzroście udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym województwa.

4.2.4.7. Stopień, w jakim projekt przyczyni się do poprawy jakości i dostępności usług społecznych

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																B3.1															

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom średni	poziom wysoki		poziom średni	poziom niski

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium jest zatem poprawne metodologicznie.

4.2.4.8. Stopień w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia dostępności świadczonych usług dla przedsiębiorstw

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																					B3.1										

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom wysoki			

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
-----------	----------------	----------------------	--------------------	---------------

Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Nie	Tak	Tak	Tak

Kryterium **nie** opisuje trafnie zagadnień, które chce badać. Zwróćmy uwagę, że kryterium powiela zapisy kryterium B2.8. ('Stopień, w jakim projekt przyczyni się do wzmocnienia wsparcia finansowego dla przedsiębiorstw'), przy czym nietrafnie opisuje dane zagadnienie, bowiem premiuje duże projekty (wartości bezwzględne), a niekoniecznie dobre.

Rekomendacja 77. Kryterium 'Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia dostępności świadczonych usług dla przedsiębiorstw' proponujemy usunąć z racji trudności w poprawie trafności jego opisu.

4.2.4.9. Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia spójności komunikacyjnej regionu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B3.2	B3.2	B3.2	B3.2																											

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki	poziom średni			poziom średni

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy od 0 do 10 punktów). Należy wskazać, skrócenie dojazdu do jakich centrów powinno być w największym stopniu punktowane, a do jakich – w najmniejszym. Ponieważ jednak dojazd do centrów o różnym znaczeniu może odbywać się w różnych kierunkach, odpowiedź najwyżej punktowana nie musi mieć 10 pkt. Dzięki temu projekty najbardziej intraregionalne uzyskają najwyższą liczbę punktów. Należy również zaznaczyć, że maksymalna liczba punktów za to kryterium wyniesie 10 pkt.

Rekomendacja 78. W kryterium 'Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia spójności komunikacyjnej regionu' należy precyzyjnie określić, ile punktów można uzyskać za zwiększeni dostępności do różnych rodzajów centrów (maksymalnie 10 pkt):

6 pkt – skrócenie czasu dostępu mieszkańców obszarów na których realizowany jest projekt do regionalnych centrów

5 pkt – skrócenie czasu dostępu mieszkańców obszarów na których realizowany jest projekt do subregionalnych centrów

4 pkt – skrócenie czasu dostępu mieszkańców obszarów na których realizowany jest projekt do powiatowych centrów

2 pkt – skrócenie czasu dostępu mieszkańców obszarów na których realizowany jest projekt do lokalnych centrów

0 pkt – projekt nie skraca dostępu mieszkańców obszarów na których realizowany jest projekt do żadnych centrów (droga dojazdowa do innych miejsc)

4.2.4.10. Przewidywany efekt środowiskowy projektu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium						B3.2																									

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom średni			poziom średni	poziom średni

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium jest zatem poprawne metodologicznie.

4.2.4.11. Projekt przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium	B3.3	B3.3	B3.3	B3.3	B3.1																										

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane		poziom wysoki			poziom niski

Sprawdźmy jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium **nie jest jednoznaczne**. Przede wszystkim chodzi o sposób punktowania (przedziałowy od 0 do 10 punktów). Poza tym, zgodnie z rekomendacjami powyżej, w tym kryterium powinny zostać zebrane wszystkie aspekty bezpieczeństwa ruchu drogowego. Dlatego proponujemy przebudować to kryterium i wzbogacić o znane elementy poprawiające bezpieczeństwo:

dla inwestycji modernizacyjnych:

- usuwanie przeszkód ze strefy bezpieczeństwa na drodze

- zastosowanie środków zabezpieczających niebezpieczne obiekty w strefie bezpieczeństwa na drodze
- poddanie projektu ocenie (audytowi) w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego
- Budowa azylu centralnych w osi jezdni
- Budowa azylu centralnego na dojeździe do skrzyżowania
- Sygnalizacja świetlna na przejściu dla pieszych
- Budowa wyniesionego przejścia dla pieszych
- Budowa zatoki autobusowej na obszarach niezabudowanych
- Budowa naprzemiennych skrętów w lewo na skrzyżowaniu
- Instalacja sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu o 4 wlotach
- Zamknięcie jednego dojazdu na skrzyżowaniu o 4 wlotach
- Wydzielenie pasów do lewoskrętu na skrzyżowaniach bez sygnalizacji świetlnej
- Wydzielenie pasów i fazy światła do skrętu na skrzyżowaniach z sygnalizacją świetlną
- Wydzielenie przestrzeni dla ruchu lekkiego, w tym budowa chodnika lub ścieżki rowerowej
- Budowa i montaż drogowych barier sprężystych
- Budowa barier chodnikowych
- Przebudowa skrzyżowań na typu skanalizowane lub rondo

dla inwestycji dotyczących budowy:

- usuwanie przeszkód ze strefy bezpieczeństwa na drodze
- zastosowanie środków zabezpieczających niebezpieczne obiekty w strefie bezpieczeństwa na drodze
- poddanie projektu ocenie (audytowi) w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego
- Budowa wygrozdzenia wzdłuż chodnika
- Dobudowa drugiej jezdni
- Wydzielenie pasa dla ruchu rowerowego na jezdni
- Wydzielenie pasa dla ruchu ciężkiego / wolnego
- Poprawa szorstkości nawierzchni poza skrzyżowaniem
- Instalacja barier ochronnych wzdłuż krawędzi jezdni
- Usunięcie przeszkód stałych z otoczenia drogi np. drzew, słupów itp.
- Budowa tunelu dla ruchu pojazdów lub ruchu niezmotoryzowanego (segregacja ruchu)
- Wydzielenie pasa dla pojazdów włączających się do ruchu

Punktowanie mogłoby odbywać się na zasadzie punktowania wystąpienia w projekcie poszczególnych elementów (np. 2 pkt za każdy element, maksymalnie 10 pkt).

Rekomendacja 79. W kryterium 'Projekt przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego' należy zebrać wszystkie aspekty bezpieczeństwa ruchu drogowego. Każdy element z listy poprawiający bezpieczeństwo będzie punktowany 2 pkt Maksymalnie za kryterium można uzyskać 10 pkt.

4.2.4.12. Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia liczby lokalnych sieci dostępu do internetu

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																		B3.2													

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom średni				

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Tak	Tak	Tak

Kryterium jest zatem poprawne metodologicznie.

4.2.4.13. Stopień, w jakim projekt przyczyni się do realizacji celów związanych z rozwojem SI innych niż budowa sieci

Działanie	1.1 Drogi gminne	1.1 Drogi powiatowe	1.1 Drogi gminne poza...	1.1 Drogi wojewódzkie	1.1 Ścieżki rowerowe	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2.1	5.2.2	5.3	5.4	5.5	5.6	6.1	6.2	7.1	7.2
Numer kryterium																		B3.3													

Analiza ekspercka wykazała, że kryterium bada następujące aspekty projektu:

Kryterium	Trafność	Użyteczność	Efektywność	Skuteczność	Trwałość
Kryterium badane	poziom wysoki				

Sprawdźmy zatem jak przedstawia się poprawność metodologiczna tego kryterium:

Kryterium	Trafność opisu	Jednoznaczność oceny	Łatwość odpowiedzi	Łatwość oceny
Kryterium modelowe	Tak	Tak	Tak	Tak
Kryterium badane	Tak	Nie	Tak	Tak

Kryterium nie jest zatem poprawne metodologicznie. Ocena nie jest jednoznaczna. Najłatwiej jest doprecyzować ocenę według tego kryterium wykorzystując liczbę PIAP, np. za każdy PIAP przyznawać 2 pkt, lub przedziałowo od...do.

Rekomendacja 80. W kryterium 'Stopień, w jakim projekt przyczyni się do realizacji celów związanych z rozwojem SI innych niż budowa sieci' należy doprecyzować sposób oceny według tego kryterium wykorzystując liczbę PIAP, np. za każdy PIAP przyznawać 2 pkt, lub przedziałowo od...do.

5. Wnioski i rekomendacje

Ocena systemu wyboru projektów

Procedury systemu wyboru projektów są zgodne z polskimi i unijnymi przepisami, zapewniającymi podstawowe aspekty przejrzystości. Zastrzeżenia budzi jedynie brak możliwości poznania nazwisk osób oceniających projekty po dokonaniu oceny.

Przejrzystość procedur można uznać za satysfakcjonującą nie tylko po analizie dokumentów, ale także w oczach beneficjentów. Beneficjenci skarżą się jedynie na zbyt skomplikowanie procedur, konieczności znajomości wielu przepisów, śledzenia wielu odwołań do rozporządzeń, wielu zmian w procedurach, a także zbyt fachowe słownictwo używane w dokumentach programowych.

Trudności związane z systemem wyboru projektów dostrzegają jedynie niektórzy beneficjenci. W ocenie formalnej dotyczą one problemów z porozumiewaniem się z pracownikami UM WK-P, a także braku spójności w przekazywanych informacjach przez pracowników UM WK-P podczas wyjaśniania nieścisłości. Istotną kwestią jest też długość i złożoność procesu oceny formalnej jednego wniosku, który trwa 4-5 godzin.

W ocenie merytorycznej problemem były dla beneficjentów zbyt niejednoznaczne kryteria (podobnie zresztą jak dla ekspertów w Komisjach Konkursowych).

Ocena jakości dokumentów aplikacyjnych

Analiza dokumentów aplikacyjnych (wniosku i załączników) wykazała zgodność z przepisami krajowymi i wspólnotowymi.

Wnioskodawcy w większości stwierdzili, że mają możliwość zamieszczenia wszystkich informacji i dokumentów. Skarżyli się jedynie na brak wystarczającego miejsca w poszczególnych polach. Wynikało to z przeświadczenia, że wszystko należy zmieścić we wniosku, a niekoniecznie w załącznikach. Dlatego warto podjąć działania w większym stopniu uświadamiające projektodawcom konieczność pisania jedynie najważniejszych rzeczy we wniosku i odwoływania się do załączników (szczególnie biznesplanu / studium wykonalności).

Pozytywnie należy ocenić jeden formularz wniosku dla wszystkich działań, trzeba podkreślić, że to biznesplan / studium wykonalności jest kluczowym miejscem prezentacji swojego pomysłu na projekt (a formularze biznesplanu / studiów wykonalności są personalizowane dla poszczególnych działań).

Ocena instrukcji wypełniania wniosku jest pozytywna w każdym aspekcie. Najlepiej oceniona została: układ i struktura instrukcji – wydaje się to być słuszne przekonanie, bowiem instrukcja krok po kroku objaśnia jak należy wypełniać poszczególne pola wniosku – jest to zatem zdaniem ewaluatorów – układ optymalny.

Nieco słabiej oceniona została ilość informacji, jaką zawiera instrukcja oraz przystępność języka. Najsłabiej oceniono precyzyjność instrukcji – wnioskodawcy skarżyli się na zbyt dużo odnośników do rozporządzeń, zbyt mało przykładów wypełniania (choć w tym wypadku trudno się z tym zgodzić, gdyż instrukcja w kolejnych wersjach była wzbogacana w wiele różnych przykładów).

Jednocześnie większość badanych stwierdziła, że wszystkie informacje były w instrukcji potrzebne, a sama instrukcja była bardzo użyteczna podczas pisania wniosku.

Ocena systemu kryteriów wyboru projektów

Analiza grup kryteriów i logiki oceny wykazała wysoki poziom zgodności z oceną modelową przedstawioną w raporcie.

Jeżeli chodzi o podział zadań podczas oceny wniosków, można zastanowić się nad przekazaniem całej oceny – formalnej i merytorycznej – pracownikom Departamentu Wdrażania RPO. Z jednej strony bowiem wykonują oni już obecnie spory zakres oceny merytorycznej i mogliby przy wsparciu kadrowym i szkoleniowym wdrożyć się do pełnej oceny, z drugiej strony – ocena dokonywana przez ekspertów jest nisko oceniana, a zaufanie IZ do ich pracy – ograniczone.

Generalnie układ kryteriów spełnia założenia modelowe systemu wyboru projektów. Zastrzeżenia budzi jednak umiejscowienie niektórych kryteriów w grupie B2, które oceniają wpływ rezultatów na osiągnięcie założonych w RPO celów (i przez to powinny znaleźć się w grupie B3).

Wagi kryteriów merytorycznych zostały opracowane zgodnie z metodologią przedstawioną w aneksie nr 1 (metodologia oceny merytorycznej) do 'Systemu oceny projektów w ramach RPO WK-P'. Sposób wagowania kryteriów, przygotowany w oparciu o metodę Saaty'ego, jest próbą naukowego podejścia do określania ważności kryteriów w ocenie projektów. Dlatego zasługuje na miano dobrej praktyki i powinna być rozpowszechniona przez MRR wśród innych województw (RPO) i programów.

Ocena kryteriów do oceny na etapie preselekcji

Kryteria tego etapu występują w dwóch działaniach 1.1 (drogi gminne) oraz 2.1. Ich analiza wykazała, że niektóre nie spełniają cech tego typu kryteriów:

- poruszają aspekty merytoryczne i nie są możliwe do zweryfikowania dwoma wartościami (np. cele projektu wspierają realizację celów określonych dla działania)
- powinny być kryteriami dostępowymi, a nie formalnymi (np. poprawność złożenia wniosku lub formalna dopuszczalność projektu)

Niektóre kryteria nie są poprawne metodologicznie:

- szczególnie chodzi tu o jednoznaczność oceny
- zdarzają się również przypadki nietrafności opisu, kiedy kryterium nie bada tego aspektu, który powinno

Ocena kryteriów formalnych

Analizie poddano 20 kryteriów formalnych (powtarzających się w różnych działaniach), z czego 12 oceniono jako poprawnie przygotowane. Wszystkie badane kryteria spełniły 3 z 4 cech kryteriów formalnych tj. 1) możliwość poprawy, 2) zagadnienia związane z wnioskiem i załącznikami oraz 3) weryfikację dwoma wartościami.

W 8 kryteriach znaleziono pewne mankamenty. Trzy z nich poruszały aspekty merytoryczne, dlatego zarekomendowano uproszczenie oceny lub przeniesienie ich do oceny merytorycznej.

W kwestii poprawności metodologicznej największe problemy były z jednoznacznością oceny (5 kryteriów nie spełniało tej cechy), dlatego zarekomendowano doprecyzowanie, co ma być sprawdzane danym kryterium, w jaki sposób i co oznaczają sporne opisy.

Cztery kryteria nie spełniły cechy łatwości oceny, co było powiązane z poruszaniem aspektów merytorycznych, na 3 kryteria trudno było odpowiedzieć beneficjentom, a 2 kryteria nie były trafnie opisane.

Ocena kryteriów merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu

Analizie poddano 20 kryteriów (w tym 2 kryteria analizowano z uwagi na różnice dla różnych działań) merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu. Zakres oceny w przypadku 8 kryteriów nie budził zastrzeżeń, a w przypadku 9 kryteriów – spełniały one cechy poprawności metodologicznej.

Największym mankamentem zakresu oceny był brak oceny jakości przygotowywanej dokumentacji niezbędnej do prawidłowej oceny merytoryczno-technicznej – takie wady zauważono w 5 kryteriach odnośnie wykonalności technicznej i w 2 kryteriach – odnośnie pozostałych aspektów wykonalności.

Najwięcej kryteriów (11 z 18) była niejednoznaczna w ocenie. Dlatego rekomendowano w takich przypadkach doprecyzowanie opisów oraz wzbogacenie kryteriów o dodatkowe podkryteria.

Z kolei wszystkie kryteria spełniały cechy trafności opisu i łatwości odpowiedzi.

Ważną kwestią jest również uporządkowanie kryteriów w taki sposób, aby odpowiadały 5 aspektom wykonalności: technicznej, technologicznej, finansowej, ekonomicznej i instytucjonalnej.

Ocena kryteriów oceny jakości projektu

Analizie poddano 53 kryteria oceny jakości projektu (w tym 13 kryteriów analizowano z uwagi na różnice dla różnych działań).

22 kryteria były poprawne pod względem metodologicznym, natomiast w 27 przypadkach wykryto błędy w niejednoznaczności oceny. Były to głównie mankamenty spowodowane stosowaniem szerokich przedziałów, w których mogli poruszać się eksperci podczas oceny. Dlatego gros rekomendacji dotyczyło doprecyzowanie punktacji na zasadzie 0 – nie spełnia, 10 – spełnia. Dopuszcza się tutaj możliwość wskazania częściowego spełnienia kryterium, np. dla 5 punktów.

3 kryteria nietrafnie określają to, co mają badać – np. zgodność z celami działania, czy też bezpodstawne dyskryminowanie dużych projektów.

Jedno kryterium powieliło ocenę dopuszczającą, a jedno (dotyczące promocji) nie weryfikuje żadnego z 5 wymiarów oceny merytorycznej, stąd sugerowano ich usunięcie.

Ocena kryteriów oceny wpływu przewidywanych rezultatów projektu na osiągnięcie założonych w RPO celów

Analizie poddano 13 kryteriów z tej grupy. 4 z nich uznano za poprawne pod względem metodologicznym. W 6 przypadkach natomiast zarzucono kryteriom niejednoznaczność ocenę, a w 5 – nietrafny opis. Zarówno cechę łatwości odpowiedzi, jak i łatwości oceny – spełniły wszystkie kryteria tej grupy.

Mankamenty dotyczyły przede wszystkim wykorzystania przedziałów do punktacji (podobnie jak w grupie B2), poza tym kryteria premiowały duże i niekoniecznie dobre projekty, ponieważ oceniano wartość bezwzględną bez odniesienia się do wartości wyjściowej, albo do kosztów uzyskania poprawy. Niektóre kryteria powielają zapisy innych kryteriów, przez co rekomendowano ich usunięcie lub przeformułowanie.

Poniżej zebrano wszystkie rekomendacje z badania w postaci tabeli z zaznaczeniem ważności rekomendacji, adresata rekomendacji i terminu ich wdrożenia:

Tabela 4. Tabela rekomendacji badania.

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
Ogólne rekomendacje							
1.	Osoby dokonujące oceny	N/d	Proponujemy zastanowić się nad przekazaniem całej oceny (również merytorycznej) pracownikom IZ RPO WK-P. Wymagać to będzie zwiększenia obsady oraz podwyższenia ich kwalifikacji. Dodatkowo, zarówno obecnie, jak i w przypadku przejęcia całej oceny, proponujemy, aby przygotowanie pracowników i ekspertów oceniających wnioski było weryfikowane przez IZ przed rozpoczęciem oceny wniosków (każdy z pracowników, aby rozpocząć weryfikację wniosków musiałby zdać test wielokrotnego wyboru).	niska	IZ RPO WK-P	1-2 lata	
2.	Kryteria z grupy B2 weryfikujące trafność i skuteczność	wszystkie	Zgodnie z poprawnym podziałem kryteriów punktowych na dwie grupy B2 i B3 należy przeanalizować wszystkie kryteria pod kątem weryfikowania trafności i skuteczności (na poziomie wysokim) i zakwalifikować je do grupy B3. Obecnie wyszczególniono przynajmniej 5 kryteriów występujących w większości działań, które zostały błędnie zakwalifikowane do grupy B2, a powinny być umieszczone w B3.	średnia	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
3.	Sposób wagowania kryteriów	N/d	Sposób wagowania kryteriów w ramach RPO WK-P, przygotowany w oparciu o metodę Saaty'ego, jest próbą naukowego podejścia do określania ważności kryteriów w ocenie projektów. Dlatego zasługuje na miano dobrej praktyki i powinna być rozpowszechniona przez MRR wśród innych województw (RPO) i programów.	niska	MRR	1 miesiąc	
Kryteria do oceny na etapie preselekcji							
4.	'Wniosek złożony przez uprawnionego Wnioskodawcę'	1.1 (drogi gminne) 2.1	W kryterium należy dookreślić, że chodzi o wnioskodawcę i partnerów projektu (wskazanych w pkt A.6 wniosku). Kryterium powinno brzmieć: 'wniosek złożony i realizowany przez uprawnionych beneficjentów', a w opisie kryterium należy wskazać, że 'wniosek złożony / projekt realizowany przez:'.	średnia	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
5.	'Cele projektu wspierają realizację celów określonych dla...'	jw.	Należy usunąć kryterium, ponieważ kryterium dotyczy aspektów merytorycznych, niekoniecznie możliwe są jedynie dwie odpowiedzi 'tak/nie', a także ocena według niego nie jest jednoznaczna i łatwa. Ewentualnie można połączyć istniejące (inne) kryteria badające cele projektu w grupę, nazywając je tak, jak nazywa się to kryterium.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
6.	'Formalna dopuszczalność projektu'	jw.	Kryterium powinno być zdefiniowane jako 'Projekt spełnia pozostałe, specyficzne dla działania aspekty Linii demarkacyjnej...'. Dodatkowo, aspekty	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
			te powinny być wskazane enumeratywnie, zgodnie z dokumentem Linii (oprócz oczywiście aspektów badanych przez inne kryteria), aby kryterium było jednoznaczne i łatwe do oceny.				
7.	'Poprawność złożenia wniosku'	jw.	Kryterium posiada cechy kryterium dostępu i powinno zostać przeniesione do tej grupy kryteriów ('P. Kryteria dostępu – preselekcja').	średnia	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
8.	'Formalna dopuszczalność projektu'	jw.	Kryterium powinno zostać przeniesione do grupy kryteriów 'P. Kryteria dostępu – preselekcja'. Poza tym, należy dookreślić, że zabezpieczenie źródeł finansowania będzie weryfikowane poprzez sprawdzenie, czy w załączniku nr 9 (Oświadczenie Beneficjenta o zabezpieczeniu środków niezbędnych do zrealizowania projektu) określony wkład własny (w tym środki na pierwszy kwartał rzeczowej realizacji projektu) oraz całości wydatków niekwalifikowanych są zgodne z wnioskiem o dofinansowanie.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
9.	'We wniosku określono wkład własny Wnioskodawcy na wymaganym poziomie'	jw.	Kryterium należy przenieść do grupy kryteriów 'P. Kryteria dostępu – preselekcja'.	średnia	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
10.	'Poprawność przygotowania karty załączników do projektu'	jw.	W kryterium należy dookreślić, co oznacza poprawne przygotowanie tej karty. Czyli np. jeżeli wnioskodawca posiada załącznik, wpisuje 'x' w pole 'tak', jeżeli nie ma, wpisuje datę w formacie mm.rrrr w polu 'nie' lub jeżeli nie dotyczy jego projektu dany załącznik, zaznacza 'N/D'.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
A Kryteria do oceny formalnej							
11.	'Wniosek złożony przez uprawnionego Wnioskodawcę'	wszystkie	W kryterium należy dookreślić, że chodzi o wnioskodawcę i partnerów projektu (wskazanych w pkt A.6 wniosku). Kryterium powinno brzmieć: 'wniosek złożony i realizowany przez uprawnionych beneficjentów', a w opisie kryterium należy wskazać, że 'wniosek złożony / projekt realizowany przez:'.	średnia	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
12.	'Kompletność wniosku'	wszystkie	W kryterium należy odejść od poruszania aspektów merytorycznych, właściwych dla oceny merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu. Dlatego weryfikację, czy zakres działań w projekcie dotyczy dostaw, robót budowlanych, usług; weryfikację, czy wpisano odpowiednią kategorię interwencji (podczas oceny formalnej można sprawdzić, czy wybrano jedną z przedstawionych w uszczegółowieniu RPO kategorii w pkt 15a), weryfikację, czy wydatki na cross-financing są umotywowane; weryfikację zgodności opisów projektu we wniosku i SW; weryfikację zgodności projektu z celami działania; weryfikację wpływu projektu na polityki horyzontalne; weryfikację obliczeń luki finansowej; weryfikację wystąpienia pomocy publicznej w projekcie – należy przenieść do oceny merytoryczno-technicznej	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
			dopuszczalności projektu. Dzięki temu znacząco skróci się czas dokonywania oceny formalnej projektów.				
13.	'Kompletność wniosku'	wszystkie	W kryterium należy doprecyzować, że sprawdzanie wszystkich stron i ciągłości numeracji dotyczy obu wersji wniosku, a tożsamość wersji badamy jedynie poprzez sprawdzenie, czy na każdej stronie wniosku (wersji papierowej i elektronicznej) znajduje się ta sama suma kontrolna. Należy również doprecyzować, w jaki sposób badamy spójność części J wniosku.	średnia	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
14.	'Kompletność załączników'	wszystkie	W kryterium należy odejść od poruszania aspektów merytorycznych, właściwych dla oceny merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu. Dlatego weryfikację, czy analiza finansowo-ekonomiczna jest zgodna z wytycznymi; weryfikację, czy dokonano prawidłowej klasyfikacji projektu wg dyrektywy OOS; weryfikację, czy projekt jest spójny z sektorowymi / zintegrowanymi planami lub programami – należy przenieść do oceny merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu. Dzięki temu znacząco skróci się czas dokonywania oceny formalnej projektów.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
15.	Kryteria dotyczące weryfikacji kwalifikowalności wydatków	wszystkie	Kryteria należy przenieść do etapu oceny merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu. W etapie oceny formalnej należy pozostawić takie kryterium jedynie w kontekście ogólnych zasad kwalifikowania, w tym m.in. występowania danego wydatku na liście wydatków.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
16.	'Czy okres realizacji jest zgodny z okresem programowym (tj. do 30.06.2015)'	wszystkie	W opisie kryterium należy napisać 'do 30 czerwca 2015 r. wszystkie działania podjęte w ramach projektu muszą być faktycznie przeprowadzone i wszystkie wydatki beneficjentów odnośnie wkładu publicznego muszą być opłacone'.	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
17.	'Czy projekt jest zgodny z zapisami linii demarkacyjnej pomiędzy programami operacyjnymi lub/i działaniami RPO?'	wszystkie	Kryterium powinno być zdefiniowane jako 'Czy projekt spełnia pozostałe, specyficzne dla działania aspekty Linii demarkacyjnej...'. Dodatkowo, aspekty te powinny być wskazane enumeratywnie, zgodnie z dokumentem Linii (oprócz oczywiście aspektów badanych przez inne kryteria), aby kryterium było jednoznaczne i łatwe do oceny.	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
18.	'Odpowiednie źródła finansowania działań ujętych we wniosku o dofinansowanie zostały przez Wnioskodawcę zabezpieczone (np. w budżecie dysponenta lub rezerwie celowej)'	wszystkie	Kryterium musi być dookreślone w taki sposób, że zabezpieczenie źródeł finansowania będzie weryfikowane poprzez sprawdzenie, czy w załączniku nr 9 (Oświadczenie Beneficjenta o zabezpieczeniu środków niezbędnych do zrealizowania projektu) określony wkład własny (w tym środki na pierwszy kwartał rzeczowej realizacji projektu) oraz całości wydatków niekwalifikowanych są zgodne z wnioskiem o dofinansowanie.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
19.	'Kryterium demarkacji'	4.2	Kryterium należy usunąć, ponieważ powiela ono kryterium A6 'Formalna dopuszczalność projektu', gdzie badana jest zgodność z Linia demarkacyjną. Opis tego kryterium należy przenieść do opisu kryterium A6.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
20.	'Projekt zakłada pozytywny lub neutralny wpływ na polityki horyzontalne'	4.1 4.2 4.3 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 5.6 6.2 7.1 7.2	Kryterium można pozostawić w kryteriach formalnych dopuszczających, ale w opisie należy dodać, że 'opis wpływu projektu na daną politykę wskazuje na pozytywny lub neutralny wpływ', przy czym opis nie będzie w tym miejscu weryfikowany (oceniający nie może wchodzić w aspekty merytoryczne). Dodatkowo, w kryteriach 'B1. Kryteria merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu' należy weryfikować rzeczywisty wpływ projektu. Należy w tym celu wskazać wnioskodawcy np. pytania, które pozwolą mu sprawdzić tę zgodność (podobne pytania można przygotować również w formie tzw. 'check list' dla oceniającego). Dzięki temu wskaże się wnioskodawcy, czego oczekuje się od niego w zakresie spełniania danej polityki – oczywiście również odwrotnie – czego nie wolno planować mu w projekcie.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
21.	'Wymogi dotyczące projektów z zakresu mieszkalnictwa'	7.1	W kryterium należy precyzyjnie wskazać zapisy rozporządzenia 1828/2006 oraz zasad IZ, z którymi projekt musi być zgodny, aby ocena była precyzyjna i jednoznaczna.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
B1 Kryteria merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu							
22.	'Cele projektu wspierają realizację celów określonych dla...'	wszystkie	Należy usunąć kryterium, ponieważ kryterium zawiera się w innych kryteriach oceny dopuszczającej, które są bardziej precyzyjne i jednoznaczne. Ocena tym kryterium nie zawsze daje jedynie dwie odpowiedzi 'tak/nie', a z pewnością ocena według tego kryterium nie jest również jednoznaczna i łatwa.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
23.	'Wykonalność techniczna projektu'	wszystkie	Mimo, iż kryterium bada najważniejsze aspekty wykonalności technicznej, technologicznej i instytucjonalnej, brakuje w nim badania jakości przygotowanych przez wnioskodawcę dokumentów, a także kilku innych aspektów wykonalności. Można również zastanowić się nad rozszerzeniem nazwy kryterium (bowiem nie bada ono jedynie wykonalności technicznej).	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
24.	'Wykonalność finansowa projektu'	wszystkie	Kryterium należy wzbogacić o dwa podkryteria weryfikujące podstawowe warunki wykonalności finansowej i ekonomicznej (dla projektów nieobjętych pomocą publiczną): określenie, czy projekt wymaga dofinansowania (wykonalność finansowa) oraz określenie czy projekt jest warty współfinansowania (wykonalność ekonomiczna). Poza tym, nazwa kryterium nie oddaje całego zakresu przedmiotowego. Należy dodać 'Wykonalność	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
			finansowa i ekonomiczna projektu’.				
25.	‘Wykonalność finansowa projektu’	wszystkie	Podkryterium ‘Sytuacja finansowa Wnioskodawcy/operatora nie zagraża realizacji i utrzymaniu rezultatów projektu’ należy przenieść do kryterium ‘Trwałość rezultatów projektu’ i połączyć z podkryterium ‘Trwałość finansowa przedsięwzięcia (zapewnienie niezbędnych środków na utrzymanie)’.	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
26.	‘Wykonalność finansowa projektu’	wszystkie	Dla podkryterium ‘Analiza finansowa i ekonomiczna przedsięwzięcia została przeprowadzona poprawnie’ rekomenduje się sporządzić dokładny opis w postaci pytań, które pomogą pozytywnie odpowiedzieć na to kryterium. Pytania mogą mieć rangę podkryteriów lub pytań pomocniczych, natomiast muszą być dostępne i zrozumiałe dla beneficjentów.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
27.	‘Trwałość rezultatów projektu’	wszystkie	Dla kryterium należy określić check-listę, zgodnie z którą oceniający będzie sprawdzał, czy beneficjent nie planuje znaczącej modyfikacji rezultatów projektu w danym okresie od zakończenia projektu. Należy precyzyjnie określić w opisie kryterium, kiedy projekt nie spełnia cechy trwałości finansowej (zatem należy dopisać, że jeżeli w jednym roku w rachunku przepływów pieniężnych saldo gotówki na koniec jest ujemne i nie wskazano źródła pokrycia deficytu – projekt nie jest trwały finansowo).	średnia	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
28.	‘Lokalizacja projektu’	1.2 2.3	W kryterium należy precyzyjnie określić obszar, na którym projekt może być realizowany. Określenie to powinno bazować na mapie obszaru pochodzącej np. z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa lub na mapie specjalnie przygotowanej pod potrzeby RPO. Można również w uproszczeniu podać, jakie gminy obejmuje dany obszar.	średnia	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
29.	‘Projekt jest zgodny z lokalnymi strategiami sektorowymi’	1.2	W kryterium należy w pierwszej kolejności weryfikować, czy jest możliwa ocena tej zgodności, czyli czy wniosek zawiera odpowiednie i precyzyjne oraz wiarygodne opisy zgodności projektu ze strategiami.	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
30.	‘Projekt jest zgodny z lokalnymi strategiami sektorowymi’	1.2	W kryterium należy doprecyzować znaczenie słowa ‘zgodny’. Zgodnie z tym kryterium projekt powinien być wpisany na listę wykonawczą danej strategii z okresem odpowiadającym okresowi oceny wniosków.	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
31.	‘Charakter projektu’	3.3	W kryterium należy w pierwszej kolejności zweryfikować, czy możliwe jest określenie, jaką powierzchnię będą miały budowane, rozbudowywane, przebudowywane lub rewitalizowane, rewaloryzowane, konserwowane, poddawane renowacji, restauracji, zachowywane, a także adaptowane obiekty lub zespoły obiektów – przeznaczone na działalność komercyjną (np. prowadzenie kawiarni, restauracji, sklepów lub wynajem powierzchni w celach komercyjnych).	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
32.	'Spełnienie zasad neutralności technologicznej i otwartego dostępu'	4.1	W kryterium należy dodać weryfikację opisów pod kątem spełniania zasady neutralności technologicznej i dostępu do infrastruktury przez projekt – czy znajdują się one we wniosku i czy są poprawne, zrozumiałe, rzetelne i wiarygodne (oparte na źródłach). Dodatkowo, w podkryterium 'Projekt respektuje zasady neutralności technologicznej i otwartego dostępu...' należy precyzyjnie określić, co oznacza respektowanie tych zasad, aby podkryterium było jednoznaczne i precyzyjne.	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
33.	'Kondycja ekonomiczno-finansowa Wnioskodawcy'	5.1	Należy zastanowić się nad usunięciem kryterium, ponieważ nie jest ono w żaden sposób obiektywne i nie możliwe jego zobiektywizowanie. Poza tym, kondycja finansowo-ekonomiczna nie jest tak istotna jak np. w przypadku przedsiębiorców, a ważniejsze aspekty wykonalności finansowej i instytucjonalnej są badane w innych kryteriach (B.1.5. Właściwy potencjał wnioskodawcy, B.1.7. Wykonalność finansowa projektu). Ewentualnie, przy potrzebie pozostawienia tego kryterium, można go przeformułować w kontekście efektywności funduszy – wskaźnika ROA (ang. return on assets), który liczymy jako stosunek zysku netto funduszu do wartości jego aktywów. Można wykorzystać też kryterium 'wartości poręczeń wypłaconych do wartości poręczeń udzielonych' lub analogiczne 'wartości niespłaconych pożyczek do wartości pożyczek udzielonych' – wysoki poziom tego wskaźnika świadczy o wysokiej skłonności do ryzyka lub o niskiej jakości zarządzania funduszem, co w jednym i drugim przypadku oznacza, że trwały rezultat nie nastąpił.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
34.	'Właściwy potencjał wnioskodawcy'	5.1	W kryterium należy dodać podkryterium weryfikujące poprawność, zrozumiałość, rzetelność i wiarygodność opisów potencjału wnioskodawcy.	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
35.	'Poprawność udzielanego wsparcia grupie docelowej zgodnej z Uszczegółowieniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego'	5.1	W kryterium należy w pierwszej kolejności weryfikować, czy jest możliwa ocena poprawności, czyli czy wniosek zawiera odpowiednie i precyzyjne oraz wiarygodne opisy.	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
36.	'Poprawność udzielanego wsparcia grupie docelowej zgodnej z Uszczegółowieniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa'	5.1	W kryterium należy doprecyzować znaczenie słowa 'zgodny', czyli określić, jakie cechy powinno spełnić wsparcie dla grup docelowych, aby było zgodne z prawem dotyczącym pomocy publicznej.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
	Kujawsko-Pomorskiego'						
37.	'Wpływ udzielanego wsparcia na rynek pracy'	5.1	W kryterium należy w pierwszej kolejności zbadać, czy z dokumentacji aplikacyjnej wynika taki wpływ (lub brak wpływu), czy też nie, a poza tym, czy wpływ ten jest poparty argumentami, jest zrozumiały i rzetelnie przedstawiony.	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
38.	'Projekt zapewni pełne przygotowanie terenu pod inwestycje'	5.6	W kryterium należy dookreślić, co oznacza 'podstawowa infrastruktura techniczna'. Należy np. dopisać, że chodzi o sieć elektryczną, wodociagową, kanalizacyjną, gazową i internetową oraz drogową.	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
39.	'Skuteczność projektu'	5.6	W kryterium należy dookreślić, w jaki sposób tereny inwestycyjne mogą być efektywnie wykorzystane w wyniku realizacji projektu. Należy podać przykłady lub jednoznacznie określić, co ma zawierać taki plan. Np. teren inwestycyjny musi być przygotowany pod potrzeby przedsiębiorcy, który wstępnie zgłosił swój akces, tereny inwestycyjne muszą być podzielone na działki najbardziej atrakcyjne powierzchniowo i lokalizacyjnie itd.	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
B2 Kryteria oceny jakości projektu							
40.	'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu...'	2.6 6.2 7.1 7.2	W kryterium należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie spełnia, 2 – spełnia. Do określenia punktacji można wykorzystać np. powierzchnię obszaru poddanego ochronie, rewaloryzacji lub udostępnieniu.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
41.	'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu...'	3.2	W kryterium należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie przyczynia się, 6 – przyczynia się do lepszej jakości świadczonych usług medycznych, w tym leczenia specjalistycznego, 4 – skrócenia czasu oczekiwania na wyniki badań diagnostycznych dzięki wykorzystaniu nowych technologii medycznych, nowoczesnej aparatury i sprzętu medycznego.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
42.	'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu...'	3.3	W kryterium należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie spełnia, 2 lub 4 – spełnia.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
43.	'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu...'	4.1	W kryterium należy zamienić przedziały na punktację. Ponieważ dotychczas w kryterium nie było określonych żadnych punktowanych rozwiązań, należy je stworzyć. Dla przykładu mogą to być następujące rozwiązania: <ul style="list-style-type: none"> 10 pkt – możliwość korzystania z ogólnodostępnych, miejsc publicznych dostępu do internetu (telecentra), hot spoty oraz tworzenie 	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
			<p>ogólnodostępnej infrastruktury dla społeczeństwa w postaci np. gminnych sieci szkieletowych, bez względu na rodzaj użytej technologii</p> <ul style="list-style-type: none"> 8 pkt – możliwość korzystania z ogólnodostępnych, miejsc publicznych dostępu do internetu: telecentra, hot spoty 4 pkt – możliwość korzystania przez społeczeństwo z infrastruktury w ograniczonym zakresie np. w budynku urzędu w godzinach urzędowania, i/lub korzystanie z pasywnych form np. infomatów 2 pkt – możliwość korzystania jedynie z pasywnych form PIAP-ów np. infomatów 				
44.	'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu...'	5.2.1 5.2.2	W kryterium należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie przyczynia się, 3 lub 4 – przyczynia się.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
45.	'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów [...] poprzez zwiększenie efektywności działania przedsiębiorstwa'	5.2.1 5.2.2	Kryterium powiela zapisy kryteriów B.2.4.A i B.2.4.B, dlatego należy zastanowić się nad jego usunięciem. Jednocześnie, przy takiej decyzji należy zwiększyć wagi obydwu wskazanych kryteriów, aby zachować równowagę pomiędzy kryteriami.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
46.	'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów [...] poprzez zwiększenie konkurencyjności działania przedsiębiorstwa na rynku międzynarodowym'	5.2.1 5.2.2	W kryterium należy doprecyzować znaczenie sformułowania 'Projekt wpłynie na zwiększenie sprzedaży na rynku międzynarodowym w okresie trwałości'. Najbardziej odpowiednią interpretacją zdaniem ewaluatorów jest średnia z 3 lat okresu trwałości – z 3 wartości wzrostów średniorocznych. Poza tym, należy wyeliminować przedziały punktowe (1-3, 4-6 itd.), a po prostu zwiększyć liczbę przedziałów wzrostu sprzedaży, aby każdy punkt miał swój przedział wzrostu sprzedaży.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
47.	'Oczekiwane rezultaty projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów [...] poprzez zwiększenie konkurencyjności działania przedsiębiorstwa na rynku międzynarodowym'	5.2.1 5.2.2	W kryterium należy przygotować odrębną punktację dla przedsiębiorstw nowowchodzących na rynek. Punktacja ta powinna odzwierciedlać najczęściej przyznawane punkty w tym kryterium (dla uproszczenia możemy przyjąć punkty dla nowowchodzącego przedsiębiorstwa na poziomie 5 pkt).	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
48.	'Oczekiwane rezultaty'	6.1	W kryterium należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie spełnia, 2 lub	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
	projektu w sposób bezpośredni wspierają realizację celów określonych w Uszczegółowieniu...		4 – spełnia.				
49.	'Kosztowa efektywność produktu projektu'	1.4	Kryterium należy dookreślić tak, aby było jasne, że 'zwiększenie przepustowości portu lotniczego' oznacza każdą dodatkową osobę, która może być obsłużona w tym samym czasie przez port lotniczy. Dzięki temu uzyskamy informację, ile kosztowało powiększenie przepustowości portu lotniczego o jednego podróżnego.	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
50.	'Kosztowa efektywność projektu z punktu widzenia użytkowników projektu'	1.1 1.3 4.1 4.2 6.2	Ponieważ kryterium nie jest trafnie sformułowane i jednoznaczne, proponujemy wykorzystać wskaźnik B/C (korzyści do kosztów) wyliczany zgodnie z instrukcją IBDiM. Punktacja byłaby przyznawana w taki sam sposób: 'min. wart. wskaźnika/wart. wskaźnika x10'. Można również wykorzystać tu wskaźniki cząstkowe B/C, np. wskaźnik oszczędności czasu w przewozach pasażerskich, który każdy beneficjent jest zobowiązany wyliczyć.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
51.	'Projekt jest zgodny z określonymi w Uszczegółowieniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego najbardziej pożądanymi typami projektów'	1.1 (bez ścieżek)	W kryterium należy wszystkie aspekty związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego usunąć i przenieść do kryterium B.3.3.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
52.	'Projekt jest zgodny z preferowanymi typami projektów'	6.1 6.2	W kryterium należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie, 3 lub 4 – tak.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
53.	'Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi Unii Europejskiej'	wszystkie	Należy zastanowić się nad usunięciem kryterium, ponieważ zgodność z politykami horyzontalnymi jest weryfikowana na etapie oceny formalnej i merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu (projekt negatywnie wpływający na jedną z polityk – odpadnie z dalszej oceny). Wszystkie niezbędne aspekty polityk są obecnie zawarte w odpowiednich przepisach prawa i niejako wymuszają na wnioskodawcach pewne rozwiązania. Bezcelowe byłoby zatem premiowanie wnioskodawców za coś, co i tak muszą wykonać. Jeżeli jednak kryterium pozostanie, w opisie kryterium należy zawrzeć pytania naprowadzające wnioskodawcę na zapisy dotyczące zgodności z politykami unijnymi, które pojawiają się we wniosku:	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
			<ul style="list-style-type: none"> z zasadą zrównoważonego rozwoju (np. Czy infrastruktura zostanie przygotowana w taki sposób aby promować politykę zrównoważonego rozwoju? Czy uruchomiono różnorakie formy konsultacji z mieszkańcami i ich stowarzyszeniami na poziomie lokalnym odnośnie przedmiotu projektu? Czy projekt wykorzystuje nowoczesne technologie o niskim oddziaływaniu na środowisko? Czy w projekcie przewiduje się instalację nowoczesnych systemów monitoringowych? Czy infrastruktura zostanie przygotowana w taki sposób, aby chronić przed emisjami chemicznymi, elektrycznymi i magnetycznymi (np. urządzenia chroniące przed promieniowaniem i emisjami)? z polityką w zakresie równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji (np. Czy w projekcie zapewni się równe traktowanie mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, kwestię równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia i awansu zawodowego oraz warunków pracy, kwestię równości wynagrodzeń za wykonywanie takiej samej pracy, kwestię równego traktowania kobiet i mężczyzn w zakresie ubezpieczeń społecznych, kwestię łączenia obowiązków domowych i pracy zawodowej, kwestię przeciwdziałania bezrobociu kobiet, kwestię równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne oraz równego traktowania w zakresie zatrudnienia, dostępu do edukacji i pracy? Czy w projekcie przewiduje się zatrudnienie kobiet lub osób z marginalizowanych grup społecznych lub outsourcing usług uzupełniających obsługę sieci przedsiębiorstwom zatrudniającym osoby z marginalizowanych grup społecznych (np. niepełnosprawnych)? Czy infrastruktura zostanie przygotowana w taki sposób, który ułatwi dostęp zmarginalizowanych grup społecznych (np. niepełnosprawnych)? Czy w ramach projektu wprowadzona zostanie polityka opłat korzystna dla przedsiębiorstw zatrudniających osoby z marginalizowanych grup społecznych (np. dla różnych grup niepełnosprawnych) oraz obszarów słabo rozwiniętych gospodarczo?) 				
54.	'Gotowość techniczna projektu do realizacji'	wszystkie (bez 5.1, 5.2, 5.3, 5.5, 6.2, 7.1)	<p>Kryterium należy przeformułować w taki sposób, aby każdy element przygotowania projektu do realizacji był oddzielnie punktowany. Można to sprecyzować w następujący sposób (maksymalnie projekt może zdobyć 10 punktów):</p> <ul style="list-style-type: none"> 0 pkt – za prawo do dysponowania gruntem na cele budowlane (warunek konieczny) 2 pkt – za projekt budowlany 	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
			<ul style="list-style-type: none"> 5 pkt – za pozwolenie na budowę 3 pkt – za dokumentację przetargową <p>Dodatkowo, każdy punkt należy przemnożyć przez współczynnik udziału danego zadania, które osiągnęło określoną punktację, przez jej udział w kosztach kwalifikowanych projektu.</p>				
55.	'Strategiczny charakter projektu i komplementarność z innymi przedsięwzięciami'	wszystkie	<p>Kryterium należy przeformułować w taki sposób, aby ocena była jednoznaczna. Proponujemy w tym zakresie następującą punktację za: synergię poziomą:</p> <ul style="list-style-type: none"> 6 pkt – projekt jest bezpośrednią kontynuacją lub uzupełnieniem realizowanych dotychczas projektów 4 pkt – projekt współtworzy kompleksowe rozwiązania obszarowe – projekt jest końcowym elementem wypełniającym ostatnią lukę w istniejącej infrastrukturze na danym obszarze lub projekt jest centralnym rozwiązaniem, którego realizacja umożliwi realizację kolejnych projektów sferycznie umiejscowionych wobec danego projektu lub projekt poprawia spójność danego układu obiektów, infrastruktury, sieci itp. 2 pkt – projekt jest słabo powiązany z realizowanymi projektami z tego zakresu, ale występują takie projekty w pobliżu i w ogólnym pojęciu projekt kontynuuje poprawę spójności danego układu obiektów, infrastruktury, sieci itp. 0 pkt – projekt nie jest powiązany z realizowanymi projektami z tego zakresu, inne projekty znajdują się z dala od produktów danego projektu i nie mają z nimi związku <p>synergię pionową:</p> <ul style="list-style-type: none"> 4 pkt – projekt jest bezpośrednio powiązany z projektami z dwóch lub więcej innych osi priorytetowych RPO WK-P lub innych programów (np. ZPORR) – można konkretnie wpisać o jakie osie / działania chodzi 2 pkt – projekt jest bezpośrednio powiązany z projektami z jednej innej osi priorytetowej RPO WK-P lub innych programów (np. ZPORR) 0 pkt – projekt nie jest bezpośrednio powiązany z projektami z innych osi priorytetowych RPO WK-P lub innych programów (np. ZPORR) 	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
56.	'Szerszy wpływ projektu'	1.1	<p>W kryterium należy usunąć punktację przedziałową zamieniając ją na konkretne wielkości punktów. Powinno się również przeformułować dwa ostatnie podkryteria, np. 'Projekt bezpośrednio przyczynia się do zwiększenia dostępności obiektu turystyki podczas dojazdu spoza gminy', 'projekt przyczynia się do zwiększenia dostępności centrum gospodarczo-administracyjnego gminy dla mieszkańców przynajmniej 3 wsi' itp.</p>	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
57.	'Efektywność energetyczna proponowanych rozwiązań technicznych lub brak wpływu na efektywność energetyczną'	1.3 2.1 2.3 5.3	Kryterium należy przeformułować w taki sposób, aby mierzony był współczynnik oszczędności energii (w %), a sposób oceny był analogiczny do innych tego typu kryteriów (min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt).	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
58.	'Ranga przyrodnicza obszarów objętych projektem'	2.6	Kryterium należy doprecyzować poprawiając sposób punktowania: <ul style="list-style-type: none"> ■ Różnicowanie gatunkowe i siedliskowe: oceniamy liczbę gatunków i siedlisk sposób punktowania: min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt ■ Obecność gatunków z list "Natura 2000", gatunków prawnie chronionych w Polsce, gatunków z "Czerwonej listy": oceniamy status gatunków i siedlisk sposób punktowania: gatunki roślin lub zwierząt uwzględnione na regionalnej czerwonej liście o statusie „CR”, „EN” lub „VU” (3 pkt), gatunki i siedliska przyrodnicze priorytetowe podlegające ochronie w sieci Natura 2000 (2,5 pkt), pozostałe gatunki i siedliska podlegające ochronie w sieci Natura 2000 (2 pkt), pozostałe gatunki i siedliska przyrodnicze, nie uwzględniane w sieci Natura 2000 (1 pkt), projekty o pośrednim wpływie na stan zagrożonych populacji gatunków lub siedlisk przyrodniczych (0 pkt) ■ Obecność i % udział siedlisk z listy "Natura 2000": oceniamy % udział siedlisk z listy 'Natura 2000' sposób punktowania: min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt 	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
59.	'Projekt dotyczy obszarów/obiektów uznanych za dziedzictwo przyrodnicze'	6.1	W kryterium należy zamienić przedziały na punktację: 0 – nie spełnia, 5 – spełnia.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
60.	'Znaczenie obiektu/ruchomego obiektu dziedzictwa kulturowego objętego projektem lub produktu projektu'	3.3	W kryterium należy przedziały zamienić na punkty wykorzystując granice przedziałów – zamiast '0 - 2 według oceny' należy ocenić na zasadzie: 0 – nie spełnia, 2 – spełnia.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
61.	'Jakość sieci szerokopasmowej'	4.1	W kryterium należy zmienić sposób punktowania na min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt, przy czym za wartość będziemy podstawiać przepustowość łączy sieci szerokopasmowej zbudowanej/zmodernizowanej w wyniku realizacji projektu (do operatorów zewnętrznych).	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
62.	'Kompleksowość projektu'	4.2 7.2	W kryterium należy doprecyzować sposób oceny według tego kryterium wykorzystując liczbę funkcji, którą projekt łączy, np. 1 funkcja – 0 pkt, 2	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
			funkcje – 5 pkt, 3 i więcej – 10 pkt.				
63.	'Zawartość e-usług'	4.3	W kryterium należy doprecyzować ocenę według tego kryterium wykorzystując kryterium B.2.3 z działania 4.2 'Poziom techniczny usług oferowanych w wyniku realizacji projektu', gdzie punktujemy: informacja (0,5 pkt), interakcja (1 pkt), transakcja (4 pkt), natomiast w kwestii 'System umożliwiający telepracę - ocenie podlega stopień zaawansowania systemu' można przyznać połowę punktów (2 pkt) za przyczynianie się projektu do zbudowania w przyszłości możliwości telepracy, a maksimum (4 pkt) za wdrożenie telepracy.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
64.	'Stopień, w jakim projekt przyczyni się do wzmocnienia wsparcia finansowego dla przedsiębiorstw'	5.1	W kryterium należy zmienić sposób punktowania na: min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt, gdzie wartość wskaźnika to będzie 'przewidywany procentowy wzrost liczby przedsiębiorstw MSP korzystających z funduszu poręczeńiowego / pożyczkowego' lub 'przewidywany procentowy wzrost wartości udzielonych poręczeń/kredytów'.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
65.	'Promocja projektu'	5.2.1 5.2.2 6.2	Kryterium powinno zostać usunięte, ponieważ powoduje wydatkowanie środków z RPO bez uzyskiwania wskaźników realizacji i tym samym wydatki poczynione na dodatkowe formy promocji mogą zostać uznane za niekwalifikowane.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
66.	'Skuteczność udzielonego wsparcia'	5.4 6.2	W kryterium należy wyeliminować przedziały przypisując poszczególną liczbę dziedzin do konkretnych punktów.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
67.	'Efektywność finansowa projektu'	5.4	W kryterium należy zastosować sposób oceny: min. wart. wskaźnika/wart. wskaźnika x10.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
68.	'Wpływ projektu na rozwój przedsiębiorstw'	5.4	W kryterium należy przedziały zamienić na punkty wykorzystując granice przedziałów – zamiast '0 - 4 według oceny' należy ocenić na zasadzie: 0 – nie spełnia, 4 – spełnia.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
69.	'Jakość i atrakcyjność terenu inwestycyjnego'	5.6	W kryterium należy poprawić sposób punktowania, aby był jednoznaczny. Proponujemy w tym celu wykorzystać istniejące zapisy: dostępność komunikacyjna terenu (2 pkt), kompleksowość i wysokie standardy techniczne uzbrojenia (2 pkt), dostępność środków łączności (2 pkt), możliwość pozyskania pracowników przez potencjalnych inwestorów w bliskości terenu inwestycyjnego (2 pkt), planowane zachęty dla potencjalnych inwestorów (2 pkt).	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
70.	'Koszt przygotowania 1 ha terenu inwestycyjnego'	5.6	W kryterium należy przedziały zamienić na sposób punktowania: min. wart. wskaźnika/wart. wskaźnika x10.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
71.	'Zgodność dokumentacji'	7.1	Nazwę kryterium należy zamienić na 'Gotowość techniczna projektu do	niska	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
	aplikacyjnej z dokumentacją konkursową		realizacji				
B3 Kryteria oceny wpływu przewidywanych rezultatów projektu na osiągnięcie założonych w RPO celów							
72.	'Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia dostępności zewnętrznej regionu'	1.1	W kryterium należy precyzyjnie określić, ile można uzyskać punktów za konkretne połączenia, zatem dla przykładu: <ul style="list-style-type: none"> 10 pkt – droga łączy bezpośrednio dwie drogi krajowe albo drogę krajową z wojewódzką albo dwie drogi wojewódzkie 6 pkt – droga łączy bezpośrednio drogę powiatową z drogą krajową bądź wojewódzką 4 pkt – droga łączy bezpośrednio dwie drogi powiatowe 0 pkt – droga łączy bezpośrednio drogę powiatową z gminną albo dwie gminne 	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
73.	'Poprawa komfortu podróży kolejowych na liniach regionalnych'	1.3	Kryterium należy przeformułować w taki sposób, aby badań wielkość wskaźnika oszczędności czasu jednostkowego na danym połączeniu. Sposób oceny byłby analogiczny do innych tego typu kryteriów (min. wart. wskaźnika /wart. wskaźnika x 10 pkt).	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
74.	'Stopień przygotowania portu lotniczego w Bydgoszczy do obsługi lotniczego ruchu pasażerskiego i transportu towarowego'	1.4	W kryterium należy zrezygnować z oceniania zwiększenia przepustowości portu, ponieważ było to badane w kryterium B.2.2, a punktować podniesienie klasy bądź kategorii lotniska na zasadzie: 0 pkt – nie podnosi, 10 pkt – podnosi.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
75.	'Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia odsetka liczby ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków/wodociągu (odpowiednio)'	2.1 2.2 3.1 3.3 4.1 4.2 5.2 5.4 5.6 6.1 6.2 7.2	Kryterium należy zamienić na kryterium 'Kosztowa skuteczność projektu' i nakłady odnieść do liczby ludności (lub RLM) podłączonej do kanalizacji / oczyszczalni ścieków w wyniku realizacji projektu (większa z liczb) lub planowanej liczby ludności podłączonej do wodociągu w wyniku realizacji projektu. Sposób punktacji pozostawałby bez zmian. Jeżeli natomiast zależy nam na premiowaniu stopnia dostosowania danego obszaru do określonych wymogów, można zastosować kryterium bazujące na wzroście poziomu np. skanalizowania gminy (lub aglomeracji).	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	

Lp.	Kryterium	Działanie	Rekomendacja	Ważność rekomendacji	Adresat rekomendacji	Przewidywany termin realizacji rekomendacji	Uwagi Zamawiającego
76.	'Uzyskany wzrost udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym województwa'	2.4 2.5	Kryterium proponujemy usunąć z racji trudności w poprawie trafności jego opisu. Ewentualnie można skupić się na premiowaniu stopnia dostosowania danego obszaru do określonych wymogów, a więc można zastosować kryterium bazujące na wzroście udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym województwa.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
77.	'Stopień w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia dostępności świadczonych usług dla przedsiębiorstw'	5.1	Kryterium proponujemy usunąć z racji trudności w poprawie trafności jego opisu.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
78.	'Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia spójności komunikacyjnej regionu'	1.1	W kryterium należy precyzyjnie określić, ile punktów można uzyskać za zwiększeni dostępności do różnych rodzajów centrów (maksymalnie 10 pkt): <ul style="list-style-type: none"> 6 pkt – skrócenie czasu dostępu mieszkańców obszarów na których realizowany jest projekt do regionalnych centrów 5 pkt – skrócenie czasu dostępu mieszkańców obszarów na których realizowany jest projekt do subregionalnych centrów 4 pkt – skrócenie czasu dostępu mieszkańców obszarów na których realizowany jest projekt do powiatowych centrów 2 pkt – skrócenie czasu dostępu mieszkańców obszarów na których realizowany jest projekt do lokalnych centrów 0 pkt – projekt nie skraca dostępu mieszkańców obszarów na których realizowany jest projekt do żadnych centrów (droga dojazdowa do innych miejsc) 	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
79.	'Projekt przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego'	1.1	W kryterium należy zebrać wszystkie aspekty bezpieczeństwa ruchu drogowego. Każdy element z listy poprawiający bezpieczeństwo będzie punktowany 2 pkt Maksymalnie za kryterium można uzyskać 10 pkt.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	
80.	'Stopień, w jakim projekt przyczyni się do realizacji celów związanych z rozwojem SI innych niż budowa sieci'	4.1	W kryterium należy doprecyzować sposób oceny według tego kryterium wykorzystując liczbę PIAP, np. za każdy PIAP przyznawać 2 pkt, lub przedziałowo od...do.	wysoka	IZ RPO WK-P	3-6 miesięcy	